

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI
Poste Italiane s.p.a. - Spedizione in
Abbonamento Postale - D.L. 353/2003
(convertito in Legge 27/02/2004
n° 46) art. 1, comma 1, NE/TS

1,20 €

Mrtvi so še enkrat umrli

DUŠAN UDOVIČ

Razsodba kasacijskega sodišča v zvezi z razpito zadevo »Eternit«, s katero sta švicarski milijarder in belgijski baron zaradi zastaranja ušla obsodbi (eden od njiju je medtem umrl), čeprav sta s proizvodnjo azbestnih kritin objektivno odgovorna za okoljsko katastrofo brez primere in množično smrt prebivalcev Casaleja, je bila pričakovana. Kasacijsko sodišče dejansko ni moglo odločiti drugače, ker je moralo spoštovati zakon o zastaranju.

In prav tu je največji škandal vse zadeve. O spremembi nesprejemljivo pomanjkljivega zakona je govoril vsaj desetletje, a se medtem nič ni zgodilo, tako kot, žal, velja tudi za mnoge druge stvari v tej državi. Prizadetost prebivalcev Casaleja ob taki razsodbi je več kot razumljiva. Mrtvih je bilo doslej kakih tritisec in to ne samo delavcev nekdanje tovarne, temveč tudi drugih prebivalcev kraja in njihovih otrok. Nikjer drugje v državi ni toliko ljudi, ki bi umrli zaradi mezotelioma, ki je dokazano posledica z azbestom povsem nasičenega okolja. Čeprav je tovarna Eternit prenehala s proizvodnjo leta 1986, tam ljudje še vedno umirajo in bodo umirali v stotinah, vsi iz istega razloga.

Včeraj v državi ni bilo človeka, ki se nad tem dogajanjem ne bi zgražal. V en glas je bila do zakona kritična tudi politika, s predsednikom vlade na čelu. Ko bi tragedija ljudi z Casaleja le prispevala k temu, da se sramotna zakonska klavzula o zastaranju krivde spremeni. Po hitrem postopku, za kar zadostujejo tedni, kvečjemu meseci, ne pa leta.

RIM - Splošno ogorčenje ob razsodbi kasacijskega sodišča

Zaradi zastaranja padla obsodba proti odgovornim za smrt številnih delavcev, izpostavljenih azbestu

SINOČI PODELILI NAGRADO DARKO BRATINA

Poklon L. Pakalnini

GORICA - Nagrado Darko Bratina - Poklon viziji so sinoči podelili latvijski filmarki Laili Pakalnina pred filmskim platnom v dvorani Kulturnega doma v Novi Gorici. Avtorico preko tridesetih filmov in štiridesetih nagrad je goriški Kinoatelj nagradil za lepoto in humor njenih absurdnih dram, kakor režiserka sama opredeljuje svoja dela. Nagrado sta ji izročila Bratinova hči Majda in sin Vojko, v imenu krajevnih oblasti sta pozdravila občinska odbornica iz Gorice Silvana Romano in predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta.

RIM - V Italiji je zaradi zastaranja padla obsodba v največjem kazenskem postopku proti odgovornim za boleznin in smrti delavcev zaradi azbesta na svetu. Italijanska javnost je ogorčena, premier Matteo Renzi pa je že napovedal spremembe zakona o zastaranju, ki da je v sedanji obliki »nočna mora«. Sojenje nekdanjima glavnima delničarjema švicarskega gradbenega velikana Eternit - švicarskemu milijarderju Stephanu Schmidheinyju in belgijskemu baronu Louisu de Cartieru de Marchienu - zaradi povzročitve okoljske katastrofe in kršitev pravil o varnosti pri delu, ki so vodile v bolezen in smrt skupno kakih 3000 Italijanov, se je začelo konec leta 2009. Leta 2012 sta bila v odsotnosti obsodena na 16 let zaporja in odškodnino v višini 90 milijonov evrov.

Na 10. strani

OPČINE - Zadruga s svojo družbo Nova srl prenavlja stavbo

Od kasarne finančne straže do večnamenskega prostora

TRST - Openci in naključni obiskovalci Opčin so se v preteklih dneh večkrat spraševali, kakšno namembnost bo dobila nekdanja kasarna finančne straže na Narodni ulici. Stavba se nahaja nasproti kavarne Vatta in le nekaj metrov pred openskim Prosvetnim domom. Znano je, da je pred štirimi leti to stavbo na dražbi kupila openska zadruga prodajalna, za njo pa je odštela milijon evrov. Po številnih usklajevanjih o namembnosti poslopja je med člani Zadruga prevladala odločitev, da tu postavijo večnamenski prostor, ki so ga že začeli graditi.

Tamara Blažina
na letni skupščini SEP

Na 3. strani

Krebel: Patronati
so pod udarom

Na 6. strani

Brigade Pozzuolo
ne bodo ukinili

Na 14. strani

Večina »tatov« goriva
na koncu tudi plača

Na 16. strani

**BUKOVA
ALI HRASTOVA
DRVA**

BUKOVI PELETI

POSKRBITE
ZA TOPLO
ZIMO ŽE
SEDAJ

Matija Praprotnik
Lokev 154

info: 00386 (0) 31 276 171

GORICA - Travniki poživilo 300 mladih

Na orientacijskem teku tudi slovenski nižješolci

slovensko
stalno
gledališče
sezona 2014 - 2015

Slovensko stalno gledališče,
Stalno gledališče FJK in društvo
Casa del lavoratore teatrale
Marko Sosič/ Carlo Tolazzi
TRST, MESTO V VOJNI
režiser Igor Pison

DANES-petek, 21. novembra,
ob 20.30 - reda A, F
sobota, 22. novembra,
ob 20.30 - red B
nedelja, 23. novembra,
ob 16.00 - red C

v Mali dvorani
zaradi velikega povpraševanja
sta potrditvev in rezervacija obvezni

BLAGAJNA SSG: od ponedeljka do petka
10.00-15.00 in uro in pol pred začetkom predstave
Tel. 040 2452616/ brezplačna številka 800214302
www.teaterssg.com

OPČINE - Včeraj
Podelili
Bubničeve
nagrade

TRST - V dvorani Zadruga kraške banke na Opčinah so včeraj podelili letošnje Bubničeve nagrade, ki so kot znano namenjene ljubiteljskim raziskovalcem vseh starosti. Razpisana tema je bila Skozi vihar prve svetovne vojne, komisija pa je prejela trinajst prispevkov. Skupinske nagrade so pripadle šolam Gradnik, Trinko in Prešeren, med posamezniki pa so slavili Meta in Tinej Sterni ter Stojan Glavina.

Bubničeve nagrade je podelilo Kulturno društvo Bubnič-Magajna.

Na 5. strani

RIM - Srečanje slovenskega veleposlanika v Italiji z namestnikom notranjega ministra

Mirošič z Bubbicom o perečih problemih slovenske manjšine

RIM - Slovenski veleposlanik Iztok Mirošič se je včeraj na italijanskem ministrstvu za notranje zadeve sestel z namestnikom ministra za notranje zadeve Filippom Bubbicom, ki je tudi predsedujoči delovnega omizja pri italijanski vladi za slovensko manjšino. Z Bubbicom se je pogovarjal o aktualni problematiki, povezani s slovensko manjšino v Italiji.

Veleposlanik Mirošič je s tem v zvezi in v luči napovedanega zasedanja delovnega omizja za slovensko manjšino prihodnji teden v Rimu, sogovorniku prenesel pričakovanja Slovenije, da bo v zvezi z reformo lokalne samouprave v Furlaniji-Juljski krajini upoštevan poseben status slovenske manjšine in da bo raven zakonske zaščite za slovensko manjšino skladno z zaščitnim zakonom in mednarodnimi pogodbnimi ostala najmanj nespremenjena. V pogovoru se je Mirošič dotaknil tudi

Veleposlanik RS
Iztok Mirošič (levo)
in namestnik
italijanskega
notranjega
ministra Filippo
Bubbico

potrebe po ureditvi sistemskih financiranja slovenske manjšine, opozoril je na finančno problematiko Primorskega dnevnika in izrazil pričakovanje za njeno rešitev ter apeliral k čim

prejšnjemu zaključku aktivnosti za vzpostavitev spominskega parka Visco. V zvezi z ustavno reformo in reformo volilne zakonodaje v Italiji pa je izrazil pričakovanje Slovenije, da bo Italija pri

reformi ustrezno upoštevala določbe zaščitnega zakona o olajšanem zastopstvu predstavnikov slovenske manjšine v italijanskih predstavnih telesih. Slovenija od Italije pričakuje ustrezno pozornost pri zagotavljanju uresničevanja pravic slovenske manjšine, je Mirošič poudaril Bubbicu.

Namestnik notranjega ministra Bubbico je slovenska stališča vzel na znanje in obljubil konstruktivno pomoč italijanske vlade pri prizadevanjih za dobrobit slovenske manjšine v Italiji in za nadaljevanje odličnih odnosov med državama, katerih bistveni del sta prav manjšini. Zavzel se je za odprto in konstruktivno razpravo z manjšino na zasedanju delovnega omizja prihodnji teden v Rimu.

Ob koncu pogovora je Mirošič sogovorniku prenesel tudi slovensko sožalje ob žrtvah in veliki gmotni škodi v nedavnih poplavih na severu Italije.

Prihodnje poletje z Ronk v Barcelono

Družba Vueling je napovedala, da bo v poletni sezoni 2015 dvakrat tedensko Trst povezala z Barcelono. Prvi let je predviden za 20. junij 2015, Vuelingova letala pa bodo obe mesti povezovala do 12. septembra. Leti bodo ob sredah in sobotah, na razpologo pa bo letalo vrste airbus A320, na katerem je prostora za 180 potnikov. Posebne lete načrtujejo tudi za novoletne počitnice, in sicer 27. in 30. decembra 2014 ter 3. in 5. januarja 2015.

Pordenonski župan Pedrotti bo tudi predsednik pokrajine

PORDENON - Pordenonski župan Claudio Pedrotti bo bodoči predsednik pordenonske pokrajine. Predlagala ga je Demokratska stranka, čeprav vanjo ni vpisan. Formalno bo predsedniški položaj prevzel 26. novembra, ko bo prvo zasedanje novega pokrajinskega sveta, ki je bil izvoljen po novih pravilih. Poleg Pedrottija bosta odbor sestavljala še odbornici Francesca Cardin in Elisa Coassin.

V prometni nesreči nad Koprom umrl voznik avtomobila

KOPER - Na Šmarski cesti nad Koprom, v bližini križišča za Paderno, se je včeraj okoli osme ure zjutraj zgodila huda prometna nesreča, v kateri je umrl 79-letni domačin, voznik avtomobila, ki je vozil iz smeri Koprja proti Šmarjam in zavijal v levo na dovoz do stanovanjske hiše. Pri tem je zaprl pot tovornemu avtomobilu s priklopnikom, ki ga je iz nasprotni smeri vozil 27-letnik iz Kranja. V trčenju se je voznik avtomobila tako hudo poškodoval, da je na kraju umrl.

Zaradi prevoza 17 ilegalcev pridržali turškega voznika

MARIBOR - Mariborski policisti so včeraj sporočili podrobnosti sredinega odkritja 17 ilegalnih prebežnikov v turškem tovornem vozilu na mejnem prehodu Gruškovje. Malo pred četrto uro zjutraj so jih policisti našli v vozilu 35-letnega turškega državljanca, ki so ga policisti pridržali. Ilegalci so zaprosili za azil. Med njimi je bilo 15 državljanov Sirije, dva pa državljana Iraka. Ilegalci so policistom povedali, da so v svojih državah stanovali na območjih, kjer potekajo vojaški spopadi. Za prevoz je vsak od njih neznanim osebam plačal 8500 evrov za pot v Evropo.

LJUBLJANA - V Sloveniji močna kitajska delegacija s podpredsednikom Wang Yangom na čelu

Tesnejše gospodarsko sodelovanje

Kitajski podpredsednik s seboj pripeljal močno gospodarsko delegacijo, v kateri je približno 150 predstavnikov kitajskih podjetij

LJUBLJANA - Na uradnem dvodnevem obisku v Sloveniji se mudi podpredsednik kitajske vlade Wang Yang, ki se je s slovenskimi sogovorniki pogovarjal predvsem o krepitvi gospodarskega sodelovanja med državama. Njegov gostitelj, podpredsednik vlade in minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Dejan Židan je kitajske vlagatelje pozval, naj investirajo v Sloveniji.

Židan je v izjavi za medije po srečanju z Wangom dejal, da imata Slovenija in Kitajska odlične dvostranske politične odnose, ki so primeren temelj za pospeševanje gospodarskih odnosov. Blagovna menjava med državama po Židanovih besedah narašča; lani je znašala 665 milijonov evrov, pri čemer je izvoz na Kitajsko dosegel 126 milijonov evrov, uvoz pa 538 milijonov. Kot je dejal, Slovenija predstavlja primerno vstopno točko za kitajsko gospodarstvo, ki deluje v Evropski uniji, tako glede logističnih poti kot osrednje lege v uniji. »Povabili smo kitajske investitorje, da pogumno investirajo v Sloveniji v korist obeh držav,« je dejal podpredsednik vlade, ki gosti eno najvišjih kitajskih delegacij v Sloveniji doslej.

Židan se je zahvalil podpredsedniku kitajske vlade za odločitev, da v relativno kratkem času organizirajo ta obisk na visoki ravni in da je s seboj pripeljal izjemno močno gospodarsko delegacijo, v kateri je okoli 150 predstavnikov kitajskih podjetij. Ta obisk je po njegovih besedah tudi priprava na srečanje voditeljev 16 srednje- in vzhodnoevropskih držav s kitajskim premierjem Li Keqiangom, ki bo decembra v Beogradu.

Wang je v izjavi za medije poudaril, da je njegov prvi obisk v Sloveniji namenjen utrditvi tradicionalno prijateljskih odnosov med državama, krepitvi sodelovanja na različnih področjih in pripravi na srečanje v Beogradu. Kot je poudaril, bi morali državi okrepiti gospodarsko sodelovanje in trgovino, saj se lahko dobro dopolnjujeta. Kitajska lahko ponudi veliko tržišče in primerna sredstva za Slovenijo, Slovenija pa je za Kitajsko pomembna zaradi visoke stopnje tehnološkega razvoja in strokovnega znanja na področju upravljanja v času, ko Kitajska izvaja prestrukturiranje in reforme, je navedel.

Kitajski podpredsednik Wang Yang

Podpredsednik kitajske vlade, pristojen za kmetijstvo, upravljanje voda, trgovino, turizem in zmanjšanje revščine, se je v nadaljevanju dvodnevnega obiska sestel s celotnim državnim vrhom -

Kmetijski minister Dejan Židan

predsednikom DZ Milanom Brglezom, predsednikom republike Borutom Pahorjem in premierjem Mirom Cerarjem.

Cerar in Wang sta izrazila pripravljenost za nadaljnjo poglobitev sodelo-

vanja, zlasti na področju gospodarstva. Cerar se je pri tem zavzel tako za povečanje trgovinske menjave med državama kot njeno uravnoteženje, kjer lahko Slovenija ponudi svoje presežke v kmetijstvu, določene logistično-transportne storitve ter prispeva k povečanju turističnih obiskov iz Kitajske, so sporočili iz kabineta predsednika vlade.

Pahor pa je kitajskemu gostu predstavil konkurenčne prednosti Slovenije za tuje investicije, kot so izjemna geografska pozicija, izvozno orientirano gospodarstvo, odlična infrastruktura, visoko izobražena delovna sila, inovativna podjetja ter visoko tehnološki raziskovalni inštituti. Pahor in Wang sta govorila tudi o priložnostih za izboljšanje gospodarskega sodelovanja med državama. Še posebej sta izpostavila turizem, saj je Slovenijo lani obiskalo skoraj 20.000 kitajskih turistov, pozitiven trend pa se kaže tudi v letošnjem letu.

SLOVENSKE NOVICE

»Ustavno sodišče Janši vrnilo poslanski mandat«

LJUBLJANA - Po neuradnih informacijah Slovenskih novic naj bi ustavni sodniki včeraj ugodili pritožbi predsednika SDS Janeza Janše in mu vrnilo poslanski mandat. Na ustavnem sodišču so včeraj povedali, da bo odločitev ustavnega sodišča o usodi Janševga poslanskega mandata znana danes po 15. uri. Ustavni sodniki so Janševo pritožbo začeli obravnavati že na seji minuli teden, a tedaj še niso sprejeli nobene odločitve, včeraj pa so jo vnovič obravnavali.

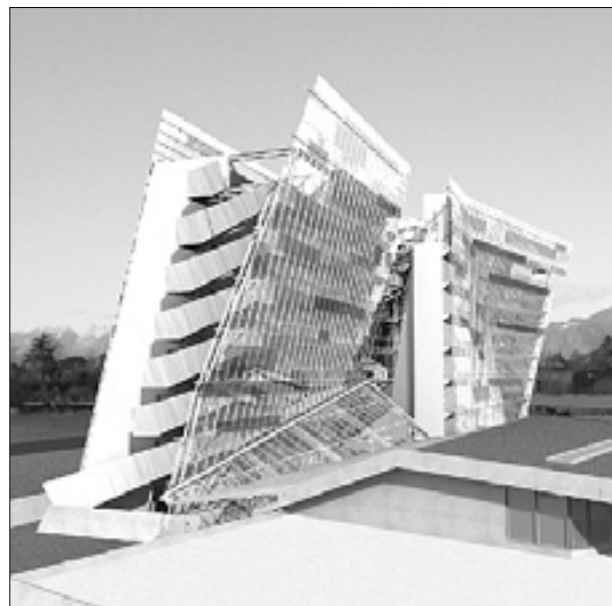
Janši je 15. oktobra na podlagi zakona o poslancih zaradi pravno-močne obsodbe v zadevi Patria prenehal poslanski mandat. Janša je nato na ustavno sodišče vložil pritožbo, v kateri je predlagal tudičasno odredbo, da se mu do odločitve dovoli opravljanje poslanske funkcije.

BANKE - Afera Hypo Alpe Adria Bank

Nekdanji »vrhovi« banke kaznovani z globami v skupni višini 2,5 milijona evrov

TRST - Banka Italije je zaradi nezadostne kontrole in neupoštovanja določil ter zaradi goljufije z napihnjnimi leasingnimi pogodbami v višini 88 milijonov evrov bivše najvidnejše predstavnike Hypo Alpe Adria Bank in Hypo Alpe Adria Leasing kaznovala z globami v skupni višini nad 2,5 milijona evrov. Poleg tega pa je novo vodstvo banke že vrnilo nezakonito prejet denar v skupni višini preko 90 milijonov evrov že vrnilo ogoljufanim strankam. Kazen pa je tokrat doletela bivše člane upravnega in nadzornega sveta kot tudi generalnega direktorja.

Skupno gre za 18 ljudi, od tega morajo bivši »bančni vrhovi« plačati globe v skupni višini 1,493 milijona evrov, »leasingni vrh« pa dober milijon. Najvišjo globo bo moral plačati bivši pooblaščen upravitelj in generalni direktor banke Lorenzo Di Tommaso, in sicer 387 tisoč evrov, 330 tisoč evrov naj bi plačal Johannes Leopold Proksch, bivši generalni direktor leasinga Paolo Pellicciotti pa 195 tisoč. Bivši član upravnega sveta Stephan Holzer naj bi plačal globo v višini 224 tisoč evrov, bivša nadzornika Adilino Cislino in Alessandro Zanon pa vsak po 168 tisoč evrov. Vsi se lahko pritožijo na rimsko prizivno sodišče. Med tistimi, ki naj bi plačali globo je tudi nekdanji predsednik državne zbornice fiskaletov Claudio Siciliotti iz Vidma, ki je bil vpleten tudi v propad Pastificia Amato v Salerno, kot član nadzornega sveta Hypo Alpe Adria Bank pa naj bi plačal globo v višini 84 tisoč evrov.

Sedež Hypo Alpe Adria bank v Vidmu

ŠPETER - Dijaški dom (t. i. college) bo do konca leta 2015 upravljala Pokrajina Videm

V njem tako še naprej ostaja tudi špeterska dvojezična šola

Obnovitvena dela na starem sedežu dvojezične šole naj bi se začela v ponedeljek

VIDEM - Špeterski dijaški dom (tako imenovani college), ki že od leta 2010 gosti dvojezični vrtec, del osnovne šole in v katerem sta tudi ravnateljstvo ter kuhinja oziroma jedilnica špeterske dvojezične šole, bo do konca leta 2015 upravljala Pokrajina Videm. V njem bo do konca obnovitvenih del na starem šolskem sedežu v Ažlinski ulici, (po neuradnih vesteh naj bi se začela v ponedeljek), še naprej lahko delovala dvojezična šola. Tako so v sredo sklenili na sestanku na sedežu videmske prefekture, ki so se ga poleg videmske prefektinje Provdienze Delfine Raimondo udeležili še predsednik Pokrajine Videm Pietro Fontanini, pokrajinski odbornik za šolstvo Beppino Govetto, župan Občine Špeter Mariano Zufferli in načelnik videmskih gasilcev Vincenzo Lotito. V naslednjih tednih bo stekel upravno-tehnični postopek za podpis nove konvencije.

Omenjeno posloplje je na podlagi pogodbe, ki je bila leta 2001 podpisana z Občino Špeter, upravljala Pokrajina Videm, ki je krila tudi vse stroške (približno 60 tisoč evrov na

čitvijo svojega predhodnika. Novi občinski svet je tako 28. julija soglasno predlagal ustanovitev institucionalnega omizja, da bi se dogovorili, katera naj bo bodoča namembnost tega posloplja. Prostori, ki jih zdaj uporablja dvojezična šola, naj bi bili namreč spet na razpolago, ko bodo zaključena dela na starem sedežu šole.

Videmski pokrajinski svet je nato tako 29. julija kot 3. novembra tudi po posegu slovenskega pokrajinskega svetnika iz Špetra Fabrizia Dorboloja preložil obravnavo o dijaškem domu in s tem tudi dokončno prekinitve pogodbe z Občino Špeter. Na pokrajinskem svetu v začetku novembra je predsednik Fontanini tudi napovedal, da bodo v kratkem v sodelovanju s prefekturo poiskali ustrezno rešitev. Do sestanka in končne odločitve je nato v sredo vendarle prišlo. (NM)

Dijaški dom bo še naprej upravljala Pokrajina Videm

RAI 3 BIS - Nocoj Igor Giacomini gost v oddaji TDD predstavlja

IGOR GIACOMINI

ARHIV

TRST - Nocoj bo po omrežju RAI 3 bis po večernem TV dnevniku, okrog 20.50 na sporedu oddaja častniških poglabitev »TDD predstavlja«. Tokratni gost bo Igor Giacomini, vodja Deželne urada za slovenske šole. Z njim se bo Breda Susič pogovarjala o tem, kako bodo vladni predlogi o prenovi šolskega sistema vplivali na slovensko šolstvo v Italiji. Kot znano se je namreč ravnokar zaključilo ljudsko posvetovanje preko spleta in po teritoriju o vladnih smernicah za reformo, ki jo je italijanski ministrski predsednik Renzi poimenoval »La buona scuola«, to se pravi »Boljša ali učinkovitejša šola«. Ponovitev oddaje bo v sredo okrog 20.10, prav tako na RAI 3 bis. Režiserka oddaje je Loredana Gec.

DUNAJ - Poslanka Tamara Blažina na letni skupščini parlamentarnih delegacij SEP

Obračun SEP po 25 letih delovanja

Ob robu skupščine srečanje s predsednico avstrijskega zveznega sveta, koroško Slovenko Ano Blatnik

Ana Blatnik (levo) in Tamara Blažina na sedežu avstrijskega zveznega sveta na Dunaju

DUNAJ - Poslanka Tamara Blažina se je te dni, kot članica italijanske delegacije, udeležila letne skupščine parlamentarnih delegacij Srednjeevropske pobude (SEP) na Dunaju, kjer je bila ponovno izvoljena za predsednico politične komisije, kar je lepo priznanje za slovensko poslanko. Kot so sporočili iz njenega urada, je bila v tej komisiji na dnevnem redu diskusija o komaj odobreni strategiji jadransko-jonske makroregije, pri čemer je bil govor o vlogi Sepa pri povezovanju različnih makroregijskih strategij, saj so slednje bližje državljanom.

Na plenarnem zasedanju pa je tekla diskusija o dosežkih SEP v petindvajsetih letih od ustanovitve. V zaključno resolucijo je poslanka Blažina predlagala tudi popravek o pozornosti do jezikovnih manjšin, ki pa je bil zavrnjen zaradi nasprotovanja nekaterih zahodnobalkanskih držav.

Ob robu plenarne skupščine se je Tamara Blažina sestala tudi s predsednico avstrijskega zveznega sveta, koroško Slovenko Ano Blatnik, s katero ima stike že dalj časa. Kot je znano, je bila Ana Blatnik izvoljena na listi socialnih demokratov, nato je bila izvoljena za predsednico sveta, kar predstavlja četrto najvišjo funkcijo v državi. V daljšem in zelo prijetnem razgovoru sta poslanki ugotovili, da ju družijo marsikaj, predvsem pa občutljivost za specifične tematike tega srednjeevropskega prostora. Obe sta bili izvoljeni na vsedravnih interetničnih listah, prizadevata si za reševanje odprtih vprašanj slovenske manjšine in predvsem za uveljavljanje manjšinskih pravic; strinjali sta se, da so se medetnični odnosi tako na Koroškem kot v deželi Furlaniji-Juljski krajini v zadnjih letih znatno izboljšali. Nenazadnje posvečata obe veliko pozornosti politikam za uveljavljanje enakih možnosti med spoloma. Do izraza je prišla velika sličnost pogledov na marsikatero aktualno vprašanje, v prvi vrsti na globoko krizo, ki jo doživlja Evropska unija. Obe soglašata, da je njena vloga neprecenljiva in nenadomestljiva, vendar je potrebno vztrajati pri spremembah njene gospodarske in preveč stroge finančne politike. Ob zaključku je Blatinikova rade volje sprejela vabilo Blažinove za sodelovanje na skupni javni pobudi, ki bo na Tržaškem v začetku prihodnjega leta.

Špeterski župan Mariano Zufferli

Pietro Fontanini

leto). V tem obdobju je stavbo uporabljal čedadski Zavod Pavla Diakona, ki v Špetru upravlja tudi jezikovni in pedagoški licej, odkar je morala zapustiti svoj stari sedež, ker ni bil zgrajen v skladu s protipotresnimi predpisi, pa v njem gostuje tudi dvojezična šola. Pokrajina Videm je že pred časom napovedala, da pogodbe z Občino ne bo obnovila in da bo torej špeterski občinski upravi prepustila tudi kritje stroškov za upravljanje te stavbe. Občina Špeter bi morala po dogovoru med predsednikom Pokrajine Fontaninijem in tedanjim županom Špetra Tizianom Manzinijem ponovno postati polnopravna lastnica dijaškega doma s 1. julijem letos.

Novi špeterski prvi občan Mariano Zufferli pa se ni strinjal z odlo-

LJUBLJANA - Literarna nagrada Mira

Letošnja dobitnica koroška pisateljica Maja Haderlap

LJUBLJANA - Dobitnica literarne nagrade Mira za leto 2014 je koroška pisateljica Maja Haderlap. Žirija ji je nagrado prisodila zaradi izjemnih literarnih oblik in globokega družbenega učinka njenega romana Angel pozabe v evropskem prostoru, pa tudi zato, ker v Sloveniji, za razliko od tujine, še ni bila deležna nobene nagrade.

Zanjo se je žirija odločila tudi zato, ker se je kot predlog pojavila že lani, ker so jo predlagale štiri ustanove nekoč različnih nazorskih usmeritev in stanovskih opredelitev in ker želi nagrada Mira preseči državne in jezikovne meje ter doseči celoten slovenski kulturni prostor - torej odpirati prostor in presegati predsodke, je na včerajšnji novinarski konferenci poudarila predsednica žirije za nagrado Barbara Simoniti. Žirijo za nagrado, ki jo podeljuje ženski odbor Slovenskega centra PEN, so sestavljali še Andrej Detela, Katja Mihurko-Poniž, lanska nagrajenka Jolka Milič in Irena Novak-Popov. V ožji izbor je žirija uvrsti-

Maja Haderlap v SSG

ARHIV

la pet avtoric, na koncu so se soglasno odločili za Haderlapovo.

Na letošnji razpis je prispelo 18 predlogov, kar je 50 odstotkov več kot lani. Nabor imen je po prepričanju žirije pokazal, da je nagrada Mira v slovenskem prostoru potrebna, pa tudi, da ena sama nagrada ne more odpraviti nepravilnosti in

zamujenih priložnosti, ko so vrhunske ustvarjalke cela desetletja ostajale brez ustreznega odziva strokovne in kulturne javnosti.

Haderlapova bo prejela diplomu Mire, kipec akademskega kiparja Juržija Kočice, ki je s svojo umetnino mecen literarne nagrade Mira 2014, in denarno nagrado v višini 1000 evrov. Nagrado ji bodo izročili jutri ob 17. uri v Narodni galeriji. Nagrado Mira sicer podeljujejo v sklopu Slovenskega knjižnega sejma, a so termin zaradi nagrajenke prestavili. Haderlapova se bo namreč v času knjižnega sejma mudila v Veliki Britaniji, kjer bo izšel angleški prevod njenega Angela pozabe.

Maja Haderlap je za svoj roman Angel pozabe, družinsko zgodbo treh generacij, ki osvetljuje upor koroških Slovencev proti nemški vojski, prejela vrsto nagrad, med njimi nagrado Ingeborg Bachmann in nagrado Bruno Kreisky za politično knjigo leta 2011.

OPČINE - Družba Nova srl je začela z obnavljanjem nekdanje kasarne finančne straže na Narodni ulici

Stavba s pestro vsebino

Zasebni investitor računa, da bodo dela končana v poldrugem letu

Pred stavbo so že namestili zidarski oder (FotoDamja@n). Večnamenski prostor bo imel pročelje iz kamna in ometa (na simulaciji desno)

Openci in naključni obiskovalci Opčin so se v preteklih dneh večkrat spraševali, kakšno namembnost bo dobila nekdanja kasarna finančne straže na Narodni ulici. Stavba se nahaja nasproti kavarnarstva Vatta in le nekaj metrov pred openskimi Prosvetnim domom. Znano je, da je pred štirimi leti to stavbo na dražbi kupila openska zadruga prodajalna, za njo pa je odštela milijon evrov. Po številnih usklajevanjih o namembnosti poslojpa je med člani Zadruga prevladala odločitev, da tu postavijo večnamenski prostor, ki bo služil domačinom in turistom. Člani Zadruga so si bili enotni, da mora projekt finančno stati pokonci, zaradi česar so morali zamisliti, kot je denimo dom za ostarele, zavrniti.

Takoj ko je upravni odbor Zadruga prejel gradbeno dovoljenje, je začel s prenovo nekdanje kasarne. S to prenovo bodo Opčine dobile sodoben in večnamenski objekt, v katerem bodo gostili razstave in dogodke, za turiste bo dobrodošla turistična točka, na kateri bodo dobivali koristne namige, kaj naj na Krasu obiščejo, predvidena je tudi specializirana knjižarna, za žejne in lačne pa bo skrbel bistro, v katerem bodo ponujali tudi kulinarne dobrote in lokalne proizvode.

To nam je včeraj zaupal podpredsednik družbe Nova srl, ki je v lasti Zadruga in ki skrbi za obnovo nekdanje kasarne, Darko Malalan, njen predsednik Pavel Kalc pa je bil zaradi službenih obveznosti odsoten. Izvedeli smo, da so obnovo zasnovali v arhitekturnem biroju Andrej Križnič, obnova pa predvideva rušenje starega poslojpa in postavitve nove, sodobne zasnovane stavbe. Težišče predlagane ureditve je večnamensko poslojpa, katerega pročelje bo preoblečeno v kamen in omet, notranje dvorišče pa bo skozi steklene stene vidno že z glavne ulice. O volumnu stavbe še ni vse dorečeno, znano pa je, da je arhitekt pri projektiranju upošteval tako imenovani zakon Casa, ki dovoljuje 35% povečanje volumna prostorov. Skupna vrednost naložbe znaša dva milijona evrov (ob milijonu za nakup nepremičnine), projekt pa naj bi po optimističnih napovedih končali v poldrugem letu.

Darko Malalan je poudaril, da Opčine potrebujejo tovrsten center, ki bo ponujal med drugim tudi turistične informacije. Do Opčin se v času turistične sezone s tramvajem pripelje veliko turistov, ki se na hitro sprehodijo po Narodni ulici in se takoj vrnejo v mesto. To žalostno dejstvo je spodbudilo družbo Nova srl, da naredi nekaj, kar bi koristilo promociji

Krasa, kjer naravnih lepote ne manjka. Teh, kot kaže, do zdaj nihče ni znal povezati v celovito turistično ponudbo. »Mi bi radi turistom ponujali prevoz do Briške jame, botaničnega vrta Carsiana ali do Kraške hiše,« je dejal Darko Malalan in dodal, da turisti trenutno nimajo nobene možnosti, da bi prišli do naštetih kraških znamenitosti. Bržkone svoj delež pri neuspehu na področju turizma nosi tudi Občina Trst, saj po njeni zaslugi na Opčinah ni nikakršne turistične informativne točke.

Da turisti ne bi hitro odnesli peta z Opčin, bo skrbel tudi specializirana

knjižarna, v kateri bo mogoče kupiti turistične vodnike in knjige lokalnih avtorjev, prevedene v več tujih jezikov. Malalan je ob tem opozoril, da želijo sodelovati z zamejskimi organizacijami na različnih področjih. Prenovljena stavba bo ponujala tudi idealne možnosti za vzpostavitev galerijskega prostora in konferenčne dvorane. Predvidena je tudi ureditev bara in manjše restavracije, v kateri bo mogoče okušati tradicionalne kraške jedi, s seboj pa bodo lahko obiskovalci odnesli tudi lokalne proizvode. Ob vsem tem pa velja izpostaviti še en pomenljiv podatek. Da bi

lahko ta projekt »stal pokonci« bo potrebno tudi zaposlovati. Po optimističnih napovedih bodo zaposlili 15 ljudi, prednost pa bodo imele mlade osebe, je včeraj še dejal podpredsednik družbe Nova srl.

Ko bo ta projekt končan, bodo Opčine dobile nadstandarden prostor, v katerem bodo na nek način vzpostavili nekakšen zavod za turizem, ki bo vodil enotno trženje in delovanje v interesu lokalne kraške skupnosti. Prav v tej točki se z rešitvijo openske Zadruga strinjajo tako Občina Trst kot tudi zahodno kraški rajonski svet. Njegov predsednik Marko Mil-

kovič je gradnjo večnamenskega prostora v središču Opčin ocenil zelo pozitivno, saj so Opčine, kot nam je zaupal, potrebovale objekt z bogato vsebino, v sklopu katere bodo promovirali Kras. Predsednika Milkoviča pa veseli tudi obljuba Zadruga oz. družbe Nova srl, da se v kletne prostore prenovljenega poslojpa lahko preseli električna kabina, ki se zdaj nahaja v bližini krožišča in ki je zelo moteč element na glavni cesti. »Na izpraznjeno površino nameravamo vrniti kip Karla von Zinzendorfa, ki ga nekateri krajsani zelo pogrešajo,« je še dejal Marko Milkovič. (sč)

POKRAJINA - Projekt z združenjem Astra

Alkohol in mladi: zdravje je v tvojih rokah

Na sedežu tržaške pokrajinske uprave so včeraj predstavili projekt Alkohol: zdravje je v tvojih rokah, ki ga je pripravila pokrajinska uprava v sodelovanju z združenjem za boj proti odvisnosti Astra. Gre za pravo kampanjo, namenjeno za širjenje informacij o nevarnosti in posledicah prekomernega uživanja alkohola še predvsem med mladimi.

Projekt sta predstavila pokrajinska odbornica za politike mladih in za socialne politike Roberta Tarlaio in predsednik združenja Astra Claudio Zaratini, ki sta podarila, da je uživanje alkohola v mladih letih še nevarnejše kot pa pri odraslih. Najnovejši podatki o zdravju otrok in mladih so pokazali, da uživa vino oziroma pivo v deželi FJK v povprečju 7,8 odstotka oz. 14,7 odstotka mladih med 11. in 17. letom starosti. Še najbolj zaskrbljujoči so podatki glede mladih, ki zaužijejo namerno velike

količine alkohola, se pravi vsaj 6 kozarcev zapored (t.i. »binge drinking«). Ta pojav zadeva 11% mladih med 11. letom in 17. letom starosti, od teh 15,4% moških in 9 odstotkov žensk. Težnja k pretiranemu uživanju raste sorazmerno s starostjo, najnevarnejše pa je obdobje med 15. in 16. letom starosti (38% moških in 30% žensk). Primeri pijanosti zadevajo 7 odstotkov 11-letnih, 13-letnih in 15-letnih oseb, kar je en odstotek več v primerjavi s povprečjem na državni ravni.

Združenje Astra prireja že od leta 2005 informativna srečanja na tržaških šolah, tudi slovenskih. V tem obdobju je že stopilo v stik s 467 razredi oz. 10.400 dijaki in dijakinjami. Njegovi prostovoljci so letos obiskali že 65 razredov oz. 1.400 dijakov in dijakinj na več šolah, med temi na šolah A.M. Slomška, J. Stefana in Ž. Zoisa ter S. Gregorčiča v Dolini.

ŽELEZARNA - V palači Chigi

V Rimu danes podpišejo programski sporazum

V Rimu bodo danes dopoldne na sedežu predsedstva vlade podpisali programski sporazum za proizvodno preobrazbo škedenjske železarne. Kot je znano, je obrat pod Škedenjem pred nedavnim odkupila skupina Arvedi. Na tem območju bo v okviru postopka za presnovo t.i. kompleksnih kriznih industrijskih območij nastala okolju prijazna jeklarska dejavnost, novi lastnik pa napoveduje tudi skoraj 200 novih delovnih mest.

Programski sporazum, ki ga bodo podpisali ob 12. uri v prosto-

rih palače Chigi, bo zadeval izvajanje projekta oziroma ukrepov glede varnosti, proizvodne preobrazbe ter gospodarskega in produktivnega razvoja območja pod Škedenjem. Dokument bodo podpisali minister za okolje Gian Luca Galletti, ministrica za gospodarski razvoj Federica Guidi, predsednica Dežele Furlanija-Juljska krajina Debora Serracchiani, predsednica tržaške Pristaiške oblasti Marina Monassi in podjetnik Giovanni Arvedi v imenu družbe Siderurgica Triestina.

Kulturni menedžment

Včeraj se je na Oddelku za ekonomijo Univerze v Trstu začel izobraževalni tečaj FormAzione, v sklopu katerega bodo udeleženci dobili veliko koristnega znanja s področja kulturnega menedžmenta. Tečaj organizirata svetovni forum Pravica do dialoga in Oddelek za humanistične študije, pri njegovi realizaciji pa sodeluje tudi Univerza na Primorskem.

Tridnevna izobraževalna srečanja se udeležuje 25 mladih nadobudnih kulturnih menedžerjev z vseh koncev sveta, te mlade pa so izbrali med 40 prijavljenimi kandidati. Ugledni profesorji, kulturniki in predsedniki gledaliških hiš z različnih koncev Italije in tudi iz tujine jim bodo še danes in jutri predavali, kaj pravzaprav je kulturni menedžment. Mladi slušatelji bodo izvedeli veliko zanimivega o promociji in organizaciji dogodkov, fundraisingu, medkulturnem dialogu ...

Danes dopoldne bodo govorili na temo Ustvarjati, zamišljati in spreminjati, od 15. ure naprej pa na temo Projektirati, deliti, komunicirati in realizirati. Jutri pa bodo mladi izvedeli za koristne namige o tem, kakšne odnose je treba imeti z institucijami in z gospodarskimi ustanovami. Ti morajo namreč biti zelo dobri, marsikje pa tudi ovrednoteni.

BUBNIČEVA NAGRADA - Včeraj so na Opčinah nagradili najboljše

Skozi vihar prve svetovne vojne se je prebilo trinajst raziskav

Prve nagrade prejeli šole Gradnik, Trinko in Prešeren, Meta in Tinej Sterni ter Stojan Glavina

Od izbruh prve svetovne vojne je minilo sto let in čeprav so ti dogodki časovno zelo oddaljeni, so v naših krajih še živi spomini nanje in na ljudi, ki so na lastni koži doživeli vojne grozote. To je prišlo jasno do izraza na včerajšnjem nagrajevanju 8. natečaja za Bubničevo nagrado, ki je letos nosil naslov Skozi vihar prve svetovne vojne. Kot je uvodoma spomnil Dušan Kalc, predsednik nekdanjega Sklada, danes Kulturnega društva Bubnič-Magajna, izbira včerajšnjega dne ni bila naključna. 20. november je namreč svetovni dan otroka, prav otroci pa so prve žrtve vsake vojne, saj najbolj trpijo zaradi pomanjkanja najosnovnejših življenjskih potrebščin. Tako je bilo med prvo svetovno vojno in tako je žal še danes: ne samo na vojnih območjih, temveč tudi v Italiji, kjer kar 1,5 milijona otrok živi na pragu revščine.

Kalc je tudi spomnil, da so natečaj ustanovili novinarji Primorskega dnevnika v spomin na nekdanjega kolego Albina Bubniča (1915-1978), neutrudnega raziskovalca polpretekle zgodovine, ki je bistveno prispeval k procesu proti krvnikom Rižarne in tudi pripravil prvi seznam njenih žrtev. Od leta 1980 so razpisali osem natečajev, da bi v mladih in manj mladih spodbudili raziskovalno delo in ohranjanje zgodovinskega spomina. Vabilu se je letos odzvalo trinajst skupin in posameznikov, najboljše izdelke (mnogi je bogatilo tudi fotografsko in dokumentarno gradivo) so včeraj bogato nagradili v openski dvorani Zadrugne kraške banke.

Utemeljite nagrad je v imenu ocenjevalne komisije prebrala Kstanca Filipovič. Med osnovnošolci so slavili učenci in učenke 4. in 5. razreda OŠ Alojz Gradnik Repebor (mentorici Morana Sosič in Tanja Škabar), ki so komisijo prepričali z bogato in izvirno raziskavo Naša šola med prvo svetovno vojno. Kot so lepo pojasnili otroci, so v lanskem šolskem letu spoznali vojno zgodovino, obiskali goriški in kobariški muzej, se sprehodili po zgodovinski poti na Brestovcu in Kolovratu, posebno pozornost pa namenili odkrivanju zgodovine svoje šole, ki je bila ustanovljena daljnega 1873. Predvsem pa spoznali »kako lepo je, da sedaj živimo v

Skupinska fotografija vseh Bubničevih nagrajencev, spodaj Kstanca Filipovič, Dušan Kalc in Dušan Udovič

FOTODAMJ@N

miru,« kot so v en glas zaklicali, preden so zapeli še Odo radosti. Drugo nagrado je prejela COŠ Pinko Tomažič iz Trebč (mentorica Elizabeta Stopar) z raziskavo, posvečeno Soški fronti (tudi njihov šolski zborček je prisotnim podaril pesem), tolažilno nagrado pa učenci 5. razreda OŠ Fran Milčinski.

Nižešolcem je komisija podelila dve prvi nagradi; goriški nižji srednji šoli Ivana Trinka (mentorica Slavica Radinja) za raziskavo o posledicah, ki jih je vojna pu-

stila v različnih goriških vaseh, Meti in Tineju Sterniju pa za raziskavo, v kateri sta razkrila zanimivo družinsko kroniko. Komisija ni podelila druge nagrade, tolažilne pa so prejeli Jansh Gergolet iz Doberdoba ter Lana Simonič in Mihaela Zrinjski iz Murske sobote.

Med višješolci so vse nagrade odnesli dijaki in dijakinje tržaškega liceja Prešeren. Prvo mesto so zasedli lanski maturantje klasičnega liceja, ki so pod mentorstvom

Marte Ivašič pripravili »odlično zastavljeno, pregledno izvedeno in lepo predstavljeno« nalogo, ki so jo prepletli z različnimi družinskimi kronikami. Drugo nagrado pa si delita Martin Poljšak in Vedran Guštin: prvi za prikaz manj znanih vojnih dogodkov, drugi pa za izvirno ironično razmišljanje o vojni in »šoli Evropa«.

Natečaj za Bubničevo nagrado je predvideval tudi kategorijo Univerzitetni študentje in ljubiteljski raziskovalci. Komisija je prejela dva prispevka in ocenila, da si oba zaslužita nagrado. Drugo mesto je zasedla Vera Sarđoć iz Trsta z zanimivim zapisom o maminih in očetovih spominih na prvo svetovno vojno. Prva nagrada pa je romala v roke Stojana Glavine iz Boljunca, ki se je predstavil z dragoceno raziskavo o »vojni pošti lonjerskih fantov 1915-1918«.

Kot je poudaril odgovorni urednik našega dnevnika Dušan Udovič, uživa Bubničevo nagrado vse od nastanka tudi podoprimorskega dnevnika. Ne samo zato, ker nosi ime po nekdanjem kolegu, temveč, ker zasleduje sorodne cilje, v prvi vrsti ovrednotiti delo naših šol. Tako kot redno objavljamo strani, ki jih pripravljajo naši solarji, bomo v prihodnjih mesecih v časopisu in na spletu objavili tudi najboljše raziskave. (pd)

OBČINA TRST - Pri Sv. Justu

Spomnili so se 70-letnice smrti Gabrieleja Foschiattija

Včeraj je potekala 70. obletnica smrti tržaškega italijanskega domoljuba in antifašista Gabrieleja Foschiattija. Deportirali so ga v nacistično uničevalno taborišče v Dachau, kjer je bil zaprt tudi naš Boris Pahor in

kjer je Foschiatti umrl 20. novembra 1944. Ob obletnici je včeraj dopoldne odbornik Umberto Laurenzi skupaj s Foschiattijevo vnukinjo Antonello Coen položil venec k obeležju v spominskem parku na griču Sv. Justa.

JUNIOR CHAMBER Odprt forum o evropski Ne-ustavi

Združenje Junior Chamber International iz Trsta prireja danes posvet na temo Evropska NE-ustava v prostorih Impact Hub-a v Trstu (ul. Cavana, 14) s pričetkom ob 18. uri. Srečanje bo v obliki foruma, kjer se bodo govorniki soočali na temo Lizbonske pogodbe in jo primerjali z morebitnimi učinki pravega evropskega ustavnega besedila, nadrejenega vsem ostalim pravnim virom. V razpravo bodo posegli Štefan Čok (pokrajinski svetnik, doktorski študent zgodovine Evrope in Sredozemlja na Univerzi v Kopru in poznavalec evropske zgodovine), Andrea Gelfi (podpredsednik Jeune, evropske organizacije mladih podjetnikov, ki šteje nad 1,5 milijona članov in predsednik Združenja mladih trgovcev v Trstu), Goran Floridan (doktorski študent na Univerzi v Ljubljani in izvedenec o evropski integraciji na energetskega področju), arh. Marco Svara (urbanist, podpredsednik združenja MANIFETS02020 in ustanovni član Impact Hub-a Trieste) in odv. Domenico Pizzonia (strokovnjak v delovnem pravu). Format dogodka omogoča udeležencem posveta, da posežejo kar med srečanjem in jim ni potrebno, da za to počakajo na običajna končna vprašanja. Dogodek bo povezoval novinar in pisatelj dr. Pierluigi Sabatti.

ZADRUGE - Spetič »COOP treba rešiti v celoti, ne po kosih«

Delavske zadruge so pomemben del tržaške zgodovine in delavskega gibanja in zato ni naključje, da je vanje včlanjenih skoraj polovica Tržičanov. Zaradi tega je popolnoma razumljiva zaskrbljenost glede usode družbe Cooperative operaie, ki je po dolgem boju spet postala last članov, je poudaril v tiskovni noti deželni tajnik SIK Stojan Spetič.

Delavske zadruge je treba zato rešiti v celoti in ne po kosih, pravi Spetič, sodstvo pa mora poglobiti »skrivnostno« upravljanje, ki je pripeljalo zadrugo na rob stečaja, odgovorne pa mora doleteti primerna kazen. Spetič vsekakor pričakuje, da bodo vse javne uprave, od deželne do občinske, storile vse, da se rešijo Delavske zadruge in delovna mesta. Člani zadruge pa naj poskrbijo, da bo proces popolne obnove izpeljan do konca na osnovi transparentnosti in participacije.

Dan otrokovih pravic v Boljuncu

Ob mednarodnem dnevu otrokovih pravic, ki ga obeležujemo 20. novembra, bodo v Boljuncu pripravili prisrčno prireditev za otroke. Jutri bodo med 15. in 19. uro v prostorih nekdanje igralnice nad knjižnico odprli tako imenovano Zemljo modrosti (La Terra di Sophia), kjer v sožitju bivajo domišljija, igra in želja po spoznavanju novega. Udeleženci bodo spoznali pravice otrok, ki jih določa Konvencija o otrokovih pravicah, ob tej priložnosti pa bodo predstavili tudi projekt Starši brez stresa. Za več informacij in za potrditev prisotnosti pokličite na številko 3388985212 ali 3284535848.

Evropski dialogi o Ukrajini z novinarko Barbaro Gruden

Danes popoldne ob 17.30 bo v dvorani Tessitori na programu novo srečanje iz pobude Dialoghi Europei. Tokrat bo beseda tekla o Ukrajini, ki je razpeta med Rusijo in EU. Med gosti bo tudi novinarka Barbara Gruden. Jutri ob 10.30 pa bo v knjižarni Minerva na programu še eno srečanje združenja Dialoghi Europei, ki bo v celoti posvečeno boju proti eboli.

Delavnice za otroke

Deželni naravni rezervat Devinske stene prireja serijo delavnic. Ena od teh bo danes dopoldne na sporedu v Ljudskem vrtu, in sicer v okviru državnega dneva dreves. Jutri bodo delavnico na temo dreves izpeljali tudi v Turističnem informacijskem centru v Sesljanu.

Kras in onesnažene jame

Drevi ob 21. uri se v kinodvorani gledališča Fabbri v Ul. Fabbri 2a nadaljuje prireditev Voci del Silenzio. Drevišnja gosta bosta Sergio Dolce, ki bo govoril o kraških pojavih, in Franco Gherlizza, ki bo govoril o problemu onesnaževanja kraških jam.

Malica v temi

Center za slepe in slabovidne Rittmeyer v Barkovljah danes ob 16. uri pripravljajo dogodek Merenda al buio, v okviru katere bodo lahko občani in občanke okušali malico, ki jo bodo postregli slepi in slabovidni. Za ta dogodek je treba odšteti 12 evrov, predstavljala pa bo idealno priložnost, da se seznanimo s težavami, s katerimi se soočajo ti ljudje. Ob tem se bomo naučili tudi bolje uporabljati naslednja čutila; dotik, okus, sluh in vonj.

Posvet o hišnih pomočnicah

V kavarni San Marco se bo danes ob 15. uri začel posvet, ki ga organizira Acli. Beseda bo tekla o problematiki hišnih pomočnic in negovalki, ki za opravljanje svojega dela nimajo zakonsko urejenega delovnega razmerja.

Simfonični koncert v Verdiju

Nocoj ob 20.30 bo v Operni hiši Verdi na programu simfonični koncert, na katerem bo orkester igral skladbe Liszta, Rachmaninova in Dvoraka. Dirigiral bo Stefano Brogli - Sacher, nastopil pa bo tudi pianist Giuseppe Albanese.

Razstava grške skupnosti

Grška skupnost iz Trsta bo danes ob 17.30 odprla razstavo Mythos, na kateri bodo razstavljali dela Andree Vallerija. Razstava bo do 30. novembra na ogled v dvorani Giubileo - Filoxena v Ul. Mazzini.

AKTUALNO - Pogovor z direktorjem patronata Inac Davidom Kreblom, ki deluje v okviru KZ

Krebel: Patronati imajo več dela, Rim pa krči denar

Pokojninski zavod Inps je lani prihranil 560 milijonov evrov s tem, da je zaprl številna okna. Inps spodbuja namreč telematsko posredovanje podatkov glede različnih prošnji, ljudje pa se morajo zaradi tega za katero koli storitev in drugo pomoč obračati na patronate, ki imajo torej več dela. Italijanska vlada pa namerava kljub temu krepko krčiti finančna sredstva, ki so nujna za njihovo delovanje.

To nam je povedal direktor patronata Inac David Krebel, s katerim smo se včeraj pogovorili o morebitnih posledicah krčenja denarja, ki priteka iz sklada za delovanje patronatov. Čeprav je to denar, ki priteka neposredno iz plač delavcev, namerava Rim s prihodnjim stabilizacijskim zakonom zmanjšati letno vsoto s 400 na 250 milijonov evrov. Patronati bodo torej ob 150 milijonov in napovedujejo, da bodo morali na državni ravni odpušiti približno pet tisoč zaposlenih.

»Če bo to šlo skozi, bo stvar zelo zaskrbljujoča,« je poudaril Krebel, ki vodi patronat v Ul. Ghega št. 2, ki deluje v sklopu Kmečke zveze. Patronati bodo vsekakor delali na tem, da se ohranijo vsa delovna mesta in da bodo storitve neokrnjene. Ostaja pa dejstvo, da bi bilo skoraj 40-odstotno krčenje finančnih sredstev zelo hudo tako za patronate kot za ljudi. Dovolj je pomisliti, da se na urad v Ul. Ghega obrača letno vsaj 10 tisoč ljudi, je dejal Krebel. Glavno vprašanje torej bo, kaj pravzaprav ponujati. Patronat nudi namreč vsem občanom številne brezplačne storitve, od priprave dokumentov za pokojnino do formalnosti, ki so potrebne za pravico do materinskega dopusta, dopolnilne blagajne, mobilnosti ali prispevkov za brezposelne.

Problem je v tem, da spodbuja Inps računalniško dopisovanje. Dejstvo je, da ni več mogoče posredovati papirnatih obrazcev zavodu, ker teh obrazcev enostavno ni. Toda tu se postavlja vprašanje, ali so vsi sposobni izpolnjevati elektronske obrazce in posredovati Inpsu prošnje s pomočjo računalnika. Ali so tega sposobni priletni? Ali razpolagajo vsi priletni z računalnikom in s svojo elektronsko pošto? Krebel je včeraj popoldne na računalniku pripravil prošnjo za pokojnino neke osebe. Prikazalo se je okno z zahtevo, da se vneše naslov elektronske pošte pritelja. Ta pa se je bil obrnil na patronat, ker nima računalnika in ne razpolaga z elektronsko pošto...

Jasno je, da nekaj ne gre. Če je po eni strani res, da bo za komuniciranje z javno upravo v prihodnosti vedno bolj razširjena računalniška oblika, je Rim po drugi strani napravil predolg korak in »preskočil« 5-10 let, je menil Krebel. Tudi v primeru, da razpolagajo ljudje z računalnikom, ni namreč rečeno, da bodo znali sami pripravljati elektronske prošnje, izpolnjevati obrazce in odgovarjati na številna vprašanja, ki se bodo vrstila na ekranu.

Patronati torej so in bodo še kako potrebni in bodo imeli še več dela kot sicer, nekatere brezplačne storitve pa bi lahko postale zaradi krčenja finančnih sredstev proti plačilu. V Trstu se obrača nanje vsak dan povprečno 500 oseb, se pravi vsaj 2.000 vsak mesec. V primeru, da bodo zaprli patronate, bodo ti ljudje navalili na sedež zavoda Inps. Kaj se bo zgodilo, lahko ugibamo.

Aljoša Gašperlin

David Krebel.
Desno: novi sedež
Kmečke zveze v Ul.
Ghega, kjer so
uradi patronata

FOTODAMJ@N

OBLETNICA BERLINSKEGA ZIDU Dimitrij Rupel nocoj v DSI

Pred petindvajsetimi leti je padec Berlinskega zidu presenetil vso svetovno javnost, ker ni nihče pričakoval, da se bo pregrada, ki je ločevala dva svetova in je bila pravi simbol hladne vojne med njima, zrušila skorajda po naključju, pravzaprav zaradi nerodnosti visokega funkcionarja vzhodnonemške komunistične partije. Berlinski zid pa je potegnil za sabo ves mogočni sovjetski sistem, za katerim so ostale ruševine, ki so zgovorno izprialce vso krhkost realnega socializma.

Kar je nastalo po tem, ni najbolj vzorna oblika demokracije, gotovo pa je lahko zgled divjega prilasčanja tistega, kar je prej bilo družbeno premoženje. O vsem tem bo danes zvečer govoril nekdanji slovenski zunanji minister in viden politik Dimitrij Rupel v Društvu slovenskih izobražencev, ki bo v svoje razmišljanje vključil metaforičen Ljubljanski zid kot virtualno pregrado, ki ločuje slovensko družbeno stvarnost. Peterlinova dvorana, ulica Donizetti 3, ob 20.30.

NASILJE - Ženske Žrtve je treba obravanati bolj spoštljivo

Članice krožka La Mimosa ženskega združenja UDI-ZŽI so na javnost naslovile odprto pismo, v katerem izražajo solidarnost z mladoletnim dekletom, ki je bilo pred sedemnajstimi leti žrtev sedaj pokojnega duhovnika. V poročanju nekaterih medijev in v nekaterih pismih bralcev so namreč pogršale večjo občutljivost in prijaznejši odnos do dekleta, ki je bilo v zadnjih tednih tudi žrtev žalitev. Zdi se, kot bi desetletja bitk in angažiranosti ženskih gibanj neopazno minila, je zapisala njihova predstavnica Zanette Chiarotto, saj še danes del javnosti krivi napadene ženske, namesto da bi obsojal napadalce. Naša družba mora žrtvam nasilja in spolnih zlorab zagotoviti večje dostojanstvo, ne glede na to, v kakšnih okoliščinah pride do teh obsodbe vrednih dejanj. Fizične in psihološke rane, ki so posledice nasilja, predstavljajo namreč zelo težko in dolgotrajno breme, ki ga žrtve ne morejo preseči brez javne podpore in spoštovanja.

ARTEFATTO - Danes zvečer Potujoča predstavitev mladih ustvarjalcev

V mestnem središču bo danes zvečer zaživel zanimiv niz umetniških dogodkov, ki nastajajo v sklopu občinskega projekta Artefatto. Ta kot znano spodbuja mladinsko ustvarjalnost in nadarjenim umetnikom, oblikovalcem, glasbenikom omogoča, da se predstavijo širši javnosti.

Današnji Artefatto Zoom bo radovednim Tržačanom predstavil sedem umetnikov, ki niso še dopolnili 35. leta starosti. Izvirnost dogodka pa je v tem, da bodo njihova dela na ogled na različnih, tudi manj običajnih lokacijah, razstave pa bodo obogatili nastopi mladih glasbenikov in pevcev. Prvi dogodek bo v kavarni San Marco, kjer bodo ob 17.17 predstavili katalog pobude. Ob 18.18 se bodo v Double Room (Ul. Canova 9) predstavili Alberto Canevali, Gašper Kunšič in Giorgio Giacobbi. Ob 19.19 bosta v prostorih EContemporary (Ul. Crispi 28) nastopila Eracle Dartizio in Edgar Meis, ob 20.20 pa v Trart (Drev. 20. septembra 33) Federico Castrico, Kristina Rutar, Alice Zuccheri, Tommaso Bratina in Giulia Cociancich. Zadnja etapa bo v ZimmerFrei (Ul. Torrebiana 10) ob 21.21, kjer se bo ob kontrabasistu Mitsugu Haradi in violinistu Pierpaolu Fotiju predstavil Emanuele Panzarini.

Razstave bodo na ogled od 22. do 29. novembra med 17. in 20. uro.

KATINARA - Združenje staršev OŠ Frana Milčinskega

Starši in otroci na Vremščici

Obiskali tudi bio-kmetijo - Prihodnji teden načrtujejo skupen obisk knjižnega sejma v Ljubljani

Združenje staršev osnovne šole »Fran Milčinski« s Katinare je zadnjepo nedeljo v oktobru organiziralo pohod na Vremščico. Kljub mrzlemu in vetrovnemu, a vsekakor sončnemu vremenu, se je zbrala prav lepa skupina pohodnikov. Najprej smo se v prijetnem vzdušju sprehodili in osvojili vrh Vremščice 1027m. Uživali smo v krasnem razgledu na vse strani. Po poti navzdol pa smo se najprej okrepčali in odpočili v koči; nakar smo se napotili do kmetije Vremščica, ki leži ob vznožju hriba obdana z gozdom. Sprejel nas je gospod Jure Jančič in nam na preprost način orisal sistem delovanja te bio-kmetije. Živali, ki jih gojijo, so predvsem ovce avtohtone vrste, oslički, ki jih uporabljajo predvsem zato, da odganjajo divje živali in branijo čredo ter črno-rožnati pujski. Otroci so dobesedno uživali. Dan v naravi smo zaključili z gorčim čajem.

Združenje staršev prireja vsako leto razna srečanja, pohode in izlet. Cilj teh dejavnosti je predvsem ta, da se

starši med seboj srečujemo, spoznamo, pogovarjamo in skupaj načrtujemo, kaj in kako obogatiti našo šolo, seveda kolikor nam je mogoče. Obenem smo v oporo učiteljskemu zboru. Pobude so tako organizirane, da spoznavamo različne kraje, si pridobimo nekaj znanja

Na Proseku pesniški prvenec Katarine Jeretin Ferluga

V Pahorjevi knjižnici v Kulturnem domu Prosek-Kontovel bodo drevi ob 20. uri predstavili pesniški prvenec Katarine Jeretin Ferluga s Kontovela. Letos je namreč pri Župnijskem zavodu Draavlje in Celjski Mohorjevi družbi izšla zbirka njenih pesmi in mandal, ki jih je narisala na svilo. Po treh predstavitev v Ljubljani in na Štajerskem bo to njena prva predstavitev v naših krajih. Avtorica je doslej imela že nekaj manjših rastav v Trstu in v slovenski prestolnici, da se v njej skriva tudi pesniška duša pa je prišlo na dan v knjigi Narisala sem pesem zate, v kateri se vsaka pesem združi v harmonično celoto s sliko. Katarino Jeretin Ferluga bo predstavila in se z njo pogovarjala Majda Cibic, na ogled pa bo tudi več njenih živopisanih mandal, v katerih povezuje geometrične oblike, barve, figure, like in simbole.

Knjižni festival v Devinu

Danes se v Devinu začne prva izdaja knjižnega festivala, ki bo v žarišče postavil prvo svetovno vojno. Tridnevni festival se bo začel z odprtim razstavo Velika vojna v Karniji v Devinskem gradu, nadaljeval pa se bo v avditoriju Jadranskega zavoda združenega sveta, kjer bo ob 18.30 raznolik program. S prof. Tatjano Rojc se bo pogovarjal tudi filozof in fotograf prof. Evgen Bavarčar.

Drevi v Contradi Triestiner

Gledališče se drevi že na začetku letošnje sezone predstavlja z novo predstavo v lastni produkciji, in sicer z odrsko priredbo romana Tržačana Massimiliana Forza za naslovom Triestiner, ki je izšel pred manj kot letom dni. Delo je posvečeno skupnosti Tržačanov, ki v Londonu živi bohemsko življenje v povsem svojski stvarnosti, ki si jo je sama ustvarila: britanska prestolnica je za njene člane nekakšen Trst, saj so tam reproducirali podrobnosti tržaške vsakdanjosti, kot da ne morejo iz nje: Trst je obenem ljubljeno in osvojevano mesto, o katerem stalno govorijo in po katerem ocenjujejo svet. Predstavo je režiral Giuseppe Emiliani; v njej igrajo Ariela Reggio, Virgilio Zernitz, Paolo Fagiolo, Marzia Postogna, Francesco Godina, Gualtiero Giorgini, Franko Korošec, Myriam Cosotti in Laura Antonini. Krstna uprizoritev bo drevi ob 20.30 v Bobbiovi dvorani. Predstava bo na sporedu do nedelje, 30. novembra.

Starši in otroci na Vremščici

Obiskali tudi bio-kmetijo - Prihodnji teden načrtujejo skupen obisk knjižnega sejma v Ljubljani

iz kulturnega in zgodovinskega vidika, katerim vedno sledi tudi zdravo razvedrilo. Naslednja priložnost za srečanje bo že prihodnji teden, ko bomo skupaj obiskali knjižni sejem v Ljubljani, ki je postal že naša stalnica.

ŠEMPOLAJ - Večer vojaških pesmi ob 100-letnici 1. svetovne vojne

Pesem je lajšala gorje

Ob koncertu zbora Kraški dom iz Repna branje pisem s fronta in nastop trobentačev iz Ogleja

Večer v šempolajski Štalci je oplemenitil nastop pevcev moškega zbora Kraški dom iz Repna pod vodstvom Vesne Guštin (na arhivskem posnetku)

FOTODAMJ@N

Občutljivost SKD Vigred do tematike prve svetovne vojne se je ob 100-letnici njenega izbruha dotaknila tudi vojaške pesmi. Ob edinstveni razstavi o pijači na fronti, ki bo na ogled še ta konec tedna, so v šempolajski Štalci pod vodstvom Vesne Guštin nastopili pevci moškega zbora Kraški dom iz Repna.

Repenski moški pevski zbor je lani, ob 15-letnici delovanja, izdal posebno zgoščenko ravno na temo vojaške pesmi z naslovom »Oj ta soudaški stan«, ki v šestnajstih pesmih zaokroža tako ljudski kot narodni opus še izpred časa prve svetovne vojne tja do partizanske epopeje. Šempolajski večer pa so repenski pevci popestrili predvsem s poslovnimi pesmimi o odhodu k služenju vojaškega roka, ki je za časa 1. svetovne vojne v avstro-ogrski vojski trajal tri leta. Za marsikatero slovenskega fanta je bilo služenje na fronti v štirih vojnih letih usodno, kar je tudi zapisal skladatelj Zorko Prelovec v svojo Oj, Doberdob, ki spada med najbolj občutene in poznane pesmi iz tistega časa. Slednje, tako kot narodno Oblaki so rudeči, so člani MoPZ Kraški dom občuteno izvedli v scenariju edinstvenih predmetov iz tistega časa, ki skupaj s pesmijo poročajo o človeški plati vojaškega stanu.

Kulturni program sta z branjem pisem, ki so jih s fronte pošiljali domači fanje, popestrili tudi povezovalki Maruška Guštin in Jožica Forčič. Posebnost večera je izzarevala tudi preko živobarvnih originalnih uniform petčlanske zasedbe trobentačev »Blechbläserquintett KuK Infanterie Regiment Nr. 97« iz Ogleja.

Na večeru so si iz prebranih pisem sledile številne misli, ki so se do-

taknile predvsem vojnih posledic, katerim so čez nekaj desetletij sledile nove. Marsikomu je vrnitev v porušeno hišo ali neobdelano kmetijo predstavljala le skromno premirje pred vrnitvijo novega gorja. Pesem pa je v vsem tem času marsikoga bodri-

la in razveseljevala. Še največ so prepevali takratni mladeniči, saj jim je ravno fantovska pesem pomagala pri zbiranju poguma in premagovanju otožnosti, tako v času služenja vojaškega roka kot v strašnem vojnem nasilju. (mar)

BARKOVLJE - Nocoj v društvu

Premiera Cupranja

Projekt za ovrednotenje narečja nastal pod okriljem USCI

Barkovljansko društvo se pripravljajo na čisto posebno premiero. Drevi ob 20.30 bodo domači pevci, glasbeniki in pripovedovalci predstavili namreč projekt Cupranje, ki je nastal s pokroviteljstvom deželnega zborovskega združenja USCI. Načrt, ki je bil izbran na deželnem razpisu in je bil torej deležen potrebnih sredstev za realizacijo, je namenjen vrednotenju barkovljanskega narečja v pesmi in besedi. Prenos te dragocene in prevečkrat zapostavljene dediščine na mlajše generacije je bilo vodilo zborovodkinji Aleksandri Pertot, ki si je zamislila program, s katerim je združila pevce in glasbenike vseh starosti.

Osnovo projekta tvorijo stare ljudske pesmi, ki jih je na začetku prejšnjega stoletja zbral učitelj Ferdinand Starc. Po njegovi smrti je snaha izročila zbirko Milanu Perto-

tu, ki je s sodelovanjem Ignacija Ote poskrbel za priredbe in za objavo (zbirko Stare tržaške narodne pesmi je leta 1952 izdala Glasbena matica). Barkovljanski zbor je imel veliko teh pesmi v svojem repertoarju in jih je tudi posnel za tržaški radio. Petkov koncert ne bo samo obujal spomina na specifični zaklad pesmi v narečju, saj bodo pevci in instrumentalisti krstili štiri nove skladbe in priredbe: instrumentalni priredbi Giuseppeja Zudinija, priredbo za ženski zbor Igorja Zobina in balado Adija Daneva na besedilo Aleksandra Furlana.

S svojimi nastopi bodo gledalce začarali oz. »cuprali« otrocki Glasbene kambre, mladi domači instrumentalisti in recitatorji, mladinska pevska skupina in ženska vokalna skupina Barkovlje. Scenarij večera je podpisal Ladi Vodopivec.

ROP

DOLINA - Program SSG Zlata ribica

Bine Brvinc je obiskal otroke vrtca Pika Nogavička

Vsako leto Slovensko stalno gledališče iz Trsta poskrbi z gledališkim programom Zlate ribice, da otroci vrtecev spoznajo in se soočajo z gledališčem in igralci. Z navdušenjem in veseljem gledajo vsako predstavo.

Letošnja sezona se je začela z mravljincem Binetom Brvincem. Otroci iz vrtca Pika Nogavička iz Doline so gostovali Bineta Brvinca, ki se je odpravil v svet, da bi si poiskal novo hišico. Na poti je srečal veliko novih prijateljev. Najbolj mu je bila pri srcu muha Žuža, ki jo je tudi rešil iz pajčevine Pajka. Bine Brvinc je bil zelo srečen, da sta z muho Žužo postala velika in srečna prijatelja.

Lutkovno predstavo je izpeljal igralec Daniel Malalan (na sliki), otroci pa so ob gledanju in sodelovanju uživali, saj so se prav lepo vživeli v zgodbo in nestrpnost čakajo na novo predstavo. (Vzg. Cvetka)

SKD BARKOVLJE

Ul. Bonafata 6,

s pokroviteljstvom USCI FVG,

prireja

danes,

21. novembra, ob 20.30

'Cupranje: barkovljansko narečje v pesmi in besedi'

Cuprali bodo domači pevci, glasbeniki in pripovedovalci:

otrocki, solisti in glasbeniki Glasbene Kambre,

Mladinska pevska skupina, ŽVS Barkovlje.

Na programu krstna izvedba skladbe A. Daneva »Cupranje«

na besedilo A. Furlana in priredbe izpod peresa I. Zobina in G. Zudinija.

Zborovodja in glasbeni vodja A. Pertot,

pri klavirju Beatrice Zonta,

zborovodja otrok Tina Renar,

pripovedovalka Eva Scheimer,

scenarij in povezovanje Ladi Vodopivec

Včeraj danes

Danes, PETEK, 21. novembra 2014

MARIJA

Sonce vzide ob 7.12 in zatone ob 16.29 - Dolžina dneva 9.17 - Luna vzide ob 5.45 in zatone ob 16.06.

Jutri, SOBOTA, 22. novembra 2014

CILKA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 16 stopinj C, zračni tlak 1016 mb ustaljen, vlaga 60-odstotna, veter 5 km na uro sever, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 17 stopinj C.

Lekarne

Od ponedeljka, 17., do sobote, 22. novembra 2014:

Običajni urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi

od 13.00 do 16.00

Ul. Giulia 14 - 040 572015, Ul. Costalunga 318/A - 040 813268, Milje - Ul. Mazzini 1/A - 040 271124, Prosek - 040 225141 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Giulia 14, Ul. Costalunga 318/A, Ul. Dante 7, Milje - Ul. Mazzini 1/A, Prosek - 040 225141 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30 Ul. Dante 7 - 040 630213.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Sklad Mitja Čuk

vabi na predavanje

docenta dr. Andreja Vraniča

specialista nevrokirurgije Univerzitetni klinični center Ljubljana

HRBTENICA

in

GIBANJE

PREPREČIMO BOLEČINE V KRIŽU IN HRBTENICI

danes, 21. novembra 2014 ob 19.00 uri na sedežu Sklada Proseška ulica 131

Društvo slovenskih izobražencev

vabi danes v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3 na večer

»BERLINSKI ZID - LJUBLJANSKI ZID«

Nastopil bo bivši zunanji minister RS dr. Dimitrij Rupel

Začetek ob 20.30

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.50, 21.10

»Hunger games - il canto della rivolta«.

ARISTON - 16.30, 18.45, 21.00 »Due giorni, una notte«.

CINEMA DEI FABBRI - 16.00 »Terra di Maria«; 17.45 »Tutte le storie di Pjera«; 19.00 »Sarà un paese«; 21.00 »Ass. Naica«.

FELLINI - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Il sale della terra«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.15, 18.00, 19.45, 21.30 »Diplomacy - una notte per salvare Parigi«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.00, 19.20, 20.45 »Torneranno i prati«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 17.20, 22.10 »Words and Pictures«; 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »My old lady«.

KOPER - PLANET TUŠ - 15.30 »Amazonija«; 17.10, 21.40 »Bes«; 15.50, 18.00, 19.20, 20.15, 21.30, 22.30 »Butec in butec«; 16.00, 17.30, 18.25, 19.50, 20.50, 22.20 »Igre lakote: Upor«; 18.20, 20.00 »Medzvezdije«; 17.15 »Skoraj policaja«; 16.20 »Cebelica Maja«; 15.30 »Škatlarji«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 18.15, 21.15 »Interstellar«; 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »La scuola più bella del mondo«; Dvorana 2: 16.40, 18.20 »Il mio amico Nanuk«; 21.30 »Clown«; Dvorana 3: 16.30, 19.00 »Il giovane favoloso«; 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Scusate se esisto«; Dvorana 4: 16.40 »Doraemon«; 20.00, 22.10 »Nightcrawler - Lo sciacallo«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

THE SPACE CINEMA - 16.30, 19.00, 20.40, 21.30 »Hunger games - il canto della rivolta«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Scusate se esisto«; 16.30, 18.05, 20.40, 21.25 »Interstellar«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »La scuola più bella del mondo«; 16.40, 18.40 »Il mio amico Nanuk«; 16.20, 18.25 »Andiamo a quel paese«; 16.05 »Doraemon«; 20.00, 22.00 »The final hours - 12 ore alla fine«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 15.00, 17.10, 20.00, 22.15 »Hunger games - il canto della rivolta«; Dvorana 2: 17.15, 20.00, 21.30 »Torneranno i prati«; Dvorana 3: 15.30, 17.30, 19.50, 22.00 »La scuola più bella del mondo«; Dvorana 4: 15.00, 16.40 »Il mio amico Nanuk«; 18.30, 21.40 »Interstellar«; Dvorana 5: 16.20 »Torneranno i prati«; 17.45, 20.00, 22.10 »Scusate se esisto«.

Čestitke

Naša odbornica MADDALENA je uspešno diplomirala na Pedagoški fakulteti v Kopru. Ob doseženem življenjskem uspehu ji čestita odbor SKD V. Vodnik.

Izleti

SPDT prireja v soboto, 22. novembra, tradicionalni spominski pohod na Volnik. Zbirališče v Zagradcu ob 14. uri. **OBČINA DOLINA**, za ovrednotenje Naravnega Rezervata doline Glinščice, prireja v nedeljo, 23. novembra, zadnji brezplačni vodeni izlet jesenskega ciklusa doline Glinščice »Na daljnem vznožju: v odkrivanju Goliča«, ki traja prib. 3 ure in je namenjen odraslim in družinam (otroci od 8. leta dalje). Štart ob 10. uri iz Gročane. Info in prijave na tel. 366-9571118 (pon.-petek 14.00-17.00), info@riservalosandra-glinscica.it.

V SKLOPU GORIŠKEGA FESTIVALA E' STORIA bo 13. decembra potekal izlet po goriškem Krasu; informacije in vpis po tel. 0481-539210 in 349-3052235 ali eventi@leg.it, od ponedeljka do petka, od 9. do 12. ure.

Poslovni oglasi

MLADO IN DINAMIČNO PODJETJE IŠČE

osebo za delovno mesto v pisarni, zahtevana stopnja izobrazbe višješolska, polni delovni čas. Obvezno znanje slovenščine, italijanščine in angleščine.

CV pošljite na:

pisarnisko.dinamico.delo@gmail.com

GOSTILNA NA KRASU išče natakarja/natakarico za delo ob koncih tedna.

Tel.: 333-9164819

Mali oglasi

IŠČEM DELO - z lastno kosilnico in motorno tako kosim travo ter obrezujem tako drevesa kot živo mejo. Tel. 333-2892869.

IŠČEM DELO kot negovalka ali pomočnica starejših oseb 24 ur na dan. Tel. št. 00386-41238424.

NA LEPI SONČNI LEGI ob robu gozda v Dolini, prodajamo samostojno novo hišo z dvoriščem, kletjo, garažo in vrtom. Zaključna notranja dela po lastni izbiri. Tel. št. 3477946135.

NA OPČINAH v zelenem okolju prodamo stanovanje, 84 kv.m. Tel.: 040-213385.

PRODAM HIŠO z vrtom v dolinski občini. Tel. št. 040-228390.

PRODAM 2 sode inox po 400l vsak, 2 kadi po 500l, kad za pretok, stroj za mlejte, stroj za prašenje. Cena po dogovoru. Tel. št. 333-1597015.

PRODAM 4 zimske gume, znamke hankook winter, velikosti 165/65 R13. Skoraj nove, prevoženih 3.500 km. Tel. št.: 040-208002 (po 19. uri).

PRODAM avto toyota rav 4D sol, letnik 2004, plave metalizirane barve, 3 vrata, servisiran. Cena po dogovoru. Tel. št.: 320-1614713.

PRODAM cyclette in pletenke za vino. Tel.: 040-814212.

PRODAM ford SW ghia TDI, letnik 2005, sive temne metalizirane barve, v dobrem stanju. Tel.: 347-7145565.

PRODAM mercedes CLK kompressor v zelo dobrem stanju. Ugodna cena. Tel. št.: 331-7114399.

PRODAM tablični računalnik asus eee pad transformer TF101, 16 GB, Wi-Fi, 10", tipkovnico, ovitka za zaščito ter hdmi kabel. Tel. št.: 329-9841041.

PRODAM zavzljivo zemljišče pri Domju 1300 kv.m. Tel. št.: 347-1889887.

V PREBENEKU imamo še enega psička majhne rasti. Ljubimci naj se oglasi na tel. št.: 040-231855, 040-213821.

Obvestila

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV vabi danes, 21. novembra, v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3, na srečanje z nekdanjim slovenskim zunanjim ministrom dr. Dimitrijem Ruplom. Govoril bo na temo Berlin-ski zid - Ljubljanski zid. Začetek ob 20.30.

PILATES - vaditeljica Sandra in Skupina 35-55 obveščata, da vadba danes, 21. novembra, odpade.

SKLAD MITJA ČUK vabi na predavanje docenta dr. Andreja Vraniča »Hrbtenica in gibanje, preprečimo bolečine v križu in hrbtenici« danes, 21. novembra, ob 19. uri na sedežu Sklada Mitja Čuk (Proseška ul. 131).

SLOVENSKI VISOKOŠOLSKI SKLAD S. TONČIČ razpisuje natečaj za dodelitev štipendij in podpor za akademsko leto 2014/2015. Prijavijo se lahko študenti in študentke, ki imajo stalno bivališče ali so rojeni v FJK ter se izobražujejo po dodiplomskih ali podiplomskih visokošolskih programih. Vloge sprejemamo do danes, 21. novembra, na sedežu sklada (Ul. Ginnastica 72) ali na tajnistvo@skladtoncic.org. Podrobnejši pogoji razpisa so objavljeni na spletni strani sklada: www.skkladtoncic.org.

TPPZ P. TOMAŽIČ obveščata, da bo na sedežu na Padričah danes, 21. novembra, ob 20.45 seja odbora.

ČASNIKARSKA DELAVNICA za mlade: si komunikativen, te zanima svet javnih občil, bi se rad šel novinarja? Potem se nam pridruži na mesečnih srečanjih v organizaciji društva MOSP - Mladi v odkrivanju skupnih poti. Prva delavnica, ki jo bo vodila časnikarka Breda Susič, bo v soboto, 22. novembra, ob 16. uri v Peterlinovi dvorani, Ul. Donizetti 3 (L. nadstropje). Informacije preko FB - skupina MOSP-SKK.

DELAVNICA KUHANJA z dobro poznavalko kraške kuhinje Vesno Guštin, avtorico knjige »Je več dnevov ku klobas«. Tečaj bo potekal v Trstu, Ul. Androna del Pane 7, v soboto, 22. novembra. Info in prijave na tel. št. 040-2460879 ali 392-2109031.

AŠD MLADINA vabi svoje člane, simpatizerje in predstavnike vaških organizacij na športni večer, kjer bomo praznovali zaključek rolnarske in začetek smučarske sezone naših atletov v nedeljo, 23. novembra, ob 18. uri v prostorih Ljudskega doma v Križu.

DOM JAKOBA UKMARJA v Škednju obveščata, da bo v nedeljo, 23. novembra, ob 15. uri predana javnosti stenska poslikava na steni Doma, delo umetnika Renata Manuellija. Prisoten bo župan Roberto Cosolini, nastopil bo ansambel Marka Manina. Toplo vabljeni!

VAŠKA DRUŠTVA IN ORGANIZACIJE IZ TREBČ vabijo vaščane in prijatelje na Jesenski praznik v nedeljo, 23. novembra. Ob 14. uri zbirališče na vaškem trgu in pohod (v primeru slabega vremena odpade), ob 17. uri kulturni program v Ljudskem domu, sledi družabnost.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV vabi v ponedeljek, 24. novembra, v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3, na pogovor z Evelino Umek ob izidu njenega zadnjega romana Sidrišče spomina. Avtorico, njen opus in zadnje delo bo predstavila Daniela Stekar. Začetek ob 20.30.

OBČINSKA KNJIŽNICA V SALEŽU bo v ponedeljek, 24. novembra, zaprta.

OŠ AVGUST ČERNIGOJ vabi na predavanje mag. Tilke Jamnik, promotorka branja in strokovnjakinje s področja mladinske književnosti. Srečanje bo v ponedeljek, 24. novembra, ob 16. uri v prostorih OŠ Černigoj. Tema predavanja: družinsko branje.

OBČINA ZGONIK - Občinski svet se bo sestel v torek, 25. novembra, ob 18.00.

ONAV (vsedržno združenje pokusovalcev vina) vabi na večer posvečen vinu »Schioppettino di Prepotto«. Pokušnjo bomo izpeljali v torek, 25. novembra, ob 20.00 v restavraciji v Miljah. Informacije in prijave na tel. 333-9857776, trieste@onav.it, www.onav-trieste.jimdo.com.

DAVČNI URAD OBČINE REPENTABOR sporoča, da bo na razpolago občanom za izračun davkov TASI in IMU (rok zapadlosti 16. decembra) vsako sredo od 9.30 do 17.00. S seboj prinesite kopije plačil predumov in katastrske izvlečke. Za izračun lahko uporabite program na www.monrupino-repentabor.it. Dodatne info in pojasnila na tel. 040-327122, 040-327335.

PUSTNA SKUPINA ŠEMPOLAJ vabi v sredo, 26. novembra, ob 20.30 v Štalco v Šempolaju na sestanek za organizacijo pusta 2015.

DRUŠTVO ROJANSKI MARIJIN DOM vabi na tečaj izdelave adventnih venčkov in božičnih okrasov, ki bo v Marijinem domu v Rojanu (Ul. Cordaroli, 29) v četrtek, 27. in petek, 28. novembra, od 9. ure dalje. Vodi ga gospa Jadranka Sedmak.

PRAVLJIČNA GOSTJA - Oddelek za mlade bralce NŠK bo obiskala gostja, prevajalka in babica Irena Lampe, ki bo v četrtek, 27. novembra, ob 17.00 podala v prostorih Narodnega doma, Ul. Filzi 14, pravljico malim obiskovalcem knjižnice. Toplo vabljeni!

SEKCIJE VZPI Križ »Evald Antončič - Stojan«, Devin Nabrežina in Zgonik vabijo v četrtek, 27. novembra, ob 20. uri v dvorano Ljudskega doma v Križu na predstavo »Savina - Zgodba matere deportiranke v koncentracijskem taborišču«. Tekst in režija Giorgio Amodeo, igra Tatiana Malalan, glasbena spremljava Neva Kranjec.

30-LETNIKI POZOR!! Vabljeni na večerjo v gostilno v Bazovici, ki bo v soboto, 29. novembra, ob 20. uri. Potrdite vašo prisotnost odgovornim.

DO SVOBODNEGA GIBA - Revija otroških in mladinskih plesnih skupin v organizaciji ZSKD in SKD Tabor bo v soboto, 29. novembra, ob 17. uri v Prosvetnem domu na Opčinah (Ul. Ricreatorio, 1). Na razpolago bo parkirnišče sosednje ZKB.

45-LETNIKI (1969) od Milj do Štivana, se bomo srečali v soboto, 13. decembra, ob 20.00 v Križu. Prijave najkasneje do nedelje, 30. novembra, na tel. 333-6170026 (Patrizia), 346-2197404 (Ivo) in 335-6008774 (Pavel).

SKD LIPA iz Bazovice vabi v nedeljo, 30. novembra, ob 17. uri v dvorano Gospodarske zadruge v Bazovici na predstavitev koledarja Bazovica 2015, ki so ga izdale vaše organizacije in na predavanje o zgodovini klekljarstva prof. dr. Tadeje Primožič iz Žirov. Sodeluje OPZ Fran Venturini od Domja, pod vodstvom Suzane Žerjal.

ZSKD obveščata včlanjenj zbere, da je na www.zpzp.si odprta prijavnica za Primorsko poje 2015. Rok prijave zapade 30. novembra.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV vabi v nedeljo, 30. novembra, na obisk Knjižnega sejma s prevozom in ogled predstave »ArT Sprehod - z besedo in glasbo po sledih Slovencev v Trstu«, ki bo ob 17.00 v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani. Odhod s Trga Oberdan ob 10.00. Prijave na tel. 040-635626, od ponedeljka do petka 9.00-13.00.

Prireditve

SDD JAKA ŠTOKA vabi na predstavitev pesniške zbirke Katarine Jeretin Ferluga »Narisala sem pesem zate«, ki bo danes, 21. novembra, ob 20. uri v Pahorjevi knjižnici v Kulturnem domu Prosek-Kontovel. Ob prisotnosti avtorice bo o njej spregovorila Majda Cibic, na ogled pa bo tudi razstava avtoričinih slik.

SKD BARKOVLJE, Ul. Bonafata 6, s pokroviteljstvom UŠCI FVG, prireja danes, 21. novembra, ob 20.30 »Cupranje: barkovljansko narečje v pesmi in besedi«. Cuprali bodo domači pevci, glasbeniki in pripovedovalci: otroci, solisti in glasbeniki Glasbene Kambre, Mladinska pevka skupina, ŽVS Barkovlje. Na programu krstna izvedba skladbe A. Daneva »Cupranje« na besedilo A. Furlana in priredbe izpod peresa I. Zobina in G. Zudinija. Zborovodja in glasbeni vodja A. Pertot, pri klavirju Beatrice Zonta, zborovodja otrok Tina Renar, pripovedovalka Eva Scheimer, scenarij in povezovanje Ladi Vodopivec.

SKD IGO GRUDEN vabi na otvoritev razstave Nataše Peric »Poezija kontrastov« v kavarni Gruden v Nabrežini danes, 21. novembra, ob 18. uri.

SKD VIGRED vabi v Štalco v Šempolaju na ogled razstave »Pijača med prvo svetovno vojno«. Urnik: danes, 21. novembra, 16.00-19.00; v soboto, 22. novembra, 16.00-19.00; v nedeljo, 23. novembra, 9.30-12.00 ter 15.00-19.00; Zamisel-material: Bruno Santini in Marco Perrino.

CERKVENI PEVSKI ZBOR IN SPD MAČKOLJE vabita v soboto, 22. novembra, na »Cecilijanko« - srečanje ob godu svete Cecilije, zavetnice glasbenikov. Ob 19. uri bo v mačkolljanski župnijski cerkvi sveta maša, sledil bo priložnostni nastop MePZ Mačkolje, pod vodstvom Mateja Lazarja in družabni del v dvorani Srenjske hiše.

KD IVAN GRBEC, Škedenjska ul. 124, vabi v soboto, 22. novembra, ob 20.30 v društvene prostore na odprtje razstave miniaturnih prikazov življenja in dela istrskih ljudi umetnice Danile Tuljak »Zvestoba koreninam«. Večer bosta popestrila glasbena skupina Vruja iz Kopra in ŽPZ Ivan Grbec.

NIT TRADICIJE: predstavitev zbirke arhivskih posnetkov Stanota Žerjala in brochure »Kultura, bogastvo skupnosti«, avtorjev M. Pahorja in B. Žerjala v soboto, 22. novembra, ob 20.30 v občinskem gledališču F. Prešeren v Boljuncu. Pobuda društva SKD F. Prešeren, izpeljana s podporo Dežele FJK in pod pokroviteljstvom občine Dolina.

NAGRADA DARKO BRATINA - Poklon viziji - Kinoatelj, vabi v nedeljo, 23. novembra, ob 18. uri v Gledališče Miela na projekcijo filmov letošnje nagrajenke Laile Pakalnina »Snow crazy/Sneg« in »Pizzas/Pizze«. Prisotna bo tudi avtorica filmov.

PIHALNI ORKESTER RICMANJE v sodelovanju s kulturnim društvom in mladinskim združenjem Lonjer - Katinara prireja jesenski koncert v nedeljo, 23. novembra, ob 18. uri v športno - kulturnem centru v Lonjerju. Toplo vabljeni!

SDD JAKA ŠTOKA vabi, v pričakovanju na Miklavžev obisk, na pravljico urico s Kristino Žerjal v nedeljo, 23. novembra, ob 17. uri v Kulturnem domu Prosek-Kontovel v knjižnici Borisa Pahorja.

VZPI-ANPI sekcija Dolina, Mačkolje, Prebened vabi v nedeljo, 23. novembra, ob 17. uri v dvorano SKD V. Vodnik v Dolini na Partizanski večer. Sodelujejo učenke in učenci Nižje srednje šole Simon Gregorčič, Marjetka Popovski z Žensko pevsko skupino Cvet v laseh in domače recitatorke. Na sporedu bodo pričevanja in partizanske pesmi.

V UMETNIŠKEM IN KULTURNEM CENTRU SKERK, Trnovca 15, je na ogled do 26. novembra velika razstava o zgodovini in delih arh. Maksa Fabianija z 250 velikimi reprodukcijami slik in dokumentov. Na voljo brezplačni bogat katalog. Urnik: ob sobotah in nedeljah od 10.30 do 17.30. Vodeni ogledi ob sobotah ob 15.00 in ob nedeljah ob 11.30.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - Trst prireja revijo odraslih zborov Pesem jeseni 2014, ki bo v soboto, 29. novembra, ob 20. uri v Športnem centru Jarja v Bazovici. Vabljeni!

DVORJAKOVE BIBLIČNE PESMI - Župnija Sv. Križ in Slomškovo društvo prireja koncert Bibličnih pesmi op. 99. Na svetopisemsko besedilo jih je napisal češki skladatelj Antonin Dvoržak, za glas in orgle pa priredil Marco Sofianopulo. Izvajala jih bosta sopranistka Tamara Stanese in organist Tomaž Simčič. Svetopisemska besedila bo recitiral Tomaž Susič. Koncert bo v svetokriški župnijski cerkvi v nedeljo, 30. novembra, ob 18. uri.

KD MELODIJA vabi na koncert z Anuro al pej dvej ob 15-letnici ustanovitve v nedeljo, 30. novembra, ob 18.00 v Prosvetnem domu na Opčinah. Gostje bodo trio Volk Folk, Pamela in Linda ter Janez Dolinar.

Turistične kmetije

AGRITURIZEM ŠTOLFA

SALEŽ 46 je odprt vsak dan do 23. novembra.
Tel. 040-229439

KMETIJA ŽAGAR JE ODPRTA

v Bazovici do 7.12.2014.

Vabljeni!
040-226382
Zaprto ob sredah.

Osmice

BERTO IN VASILJU PIPAN sta odprla osmico v Mavhinjah 22/D. Tel. št. 040-299453.

BORIS PERNARČIČ je odprl osmico v Medji vasi št. 7. Tel. št. 040-208375.

PRI DAVIDU v Samatorci št. 5 je odprta osmica. Vabljeni! Tel.: 040-229270.

RENZO TAVČAR je odprl osmico v Repnu. Tel. št. 040-327135.

V SALEŽU N'PULJH je odprta osmica. Vabljeni!

Šolske vesti

OBČINA DEVIN NABREŽINA sporoča družinam učencev s stalnim bivališčem v občini, ki v š.l. 2014/15 obiskujejo nižje srednje šole oz. prva dva razreda višjih srednjih šol, in katerih ekonomske razmere ne presegajo 10.632,94 evrov, da lahko prosijo za dodelitev finančnih prispevkov za nakup učbenikov v smislu 28. člena, 1. odstavka, črka a) D.Z. 10/88. Prošnje, opremljene z ustreznimi dokumentacijami, je treba predložiti do 26. novembra. Info: Urad za šolstvo Občine Devin Nabrežina, Nabrežina 102, tel. 040-2017375.

Prispevki

V spomin na drago Anico Škamperle por. Bogatec daruje Guerrina 30,00 evrov za Združenje za raziskave raskastih obolenj - AIRC.

V spomin na predrago ženo in mamo Pepko Milič por. Kobal daruje družina 50,00 evrov za AŠK Kras.

V spomin na Vojmirja Olenika daruje Želka 10,00 evrov za Sonet Primorsko.

V spomin na Slavkoto Sosiča daruje Bertta Vremec 30,00 evrov za Žinkov Dom.

V spomin na Lojzko Purič darujeta Mirko in Marija Purič 20,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Repnu.

Loterija 20. novembra 2014

Bari	85	84	65	30	6
Cagliari	8	72	46	87	14
Firence	74	78	3	11	76
Genova	38	20	84	86	7
Milan	60	65	51	20	11
Neapelj	3	12	81	76	65
Palermo	78	30	26	18	21
Rim	10	47	89	81	72
Turin	33	8	12	56	55
Benetke	82	68	14	24	56
Nazionale	23	17	79	73	24

Super Enalotto št. 139

42	45	48	56	68	83	jolly 82	
Nagradni sklad							40.825.726,63 €
Brez dobitnika s 6 točkami							--€
Brez dobitnika s 5+1 točkami							--€
11 dobitnikov s 5 točkami							19.286,30 €
519 dobitnikov s 4 točkami							362,51 €
20.692 dobitnikov s 3 točkami							20,60 €

Superstar

Brez dobitnika s 5 točkami	--€
4 dobitniki s 4 točkami	36.251,00 €
15 dobitnikov s 3 točkami	2.060,00 €
94 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
10.204 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
25.885 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

ŽARIŠČE

Prispevki za narodno spravo

DAVID BANDELJ

Joj, že spet ribarimo v kalnem, boste rekli. Kakor za koga. Dejstvo pa je, da idejne in ideološke razmere, predvsem pa - dovolite mi aliteracijo - zamere, do katerih smo v slovenski družbi prišli dandanašnji, so postale tako nevzdržne, da bi zdrava kmečka pamet zahtevala malce trkanja na prsi in objektivnega pogleda v preteklost, ki bi nam dal razumeti, zakaj smo Slovenci med sabo tako sprti, deljeni in vsaksebi, da se mi včasih zdi, ko bi živel petdeset let nazaj.

Lepo po vrsti: še vrbacem in golobom na strehah je jasno, da živimo v času, ko so se obudile stare ideološke delitve, ki slovensko družbo delijo na dva tabora, ki sta se ideološko oblikovala med vojno. Desni in levi, rdeči in črni (ali beli), ali v najbolj primitivni dicituri - komunajzarji in domobranci. Kar pa ne pomirja, je občutek, da je situacija med obema taboroma tako napeta, da ni videti možnosti za korak naprej.

Idejna delitev je čisto v redu stvar, ker zagotavlja pluralizem. Vendar slednji lahko temelji samo in izključno na medsebojnem spoštovanju in kavalirskem nasprotju, česar v slovenski družbi ne najdemo. Rešitev, ki je na dlani vsem je v dveh besedah: narodna sprava. V besedah. V dejanjih se zadeva krepko zakomplicira. Levi tabor očita desnemu sodelovanje z okupatorjem, narodno izdajstvo, desni pa levemu komunistično diktaturo in genocidnost. Tudi ta očitanja so iz objektivnega vidika čisto legitimna, toda po mojem skromnem mnenju nastavljena čisto napačno. Zgodovina nam je priča. NOB je nastala kot izraz odpora proti nacizmu in fašizmu, ki sta v naših logih izvajala teror in fizični ter kulturni genocid. Ko je komunisti-

čna partija izbrala osvobodilni boj za uveljavitev svoje revolucije, so se začele niti zgodovine zapletati bolj kot kdajkoli. Iz strahu pred komunizmom nastanejo domobranci, ki vidijo v povezavi z Nemci edino pot do »prave« svobode. Partizanstvo kriči k narodnemu izdajstvu, domobranci pa prisegajo zvestobo Hitlerju, ne brez blagoslova uradne krajevne Cerkve, ki je - mimogrede - v Sloveniji še vedno preveč vezana na neko ideološko vlogo, kar je v nasprotju z njenimi načeli. Zmaga zaveznikov, partizanov, polom Nemcev in domobranci kot vojni ujetniki, namesto da bi se vrnil domov in bili deležni kot premaganci pravičnega procesa, tudi po malce iskarijotski potezi Angležev, končajo v množičnih grobiščih, kar dokončno zapečati njihovo mučniško usodo, obenem tudi usodo njihovih krvnikov. The rest is history ...

Skrajno komplicirano. Malce tudi barbarsko.

Toda po skoraj sedemdesetih letih bi morali biti zmogni potegniti nekaj zaključkov.

Recimo, da enačiti partizanstvo in komunizem ni najbolj pošteno. NOB je kot zdravi in naravni odpor okupatorju združila različne moči, na Primorskem je to bilo bolj kot vidno. Recimo, da klicati nad partizanstvo v celoti krivdo nad medvojnimi in povojnimi likvidacijami in poboji je najmanj revizionizem. Recimo, da videti v domobranstvu samo in izključno narodno izdajstvo je kratkovidno. Legitimen odpor proti revoluciji sicer ne opravičuje sodelovanja z Nemci, ki je v tem smislu tragična in naivna zgodovinska napaka. Prav kakor je tragična zgodovinska napaka, ki nima opravičila, pobjo-

ideoloških nasprotnikov po vojni in med njo. Zločin je zločin. Ni važno, kdo in v katerem imenu ga stori. Ko se preliva človeška kri, je to katastrofa za civilizacijo in kulturo.

Kako priti torej do narodne sprave? Ko bi se ena in druga sprta stran javno izrekli, da je čistost partizanskega boja skalil trenutek, ko je njegove vajeti prevzela komunistična partija in začela paralelno voditi svojo revolucijo; da je partizanstvo eno, revolucija drugo; da je domobranstvo kot kontrarevolucija sicer legitimen pojav, a je s svojo povezavo z nemškim okupatorjem zagrešil hud zločin; da so povojni poboji bili prav tako hud zločin in da bi akterji revolucije, kolaboracije in pobojev morali stopiti pred pošteno sodišče, ker jih konec koncev ni gnala želja po osvoboditvi, temveč prevlada ene ideologije nad drugo. To bi bil recimo dober začetek. Neobremenjen. Simpl ko pasulj. Na papirju.

Tragična resnica vsega tega pa je, da je omejenost človeka taka, da med dvema sprtima stranema ne bo nikdar prišlo do sprave, če ne vključimo tretje instance. In v tem primeru je tretja instanca lahko samo absolutna. Večnost. Bog. Sprave nikakor ni doseči, če vanjo ne vključimo to, kar človeka in njegovo majhnost presega.

Droben postulat: ali bi tudi diskurz o osvoboditvi/okupaciji Trsta lahko segel na to raven? Polemike, ki smo jim bili priča so samo potrdile, kako smo sužnji ideologij, ne pa dejstev. Resnica - ki naj bi nas osvobodila - beremo nekje, je pa postala le prazna puhlica, s katero si polnijo usta tisti, ki pod njeno krinko razglašajo ideologijo. In smo tam, kjer pač smo ...

GLASBA - Začetek v Novem mestu Laibach na turneji za sproščeno Slovenijo

Skupina Laibach bo turnejo po Sloveniji z naslovom Napravimo to deželo spet sproščeno! danes uvedla s koncertom v novomeškem Anton Podbevšek Teatru. V sklopu turneje bo zasedba nastopila še v gledališčih v Mariboru (jutri), Novi Gorici in Celju ter v GKD Lendava. Razprodanemu terminu v Novi Gorici so dodali novega, in sicer 28. novembra.

Na današnjem koncertu bo mogoče prisluhniti skladbam z zadnjega albuma Spectre, starejšim pesmim in nekaj priredbam, med katerimi bosta med drugim pesem Boba Dylana in Sergeja Gainsbourga. Skupina Laibach je doslej v Novem mestu nastopila le enkrat, in sicer leta 2008, ravno tako v Anton Podbevšek Teatru.

Za nastope po slovenskih gledališčih so se v skupini odločili, ker menijo, da je skupina prerasla klubske nastope in ker ne sodijo med zabavljače. Hkrati iščejo tudi pristnejši stik s svojim občinstvom, so povedali na nedavni novinarski konferenci. Na turnejo se Laibach podajajo z željo, »da temni oblaki ne obvisijo nad nami kot svinčene uteži«, so zapisali v PR Agenciji Antonov in dodali: »V teh mizernih časih, ko je narava tudi v Sloveniji napovedala vojno človeški malomarnosti in oholosti, neusmiljena eko-

nomija pa duše sili v migracijo, Laibach poziva k odgovornosti, poziva k dostojanstvu in pameti, predvsem pa kliče k sproščenosti.«

Pred kratkim je zasedba nastopila na poljskem festivalu SoundEdit '14, v Rusiji pa so prepovedali njihova koncerta v Moskvi in St. Petersburgu. Kot razlog so navedli čaščenje hudiča s predelavo skladbe Sympathy for the Devil skupine Rolling Stones. Navdih za skladbo je bila knjiga Mojster in Margareta ruskega avtorja Mihaila Bulgakova.

Skupina je bila ustanovljena leta 1980 v Trbovljah. Njen glasbeni izraz združuje različne žanre, od eksperimentalnega industrijskega zvoka do simfoničnega militantnega klasicizma in elektronske glasbe. Zasedba, ki že več kot 30 let nastavlja ogledalo družbi in je največji slovenski glasbeni izvozni produkt, ima letos za seboj že več kot 40 koncertov, med drugim v Moskvi, Londonu, Berlinu in Parizu. Nedavno je objavila tudi novi videospot za skladbo Bossanova z letošnjega albuma.

Maja prihodnje leto se bo glasbeni kolektiv odpravil na daljšo turnejo po Združenih državah Amerike, Kanadi in Mehiki, morda bodo obiskali tudi severnokorejski Pjongjang.

Prej do novice na naši spletni strani
www.primorski.eu

UMETNOST - Od 25. novembra v Zagrebu

Razstava del neoavantgardnega umetnika Jannisa Kounellisa

Kounellis je septembra lani razstavljal tudi v Trstu

ARHIV

V zagrebškem razstavišču Lauba bodo 25. novembra odprli razstavo priznanega slikarja, kiparja in performerja Jannisa Kounellisa. Na njej bo na ogled tudi instalacija Brez naslova (jadra), ki jo je imela javnost prvič priložnost videti pred dvema desetletjema na bienalu v Benetkah. Razstava bo na ogled do 4. decembra. Dela italijanskega umetnika grškega rodu, ki velja za enega vodilnih predstavnikov neoavantgardnega gibanja arte povera, so danes vključena v številne zasebne in muzejske zbirke po vsem svetu. Poleg tega je umetnik razstavljal že v vseh najpomembnejših muzejih in galerijah po svetu, piše hrvaška tiskovna agencija Hina.

V delu Brez naslova (jadra) je umetnik uporabil devet fragmentov starih ribiških ladij, ki so nekdanj plule po Sredozemskem morju. Prek njih je spregovoril o zgodovini narodov, ki so svojo identiteto izoblikovali preko potovanja po morju,

menjave in mešanje med narodi, je zapisal likovni kritik in kustos Ludovic Pratesi.

Kounellis (1936) je študij slikarstva začel v Atenah in ga po selitvi v Italijo leta 1956 nadaljeval v Rimu. Kot vrsta umetnikov njegove generacije se je v 60. letih minulega stoletja kritično odzval na družbeno-politična dogajanja in se vključil v razgibane tokove umetniških iskanj ter eksperimentiranja z novimi likovnimi govoricami.

Dvodimenzionalna platna, zamejena z okvirjem, so nadomestile instalacije, v katere je sprva vključeval posteljne okvirje, vrata, okna, blago in druge najdene predmete iz vsakdana, kasneje pa tudi prvinske naravne elemente, kot so zemlja, ogenj, zlato, rastline in žive živali.

Umetnik se je lani s samostojno razstavo v Mestni galeriji predstavil tudi slovenskemu občinstvu, prav tako lani pa je razstavljal tudi v Trstu.

TA TEDEN **EDINOST** PRED 100 LETI

Sokol pri Sv. Jakobu si želi kljub vojni obdržati čim bolj normalno delovanje. »Prav sedaj ne smemo zanemariti svojega dela, ko nam bo treba nadomeščati izgube našega naroda s krepkimi ljudmi, trdne volje in plemenitih značajev; ko bo vsakega posameznika izmed ostalih dolžnost, biti zmogel delati za dva, morda za tri. Društveni dohodki so skoro popolnoma izostali! Vseled tega bo moralo društvo sicer malo spremeniti čas telovadbe, a ne, da bi smoter dela kaj trpel pri tem. V večernih urah bo telovadba članic in gojenk skupna dvakrat v tednu; telovadba še ostalih članov in obrtnega naraščaja pa skupna v nedeljo dopoldne, da se prihrani na upravnih stroških. Telovadba dekleškega in deškega naraščaja se bo vršila v sredo in soboto popoldne od 2. do 4. ure, oziroma od 4. do 6. ure popoldne. Odbor opozarja člane, članice, gojenke in starše otrok, da se v polnem številu odzovejo narodnemu pozivu Sokola in podpro voljo društva, da si v tem najkritičnejšem trenutku vzgajamo no-

vo, močno generacijo, za velike naloge, ki nas čakajo v bodočnosti. Posebno opozarjamo gojenke večernega trgovskega tečaja, da se bo društvo oziralo na njihove učne ure in bo s tem vsaki dana prilika, udeležiti se dela, vzgojevati se po sokolsko. »Nikdar nazaj, vedno naprej!« je geslo sokolstva; od te smeri nočemo kreniti v današnjem času! Na zdar!«

Edinost je tokrat objavila ganljivo pismo, ki ga je Alojzij Polh poslal iz ruskega ujetništva. »Dragi brat! Dragi družina! Predragi starši! Naznanjam vam, da sem sedaj v drugi bolnišnici in da se mi je rana poslabšala. Odkleto mi je veliko krvi in gnoja in vode vmes. Morda mi ne bo več dolgo živeti. Upanje imam v Boga še vedno, da bom še videl ljube domače kraje. Morda so to moji zadnji pozdravi. Sprejmite mnogo poljubov in mnogo gorečih pozdravov vsa družina in sorodniki in vsi domači fantje in dekleta. Še en poljub vsem, če se ne vidimo, se bomo videli gori.«

TA TEDEN **PRIMORSKI DNEVNIK** PRED 50 LETI

Na Goriškem se nadaljujejo protesti lastnikov zemljišč v Štandrežu in Podturnu. »Lastniki teh zemljišč, zlasti kmetje, javno protestirajo proti sklepu občinskega sveta v Gorici, da uveljavi na svojem področju zakon 167, na podlagi katerega se določajo tri področja v Štandrežu, Podturnu in Ločniku, kjer naj se zgradijo ljudska stanovanja. S traktorji so obšli vse glavne mestne ulice ter poslali delegacije k prefektu, goriškemu županu in predsedniku pokrajine. Demonstracija je trajala približno dve uri.

Kmetovalci iz Štandreža in Podturna so se ob deseti uri zbrali v Ul. Terza Armata. Pripeljali so se na traktorjih, na katere so obesili napise v italijanščini in slovenščini, ki so se glasili takole: »Naši vrtovi so naš kruh«, »Nočemo vinkulacije na našo zemljo«, »Pokrajinska kmečka zveza nasprotuje rezidenčialnim conam« itd.

V koloni so krenili po Ul. Vittorio Veneto na Korzo, od tam pa po Oberdankovi ulici na Travnik, kjer so

se ustavili ter izbrali delegacijo, v kateri sta bila poleg voditeljev kmečke organizacije Coltivatori diretti tudi dva štandreška kmetovalca, in sicer predsednik društva Viljem Zavadlav in Kazimir Brajnik.

Delegacija je vladnemu prefektu prikazala stanje, v katerem bi se znašle številne štandreške in podturenske družine, če bi jim zemljo zasegli za stanovanjsko izgradnjo ter zanjo uveljavili omejitve, ki izhajajo iz zakona 167. Kazimir Brajnik je vladnemu prefektu dejal: »Naše načelo je poskusiti, proizvajati in napredovati. Prav sedaj, ko se to načelo uresničuje, ker ste nas vzpodbujali k delu, sedaj se nam skuša odvzeti zemlja, ki predstavlja za nas življenje. Nas ne zadovoljujejo jamstva, da bodo naše njive zadnje, ki se bodo zasegle. Mi bomo napredovali in delali samo pod pogojem, da naše njive ne bodo obremenjene z vinkulacijami. Če bi se ta naša zahteva ne uresničila, tedaj bomo z žalostjo čakali kdaj bomo na vrsti za razlastitev.«

KOPER - Predstavitev monografije avtorice Nives Zudič Antonič

Prispevek k vrednotenju istrske večkulturnosti

Zgodovina in Antologija italijanske književnosti Kopra, Izole in Pirana

Na sliki z leve: avtorica monografije Nives Zudič Antonič, moderator Maurizio Tremul, soavtor Kristjan Knez in prevajalec Gašper Malej

ROŠA

V sredo pod večer so bili prostori Pretorske palače v Kopru domala pretresni za številno občinstvo, ki se je želelo približje seznaniti s pravkar izdano monografijo z naslovom Zgodovina in antologija italijanske književnosti Kopra, Izole in Pirana, delom avtorice Nives Zudič Antonič. Zbrane obiskovalce je v uvodu nagovoril predsednik Zveze italijanske unije Maurizio Tremul, ki je dogodek tudi povezoval. Sledil je pozdravni nagovor podžupana občine Koper Alberta Scherianija, govor direktorja Univerze na Primorskem Dragana Marušiča, poslanca italijanske narodne skupnosti Roberta Batellija ter Ive Palmieri, generalne italijanske konzulke v Kopru. V uvodnem nagovoru so slavnosni govorniki izrazili v prvi vrsti zahvalo avtorici Nives Zudič Antonič za odlično opravljeno delo, za tem pa izpostavili pomen dela, ki je bilo realizirano v sklopu evropskega strateškega projekta Jezik/Lingua, sofinanciranega v okviru Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013.

V nadaljevanju sta monografijo avtorice Nives Zudič Antonič, ki je zaposlena kot vodja Oddelka za italijanske študije na Univerzi na Primorskem, podrobno predstavila strokovna recenzenta Elis Deghenghi Olujčić z Univerze v Puli ter Antonio Trampuš z Univerze v Benetkah. Kot osrednjo odliko dela sta med drugim izpostavila pomemben doprinos pri predstavitvi del znamenitih italijanskih avtorjev na tem prostoru in njihovo umestitev znotraj širšega literarno-kulturnega ter zgodovinskega konteksta. Profesor Trampuš je na vzorčnem primeru romantičnega pesnika Pasquala Bessinghija predvsem pa na liku, delu ter življenju Gian Rinalda Carlja izpostavil pomen avtorjev, ki s svojim de-

lom niso zaznamovali le posameznih, v naslovu antologije omenjenih mest, temveč so (za)pustili močan pečat v Istri, širši Italiji ter posledično v Evropi.

Avtorica Nives Zudič Antonič je predstavila okoliščine, ki so botrovali nastanku dela, predvsem pa se je v svojem nastopu zahvalila številnim sodelavcem, ki so pripomogli, da je delo vsebinsko in grafično izšlo bogatejšo, kot je bilo sprva načrtovano. V sklepnem delu je s krajšim zgodovinskim diskurzom predstavitev monografije zaokrožil še soavtor Kristjan Knez. S pretresom prevajalskega dela, terminološke problematike ter redakcijskega dela je dogodek sklenil prevajalec Gašper Malej.

Slavnostni govorniki in strokovni

sodelavci so bili domala enotnega mnenja, da monografija tudi v današnjem času prinaša pomemben korak naprej pri razumevanju in vrednotenju večkulturnosti ter večjezičnosti. »Nič podobnega (žal) ne obstaja ne v bližnjem Trstu in ne v bližnji ali širši okolici Benetk;« je bil ob tem nazoren prof. dr. Antonio Trampuš.

Monografija Zgodovina in antologija italijanske književnosti Kopra, Izole in Pirana predstavlja, na okoli 500 straneh (slovenski prevod nekaj manj), bogato literarno tradicijo obalnih mest, vse od trinajstega stoletja pa do danes. Poleg italijanske in slovenske izdaje pa je za (srednje)šolsko mladino na voljo tudi delovni zvezek.

Robi Šabec

GLASBA - Vasco Rossi - Sono Innocente

Po novem albumu stekle priprave na poletni tour

Vasco Rossi bo poleti znova nastopal v živo, potem ko je 4. novembra zagledalo luč njegovo novo delo Sono innocente (Nedolžen sem)! Tako je naslov težko pričakovane novemu albumu Vasca Rossija, ki se je takoj zasedel na prvo mesto najbolj prodanih albumov v Italiji. Pred šestintridesetimi leti je izšel njegov prvi album, medtem je bilo uspehov veliko, njegov šestnajsti album pa je le potrdil, da so sporočila emilijanskega rockerja še aktualna. Po uspešnicah Dannate nuvole in Cambia-menti, ki so med poslušalci že dobro znane, je nekaj dni pred izidom albuma začela krožiti preko radijskih oddajnikov balada Come vorrei, sočna predjed albuma, ki v nekaterih pogledih precej preseneča. Skup-

no petnajst pesmi je povečini globoko melodičnih in romantičnih (omembe vredne sta zlasti Aspettami in Accidenti come sei bella). Prevladujejo torej za Vasca Rossija tipične balade, medtem ko je pravih rock pesmi, kjer je v ospredju kitarar Vinca Pastana, manj. Med temi uvodna pesem albuma Sono innocente ma...

POLETNA TURNEJA BREZ FJK - Ob predstavitvi albuma je Vasco napovedal tudi poletno turnejo po stadionskih LiveKom 2015. Zatrtil je, da bo tokrat nastopal v številnih mestih in držal je besedo. Medtem ko je letos koncertiral le v Milanu in Rimu ga bodo prihodnje pričakovale trume navdušenih oboževalcev v osmih različnih stadionskih. Začel bo 7. junija v Bariju (stadion San Nicola), sledile bodo Firenze (12. junij, Artemio Franchi), Milan (17. junij, San Siro), Bologna (22. junij, Dall'Ara), Turin (27. junij, Olimpico), Neapelj (3. julij, San Paolo), Messina (8. julij, San Filippo) in nazadnje nam najbližje mesto Padova (12. julij, Euganeo). Furlanije Julijske krajine torej v tem prvem sklopu ni, a ni izključeno, da bo prišlo do septembrskega dela turnee, kjer bi se Vasco dotaknil dežel, ki jih je v prvem delu turnee obšel.

Vstopnice so že v prodaji za vse (kot običajno je Vasco namenil dvodnevno predprodajo omejeno na člane svojega fans kluba) na spletnih straneh www.livenation.it in www.ticketone.it. (I.E.)

LJUBLJANA - Niz Vokalni abonma

Stoletja cerkvene glasbe v Filharmoniji

Slovenci smo nedvomno pevski narod. Naši zbori in pevske skupine prejemajo najvišja priznanja na mednarodnih tekmovanjih, tako da smo po svetu včasih prepoznavni zaradi zborovske glasbe. Zato Slovenska filharmonija pozorno oblikuje Vokalni abonma, ki ponuja obširen, raznolik in zavidanja vreden program. V nedeljo, 23. novembra, bo na primer zanimiv koncert sakralne glasbe. Izbrane skladbe Giovannija Pierluigija da Palestrina in Benjamina Brittna so si med seboj navidezno zelo oddaljene, v resnici pa oba sklopa izražata dve glasbeni obdobji, renesansa in 20. stoletje, v katerih se je veliko eksperimentiralo. Program bo izvedel Slovenski komorni zbor. Sestav je nastal l. 1991, da bi se na profesionalnem nivoju posvečal izvajanju slovenskih skladb. Od l. 2009 je njegov umetniški vodja odlična Martina Batič, ki je zboru prisluzila prestižna sodelovanja in laskave ocene tako doma kot v tujini. Tokrat bo zbor vodil hrvaški zborovodja Vladimir Kranjčević.

Prva skladba je mojstrovina renesančnega obdobja. Legenda pravi, da je Giovanni Pierluigi da Palestrina s svojo Mašo papeža Marcela (ok. 1555-1562) prepričal kardinale, naj ne prepovejo polifone glasbe. Duhovništvo se je na Tridentinskem koncilu namreč pritoževalo, da so kompleksni glasbeni postopki in večglasje onemogočili razumevanje božjih besedil, najbolj sporna pa je bila uporaba posvetnih melodij, na osnovi katerih so skladatelji gradili svoja cerkvena dela. Palestrina je s prosjono zasnovano stavka, skrbno oblikovano melodijo in uravnoteženo ritmiko, ki pa s kančkom napetosti in izraznosti ohranja zagon, dosegel veliko stopnjo razumljivosti teksta. Tako je oblikoval idealni slog cerkvene glasbe, iz katerega so bila kasneje izpeljana pravila kontrapunkta. Zgodba o Palestrini kot o "odrešeniku

cerkvene glasbe" je po vsej verjetnosti pretirana, vendar je bila v 20. stoletju še tako razširjena, da je Hansu Pfitznerju dala navdih za opero.

Palestrinovo mašo bodo obdajale štiri sakralne skladbe Benjamina Brittna. Čeprav skladatelj ni bil zelo veren, je veliko del namenil religioznim tematikam, celo z latinskimi besedilom. Majhen dragulj je Kratka maša v D-duru op. 63 (1959) za deške (ali ženske) glasove in orgle. Skladba traja samo deset minut in začuda izpušča Credo. Ostale skladbe, Festival Te Deum op. 32 (1944), Antifona op. 56b (1956) in poročna pesem Amo ergo sum op. 46 (1949) za zbor in orgle pa so himne, namenjene obeležju obletnic in poroke.

Koncert se bo pričel že ob 19. uri. Zborovski nastopi Vokalnega abonmaja se odvijajo v dvorani Marjana Kozine v stavbi Slovenske filharmonije.

Sara Zupančič

Möderndorferjev Inferno na festivalu v Tallinnu

Film Vinka Möderndorferja Inferno po predstavitvi v francoskem Montpellieru te dni gostuje na 18. filmskem festivalu Black Nights v Tallinnu. Film je uvrščen v glavni tekmovalni program festivala, za katerega so izbrali 18 filmov iz Evrope, Rusije, Latinske Amerike, ZDA ter držav Bližnjega in Daljnega vzhoda. Festival v Tallinnu velja za enega največjih festivalov v severni Evropi, ki ima poleg glavnega tekmovalnega programa še 21 sekcij, med drugimi Forum, ki prikazuje 20 filmov z drugačnim, intrigantnim odnosom do filma. V slednjem obdobju predstavljena še dva slovenska filma: Drevo režiserke Sonje Prosenec in Kossec, koprodukcijski film Zvonimira Jurica.

glasba@primorski.eu piše Rajko Dolhar

NA VES GLAS

PRISLUHNI HITU!

Death By Fire

Enforcer

Speed metal - Nuclear Blast, 2013 - Ocena: ★★★★★★

Osemdeseta leta so bila iz glasbenega zornega kota še kar raznolika. Če ste v tistem obdobju radi obiskovali razno razne disko klube in prepevali uspešnice Amanda Lear, vam bo verjetno današnja glasbena recenzija manj zanimiva. Če pa ste radovedno sledili nastanku novih metal podzvrsti in doma vrteli plošče bendov, kot so Iron Maiden, Judas Priest in Angel Witch, vam bo nov album Death By Fire švedske skupine Enforcer prav gotovo všeč. Dolgolasi člani benda Enforcer so v osemdesetih letih sicer obiskovali vrtec ali celo jasli, o metal glasbi pa se jim zelo verjetno še sanjalo ni. Danes velja skupina za eno izmed boljših novih metal zasedb na svetu, ki se s svojo glasbo ponosno vrača v tista osemdeseta leta, ko so bili usnjeni plašči in železne ogrlice na dnevnem redu. Švedski bend sestavljajo pevec in kitarist Olof Wikstrand, basist Tobias Lindqvist, drugi kitarist Joseph Toll in bobnar Jonas Wikstrand. Njihov sound je mešanica speed metala in tako imenovane glasbene zvrsti New Wave of British Heavy Metal (NWOBHM). Death By Fire je tretja plošča švedskih rokerjev, ki je lani izšla s pomočjo nemške, metal velikanke Nuclear Blast. Pred tem so fantje leta 2008 izdali svoj prvenec Into The Night, dve leti kasneje pa drugi plošček Diamonds. Nov album Death By Fire sestavlja devet komadov za malo manj kot štirideset minut hitre, »neizprosne« metal glasbe. Najprej je na vrsti krajši, instrumentalni uvod Bells Of Hades, ki ga sestavlja klavir in za metal glasbo značilni zvon. Takoj za tem pa smo s pesmijo Death Rides This Night priča pravi speed metal eksploziji. Hitri ritmi bobnov se prepletajo z ravno tako hitrima kitarama. Iste mu glasbenemu kalupu sledi tudi skladba Run For Your Life, v pesmi Mesmerized By Fire pa igra glavno vlogo agresivni glas pevc Wikstranda. Nekoliko daljši je naslednji komad Take Me Out Of This Nightmare, to je tipična, metal skladba iz osemdesetih z izrednim refrenom, prava live uspešnica. Presenetljiv je akustični zaključek pesmi, uvod v naslednjo instrumentalno skladbo Crystal Suite, to je pesem v tipičnem Iron Maiden stilu. Na koncu je še čas za daljša komada Sacrificed in Silent Hour / The Conjugation ter še zaključno Satan. Štirideset minut brez sekunde oddiha, bravo fantje!

NIT TRADICIE IL FILO DELLA TRADIZIONE

Jutri, 22. novembra ob 20.30, v Občinskem gledališču F. Prešeren v Boljuncu

Predstavitev zbirke arhivskih posnetkov Stanota Žerjala in brošure Kultura, bogastvo skupnosti avtorjev M. Pahorja in B. Žerjala.

REGIONE AUTONOMA
FRIULI VENEZIA GIULIA

Pobuda izpeljana s podporo Avtonomne države Furlanije Julijske krajine (Zakon 38/2001, član 16)
Pod pokroviteljstvom
Občine Dolina

SKUD/CCS FRANCE PREŠEREN

PREDEN LISTJE ODPADE BOMO DOMA

Miro Simčič

se nadaljuje **41**

Objavo v dnevniku je omogočil avtor
Miro Simčič
knjigo je izdala založba

b.č.a.
Book Publishing

Ljubljana, Kolarjeva ulica 47

Spletna knjigarna www.buca.si

Edinost je 20. avgusta poročala o silovitih italijanskih napadih, ki so jih branilci odbili, ponekod pa so se spreminjali v paničen beg italijanskih vojakov. Pisala je še o izrednem shodu tržaškega političnega društva Edinost. Na njem so pripravili protest proti javno razglašenim italijanskim in srbskim aspiracijam po, kot je zapisal časopis, »avstrijskem Primorju« in Dalmaciji. V javnost so prišle informacije o pogajanju med srbskim premierjem Pašićem in italijansko vlado.

Istega dne je Edinost pisala o obisku cesarja Karla I. in cesarice Zite v Ljubljani, Trstu in na soški fronti. Mladi cesar je pogosto odhajal na soško fronto, da bi spodbujal bojno moralno. Kot je v svojih zapiskih omenil Andrej Ažman, je večkrat bival tudi v Postojni. Vedno je prenočil v cesarskem vlakcu, ki je stal na postojnski železniški postaji, ter odhajal na jutranjo mašo v postojnsko farno cerkev. 2. junija je prišel v Postojno, da bi v hotelu Grand generalu Borojeviću osebno izročil najvišje avstro-ogrsko vojaško odlikovanje Komturski viteški križ Marije Terezije. Z njim je prišla tudi cesarica Zita, ki se je prvič predstavila slovenski javnosti. Vse mesto je bilo okrašeno s cvetjem in zastavami. Cesar je sprejel krajevne veljake, cesarica se je v postojnsko cerkev napotila skozi špalir deklic, oblečenih v belo. Cesarski par se je udeležil maše in ves čas maše sta oba klečala na posebnem klečniku in brala iz molitvenika. Na koncu maše je postojnski pevski zbor zapel nekaj slovenskih pesmi. Ljudstvo je, kot je zapisal Ažman, navdušeno pozdravljalo cesarski par, ki se je v Postojni odlično počutil.

10. avgusta je Edinost pisala o hudih bojih za strateško pomemben hrib Škabrijel, ki se je znašel pod silovitim topniškim napadom Italijanov. Topništvo donavske monarhije je na tem območju zavrnilo množične napade italijanske vojske. Edinost je objavila tudi uradno italijansko poročilo, v katerem je pisalo, da so Italijani v zadnji, enajsti bitki zajeli preko trideset tisoč avstrijskih vojakov ter 858 sovražnikovih častnikov. Množični padec bojne morale je očitno zajel Borojevićeve vojake, ki so se izčrpani raje predajali, kot da bi se še naprej borili. Francoski zgodovinar Pierre Renouvin v svoji knjigi Evropska kriza piše, da so se južni Slovani na tem bojišču izjemno izkazali, podobno odločnost in bojevitost so pokazali tudi Nemci in Madžari, najmanj zanesljivo pa so bile češke, slovaške in romunske enote.

Na Banjški planoti so Italijani silovito napadali. Da bi se izognil porazu na tem odseku, ki bi lahko imel katastrofalne posledice za celotno fronto, se je general Borojević odločil za umik. Znašel se je v izjemno težkih razmerah, njegova vojska je bila v najhujši krizi dotlej. Bojna morala v avstro-ogrskih četah je naglo padla, bojevitost je popuščala, ravno tako tudi solidarnost med branilci. Borojevićevo vojsko je že bila v podobnem stanju totalne demoralizacije, kakršna je nekoli-ko pozneje zajela italijansko vojsko in ki je usodno botrovala njenemu popolnemu zlomu pri Kobaru oktobra 1917.

Z zasedbo Banjščic so Italijani dosegli dolocen uspeh, toda branilci, ki so se umaknili, so jih pripravljeno čakali na novih položajih. Nekajdnevna huda moralna kriza v vrstah Borojevićevih čet je bila premagana. Italijani zaradi slabe koordinacije in težav s preskrbo niso izkoristili trenutka umika nasprotnikovih sil, ko je bil branilec najbolj ranljiv. Čudno je, da njihova letala niso opazila večdnevne prometne zmede in kaosa na nasprotnikovi strani. Italijansko zavlačenje, podobno tistemu po koncu 6. soške bitke in padcu Gorice, je branilec podarilo tri izjemno dragocene dneve, v katerih je Borojevićevo vojska premagala krizo in kaos v svojih vrstah. Poznejša dogajanja so potrdila, da je Borojević ravnal prav, ko je Banjščice brez pravega boja prepustil sovražniku.

Pred umikom avstro-ogrskih sil z Banjščic je fronto obiskal sam vrhovni poveljnik, cesar Karel I., ki je Borojeviću napovedal možnost jesenske odločilne ofenzive proti Italiji. Na novih položajih na Banjščicah Italijanom topništvo, nameščeno ob Soči, ni moglo kaj prida pomagati, saj ni pravočasno sledilo napadalcem. Premikanje topništva je bilo zamudno, naporno in tudi tvegano, vendar pehota brez njegove učinkovite podpore ni imela udarne moči in je bila lahka žrtev branilcev. Šepala je tudi preskrba, vojakom na eni in drugi strani je v peklenski kraški vročini primanjkovalo zlasti vode. Italijansko topništvo dolgega dosega je bilo sicer zelo hrupno, ni pa bilo zanesljivo, tako da od njega niso imeli posebne koristi. Vojska dvojne monarhije se je utrdila na novih položajih od Škabrijela, Zagorja, Vrhovca, Hoj do Kala nad Sv. Lucijo. Vnovični italijanski napadi so se na novih položajih branilcev zlomili.

Na Krnu so branilci odkrili rov, ki so ga izkopal italijanski inženirji. Začela se je minerska vojna, vojskovanje se je preneslo tudi pod zemljo. Cilj je bil skopati rov pod sovražnikovimi položaji, ga napolniti z eksplozivom in nasprotnikove položaje dvigniti v zrak. V zadnjem trenutku so avstro-ogrski vojaki odkrili sovražnikovo razstrelivo, preprečili eksplozijo, prenesli razstrelivo na italijansko stran rova in sprožili silovito eksplozijo. Učinkovito delovanje avstro-ogrskega topništva je preprečilo tudi italijanski napad s krnskega območja.

Na frontnem odseku 3. italijanske armade je do najhujših spopadov prišlo pri Škabrijelu, ki bo v spominu ene in druge strani ostal kot eno najbolj krvavih mest spopadov na soški fronti. Po silovitem topniškem obstreljevanju je 19. avgusta na ozkem odseku od Sv. Katarine do reke Vipave napadlo čez sto tisoč italijanskih vojakov.

Škabrijel (Sv. Gabrijel), 646 m visok hrib na zahodnem robu Trnovskega gozda, ki se dviga nad Solkanom, je bil za obe strani strateškega pomena. Z njega so branilci nadzorovali vhod v Vipavsko dolino in okolico Gorice. Od začetka vojne je bil pod nenehnim udarom, toda ravno v 11. soški bitki je bil najbolj napadana točka. Kmalu ga je italijanska vojska obkrožila s treh strani, preostali skromni dostopi pa so bili pod nenehnim udarom njenega top-

ništva. Dvajset dni so italijanske jurišne enote napadale hrib, njihovo topništvo je prevrtalo vsak meter ozemlja. Po artilerijski pripravi je v napad krenila pehota, ki so jo vztrajni branilci vedno zavrnilo. Italijani so že osvojili Sv. Katarino in večji del Škabrijela, za kratek čas so zasedli celo vrh hriba, toda branilci so jih odbili. Tu so za vedno ostali celi polki in osvoboditev Škabrijela je že postala vprašanje časti za napadalca. Na dveh kvadratnih kilometrih tega hriba je padlo 40.000 vojakov, od tega 25.000 Italijanov, vsaj trikrat toliko je bilo ranjenih in poabljenih. Italijani so tu v dveh mesecih izgubili desetkrat več vojakov kot v vseh bitkah risorgimenta, ki so trajale trindvajset let. Škabrijel ni po naključju pozneje dobil imena »hrib smrti«.

13. septembra je italijansko poveljstvo uradno prekinilo 11. soško ofenzivo, in sicer zaradi pomanjkanja streliva. Škabrijel ni nikoli padel v njihove roke. Italijanski topničarji so tako marljivo streljali, da so izstrelili tudi nujne rezerve, dobava pa temu ni sledila.

Na Krasu pa je od morja do reke Vipave napadala 3. italijanska armada. Na petnajstih kilometrih frontne črte od Bilj do morja je imela 2200 topniških cevi, podpirale so jih tudi bojne ladje s topovi velikega dometa. Branilci so se vkopali na črti od Bilj, Fajtega hriba, Flodarja do Štivana. Glavna opora obrambe sta bila Fajti hrib in Grmada nad Trstom.

Po šestintridesetnem uvodnem obstreljevanju je 19. avgusta zjutraj na Krasu napadla italijanska pehota. Avstro-ogrsko topništvo je z učinkovitim zapornim ognjem zdesetkalo vrste napadalcev, ko so v gostih gručah krenili v napad, zato so se morali kmalu umakniti. Italijanske čete so napadale tudi po nekajkrat na dan, toda na koncu so se vedno umaknile na izhodiščne položaje. Dosegle so sicer uspehe, kot je bila na primer osvojitev Flodarja, toda bili so le začasni.

Zgodilo se je enako, kot se je na kraškem odseku zgodilo na koncu 10. soške ofenzive: branilec je kljub težavnemu položaju zbral moči za odločen protinapad s sicer omejenim ciljem, ki se je začel 4. septembra. Severno od Flodarja so branilci Italijane po zagrizenem boju potisnili na izhodiščne položaje, na katerih so bili 17. avgusta. Po nekaj dneh je potihnil boj na Krasu, kjer Italijani tudi v 11. soški bitki niso dosegli nobenih uspehov.

Izgube so bile grozljive: italijanske naj bi se približevale številki 200.000 mož, sigurno pa so presegle 170.000 vojakov, od tega naj bi bilo 46.000 padlih. Avstro-ogrska stran pa je menda imela enkrat manjše izgube, saj naj bi znašale kakšnih 100.000 vojakov, desetino so predstavljali padli v boju.

Zanimivo je, da v to številko vojaški analitiki niso všteli izgub zaradi bolezni, ki naj bi na obeh straneh skupaj presegle pol milijona ljudi. Mnogi od bolnikov so pozneje v zaledju umrli, ne da bi jih vpisali kot žrtve soških bitk. Poletna vročina, pomanjkanje pitne vode, nepokopana in razpadajoča trupla tisočev padlih, milijoni podgan, ki so trgale njihova trupla, in odsotnost elementarne higie-

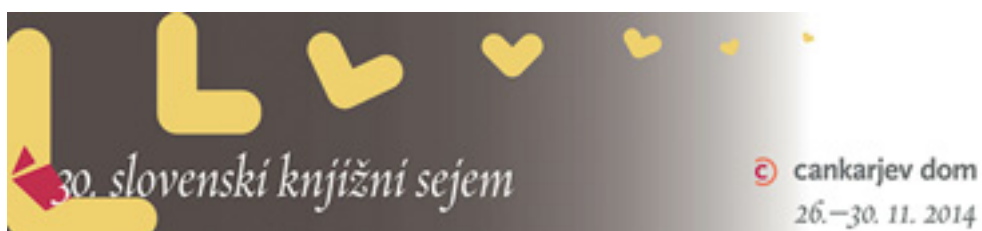
Ob naslovu: Škabrijel, sloviti hrib nad Gorico, je bil po dvanajstih bitkah na Soči podoben lunini površini; zgoraj: tudi golobi pismonoše so dobili službo pri vojski

ne na prvi bojni črti — vse to je botrovalo naglemu širjenju nalezljivih bolezni, ki so med vojaki tiho sejele smrt.

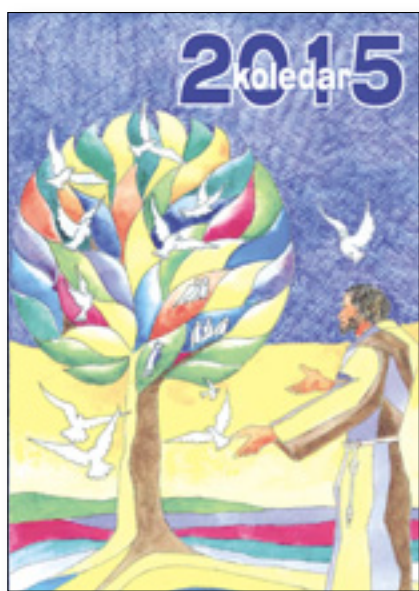
Politično prebujanje Slovencev

Zadnji habsburški monarh, cesar Karel I., se je z veliko vnemo lotil dejavnosti, s katerimi bi svoji izmučeni državi vrnil mir, obnovil politično in parlamentarno življenje ter uskladal interese posameznih narodov v obdobju monarhije. Preko ženinih družinskih zvez s kraljevsko hišo Bourbonov je poskušal stopiti v stik s Francozi in antantnim silam ponuditi mir. To je napravil za hrbotom Nemcev, tako da so ga francoski politiki in mednarodni javnosti ob prvi priložnosti osmešili in ga pred nemškimi zaveznikom grdo kompromitirali.

Slovenci so bili eden izmed najmanjših narodov v monarhiji, toda živeli so na zemljepisno in strateško pomembnem ozemlju; njihov dolgoletni projekt Zedinjene Slovenije je bil velika strateška ovira velikonemškemu krogom (nemškutarjem, kot so jih zmerjali v slovenskih časopisih). Nemške stranke v Avstriji so že pred prihodom Karla I. na prestol, leta 1916 — torej med vojno — v svojem radikalnem političnem programu zahtevale, da bi avstrijsko polovico monarhije v posebnem ustavnem aktu nemudoma razglasili za nemško deželo. Slovenci in Čehi so se zavedali, da bi to pomenilo smrtno nevarnost za obstoj tako enega kot drugega naroda. Za Slovence trilateralizem ni bil idealna rešitev, toda boljše inace ni bilo, čeprav zamisel tudi v vplivnih madžarskih in nemških krogih ni nikoli naletela na ugoden odmev.

Knjižna zbirka Goriške Mohorjeve družbe za leto 2015

KOLEDAR 2015

Koledar Goriške Mohorjeve družbe za leto 2015 prinaša na 320 straneh vrsto zanimivih prispevkov, ki govorijo o življenju Slovencev v Italiji. Gre za članke verske, zgodovinske, družboslovne, poljudnoznanstvene in leposlovne narave, s katerimi koledar potrjuje svojo nenadomestljivo vlogo zapisovalca pomembnih dogodkov, domačih družbeno-političnih premikov ter delovanja številnih ustanov, organizacij in društev v slovenskem zamejstvu. Tudi letošnji koledar se sklone z dvema obsežnejšima prispevkoma, in sicer o Izobraževanju v slovenskem jeziku v Italiji, ki ga je prispevala Norina Bogatec, raziskovalka pri SLORI-ju, ter s prispevkom Slovenska bibliografija v Italiji (2013), ki jo je pripravila knjižničarka Narodne in študijske knjižnice v Trstu Ksenija Majovski. V sodelovanju z uredniškim odborom Goriške Mohorjeve družbe je koledar uredil Marko Tavčar, slikovne priloge v koledarskem delu pa je pripeval umetnik Edi Žerjal, ki jih je ugla-

sil na temo sv. Frančiška Asiškega in njegove Hvalnice stvarstva.
(320 strani, format 170 mm x 240 mm, € 18,00)

Novak Alojzij ČRNIŠKA KRONIKA - Frontno zaledje v Vipavski dolini med prvo svetovno vojno

Črniška kronika msgr. Alojzija Novaka je enkratno pričevanje o dogodkih v času hudih spopadov na soški fronti med prvo svetovno vojno in o prvih letih življenja primorskih Slovencev pod Italijo. Posebej je dragocena zaradi živga opisanja dogodkov nedaleč od frontne črte in življenja v neposrednem frontnem zaledju. Hkrati nam pomaga zapolniti vrzel med tovrstnimi kronikami na Primorskem iz časa prve svetovne vojne, ki se zaradi objektivnih razlogov niso ohranile. Črniče so bile prva vas, gledano iz Gorice proti vzhodu, od koder avstro-ogrske oblasti niso evakuirale civilnega prebivalstva v begunstvo. Z ohranjenim rokopisom se Črniče uvrščajo med tiste redke župnije na širšem goriškem območju, ki se danes lahko pohvalijo z ohranjenimi zapisi iz časa prve svetovne vojne (Tolmin, Volče, Batuje). Knjiga je izšla v zbirki Naše korenine z zaporedno številko 24. Zbrala in uredila sta jo Renato Podbersič ml. in Drago

Sedmak, ki sta tudi napisala spremno besedo in knjigo opremila z opombami. Oblikoval jo je Pavel Medvešček.
(368 strani, format 150 mm x 210 mm, € 18,00)

Drago Štoka IZTRGANI SPOMINI

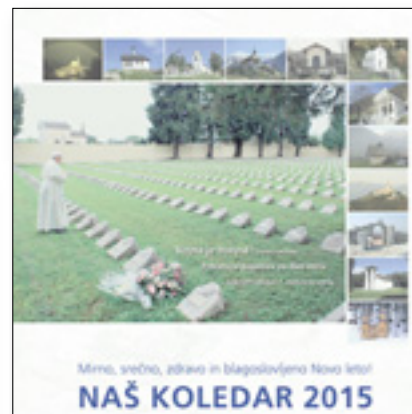
Iztrgani spomini razkrivajo široko dimenzijo avtorjevega notranjega sveta, sveta spominov, ki segajo od otroške dobe do današnjih dni in jih avtor z veliko tenkočutnostjo in preprostostjo izpoveduje brez vsakršnih zadržkov. Ti pripovedni zapisi odsevajo širok spekter drobcev naše preteklosti in sedanosti, saj zrcalijo zgodovinska dogajanja in življenje nasploh v našem prostoru. Po poklicu pravnik, je Drago Štoka svoje življenjsko zanimanje posvetil predvsem delovanju v okviru stranke Slovenske skupnosti in svoje sile usmerjal v samostojno politično nastopanje Slovencev v Italiji. Knjigo je oblikoval Franko Žerjal.
(128 strani, format 210 mm x 140 mm, € 14,00)

NAŠ KOLEDAR 2015

Izven knjižne zbirke pa je izšel tudi za leto 2015 stenski koledar. Posvečen je nedavnemu obisku papeža Frančiška v Folja-

POMEMBEN KULTURNI DOPRINOS SLOVENCEV V ITALIJI

V Ljubljano z raz

nu in Redipulji in je opremljen s fotografijami sakralnih objektov 1. svetovne vojne.

Knjige izven knjižne zbirke Goriške Mohorjeve družbe v letu 2014

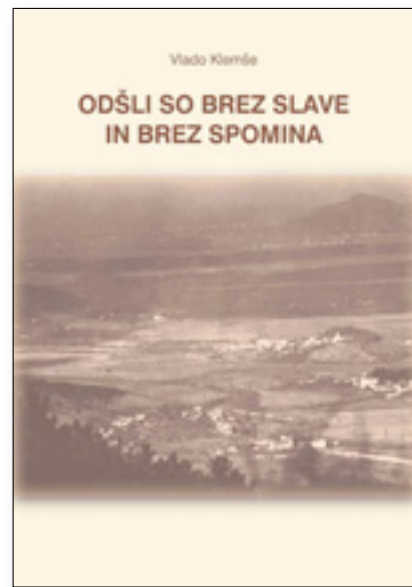

Marija Mercina PRIMORSKA ZGODBA

Osrednje dogajanje te posebne avtobiografske in zgodovinske pripovedi poteka v vipavski vasi Goče, ki avtorici predstavlja izhodišni prostor njenih temeljnih bivanjskih spoznanj. Dogajalni čas pa zgoščen na en sam dan po materini smrti, retrospektivni dogodki pa segajo vse do začetka 20. stoletja in razkrivajo sliko majhne vaške skupnosti, ki se med noži zgodovine bori za svojo identiteto in človeški obraz. Spremno besedo je v knjigi napisala avtoričina hčerka Ana Ogrič.
(172 strani, 110 mm x 200 mm, € 14,00)

Vlado Klemše ODŠLI SO BREZ SLAVE IN BREZ SPOMINA

Knjiga prinaša izsledke raziskave o umrlih vojakih z današnjega območja občine Sovodnje ob Soči, ki so pod cesarskim praporom umrli v strelskih jarkih, bolnišnicah, v ujetništvu ali izginili ne-

znano kje in kdaj. Skupno število teh žrtev je bilo 70 in ti družinski očetje, moške ter mladi fantje so v glavnem "odšli brez slave in brez spomina". Knjiga je nastala v sodelovanju z gospodarsko zadrugo Brajda Vrh in je posvečena umrlim avstroogrskim vojakom ter žrtvam vseh vojn nasploh.

(114 strani, 210 mm x 275 mm, € 15,00)

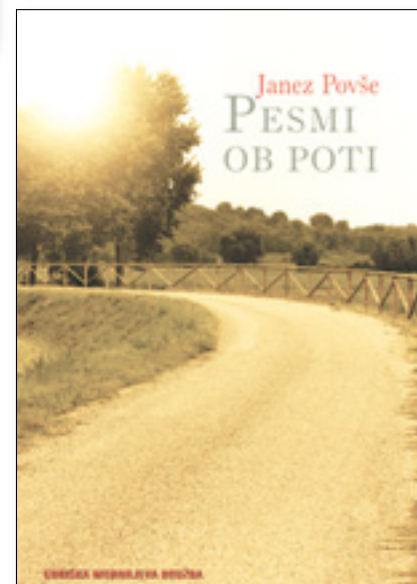

Janez Evangelist Kalan DA SE POZNAMO!

Fotostatični ponatis knjige o boju proti alkoholu iz leta 1931

Knjiga je nastala v času močnega protialkoholnega gibanja v Sloveniji, napisana je v jeziku tistega časa, a njena vsebina ostaja strokovno tudi danes neoporečna. Uvodne besede so v knjigi napisali: dr. Jože Ramovš, dr. Bernard Špacapan in g. Pavel Bračko.

(80 strani, 125 mm x 165 mm, € 5,00)

Janez Povše PESMI OB POTI

Pesmi ob poti so avtorjev pesniški prvenec, a predstavlja obenem tudi celoten njegov življenjski pesniški opus, ki seže od mladostnega in študentskega obdobja vse do življenjskih izkušenj zrelih let. Pesmi so usmerjene v nenehno iskanje človeškega etosa, v katerem pesnik najde enkratno možnost trenutne refleksije v danem življenjskem okolju.

152 strani, 130 mm x 200 mm, € 15,00

Čedajska založniška zadruga Most

se na ljubljanskem knjižnem sejmu predstavlja s knjigama o zgodovini Benečije. Gre za ilustrirano knjigo "Benečija. Ko se mala in velika zgodovina srečata" – izšla je tudi v italijanščini z naslovom "Slavia-Benečija. Una storia nella storia" – in za drugo, pregedano in dopolnjeno izda-

ArTSprehod

Na knjižnem sejmu v Ljubljani bo, v organizaciji Zveze slovenskih kulturnih društev, v nedeljo, 30. novembra ob 17.00 na sporedu predstava »ArTSprehod – z besedo in glasbo po sledih Slovencev v Trstu«. Gre za virtualni sprehod po krajih tržaškega mestnega središča, ki so zaznamovali zgodovino Slovencev in slovensko književnost. Gledalec se bo tako spomnil na Eneja Silvija Piccolominija in srednjeveški Trst, na Primoža Trubarja, ki je nekoč živel v samostanu na območju današnjega

Trga Hortis, pa tudi na plemiško palačo družine Marenzi in na pisma, ki so tam nastajala. Sprehod bo nadaljeval na Rusem mostu z Borisom Pahorjem, nato bomo ob kanalu zavili na Ul. Cassa di Risparmio, kjer bomo srečali družino Pinka Tomažiča, slovesen zaključek pa bo na najbrž najbolj uveljavljenem tržaškem literarnem toposu: na pomolu San Carlo.

Prisotni bodo lahko prisluhnili odlomkom Alojza Rebule, Mimi Malenšek, plemiških pisem družine Marenzi Corraduzzi, Dragotina Ketteja, Srečka Kosovela, Borisa Pahorja, Fulvia

Tomizze, Miroslava Košute, Marka Kravosa, Marija Čuka in Marka Sosiča. Prebirali jih bodo mladi igralci iz Trsta.

Za glasbeno spremljavo bodo poskrbeli učenci Glasbene matice v Trstu in Ženska pevka skupina Stu ledi iz Trsta. Za scenarij in režijo je poskrbel Danijel Malalan.

Pri ZTT bo v sodelovanju z ZSKD ob isti priliki izšel istoimenski vodnik po literarnih poteh Slovencev v Trstu, ki bo vseboval vsa besedila ArTSprehoda. Predstavi bo sledila predstavitev publikacije, ki jo bo možno kupiti na stojnici slovenskih založb v Italiji.

znoliko produkcijo

jo z opombami in analitičnimi kazali, dnevnikov o drugi svetovni vojni v Nadiških dolinah, ki ju je v slovenščini in italijanščini napisal duhovnik Anton Cuffolo (1889–1959), ko je bil župnik v Lazeh.

Zgodovino Benečije od prazgodovine do današnjih dni je napisal Giorgio Banchig, ki velja za najboljšega poznavalca zgodovine teh krajev. Najbolj pomembne dogodke je ilustriral Moreno Tomasetig.

“Menim, da to delo zapolnjuje praznino v poznavanju krajevine zgodovine, saj so jo doslej obravnavali mnogi avtorji le po posameznih obdobjih ali na splošen in površen način, če že ne z ideološko prežetostjo. Upam, da bo to moje pisanje spodbudilo mlade ljudi k novim raziskavam,” pravi Banchig.

Obenem knjiga brani pravico Slovencev v Benečiji, Reziji in Kanalski dolini do poznavanja svoje zgodovine. Ta pravica je po Banchigu “temeljna in neodtujljiva pravica vsakega človeka in je enaka pravici do življenja na svoji zemlji, do svojega jezika, do uživanja državljskih pravic, do dostopa k izobraževanju in k osnovnim uslugam organizirane družbe.”

“Posebnost te zgodovine – piše Banchig – nam odkriva dejstvo, da je v dolgih stoletjih slovenska skupnost iz Nediških dolin zgradila svojo identiteto zavest, ki temelji na slovenskem jeziku in na avtonomnih upravnih in sodnih ustanovah, do katerih je imela pravico od svojega izvora do začetka 19. stoletja. Krajevni upravitelji pa so se za ponovno uveljavitev te pravice bojevali vse do dneva, ko je bila Beneška Slovenija priključena Italiji. Za tem je na Benečijo legel hlad nacionalizma in racizma, ki jo je privedel na rob fizičnega in kulturnega izumrtja.”

V pravico do poznavanja zgodovine nedvomno sodita tudi dnevnik o drugi svetovni vojni gospoda Antona Cuffola, ki je pisatelju Francetu Bevku služil za vzor kaplana Martina Čedermaca. Po teologu in časnikařu Marinu Qualizzi, ki je napisal uvodno besedo, je slovenskemu bralcu Cuffolo “želel predstaviti najbolj skrite in težavne vidike starnosti, v kateri živijo Slovenci v videnski pokrajini; prizadeval si je, da bi slovenski bralci spoznali, s kakšnimi zaprekami je posejana njihova pot in da bi se tudi začudili nad dejstvom, da je slovenska narodna skupnost sploh preživela do današnjega dne.”

“Gospodu Cuffolu – poudarja Qualizza – je pri srcu predvsem usoda njegovih ljudi, ohranjanje in utrjevanje njihove kulturne specifičnosti in identitete. Ta perspektiva je nad pripovedovanjem o vojnih grozotah, saj zajema zgodovino Benečije v njenem stoletnem odporu ter vztrajanju, da bi preživela kot slovenska jezikovna skupnost. Gospod Cuffolo si prizadeva, da bi omenjeni narodni skupnosti jamčil tako prihodnost, v kateri bi človek lahko ohranil svojo identiteto z vseh vidikov, začenši z dušo, ki vse oživlja, z njegovo krščansko identiteto.”

Slovenski raziskovalni inštitut SLORI

je v svojem 40-letnem delovanju založil in izdal – samostojno ali v sodelovanju – nad 170 strokovnih in znanstvenih del o slovenski narodni skupnosti v Italiji ter o oblikah sožitja in soodvisnosti v obmejnih, večkulturnih ter večjezikovnih družbah. Na naseljenem območju Slovencev v Italiji je edina slovenska ustanova, ki se dosledno ukvarja z izdajanjem znanstveno-raziskovalnih knjižnih produkcij.

Novo publikacijo »Raziskovanje Slovencev v Italiji: razvoj, izzivi, perspektive« sestavljajo štiri samostojna poglavja, ki celovito in pregledno predstavljajo obdobje nastanka inštituta, njegov 40-letni zgodovinski razvoj, sodobno razčlenjeno strukturo in delovanje ter številne izzive in razvojne perspektive, ki ga v prihodnje še čakajo. V posebnem poglavju so v obliki intervjujev zbrani spomini in pričevanja nekaterih ustanovnih članov, nekdanjih ravnateljev in raziskovalcev, priloge pa združujejo glavne znanstvene dosežke inštituta in prikazujejo njegovo bogato bibliografijo. Knjigo je uredil Sergij Lipovec, pri njeni pripravi pa so sodelovali številni člani vodstvenih organov ter sodelavci inštituta Gre torej za publikacijo, ki opozarja na utrjeno vlogo inštituta v ustvarjanju in posredovanju znanja o Slovincih v Italiji, v povezovanju in usmerjanju manjšinskega intelektualnega potenciala, ne nazadnje pa tudi v spodbujanju medkulturnega sožitja in sodelovanja v čedalje bolj odprtem slovensko-italijanskem kontaktnem prostoru.

Nedavno je SLORI izdal monografijo Suzane Pertot in Marianne Kosic »Jeziki in identitete v precepu« na temo mišljenja, govora in predstav o identiteti različnih generacij maturantov šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji. V prispeljku »Dvajset let med slovenščino in italijanščino« Suzana Pertot primerja podatke o uporabi slovenščine in italijanščine kot jezikov sporazumevanja in notranjega govora med generacijami maturantov srednjih šol druge stopnje s slovenskim učnim jezikom v Italiji. Avtorica se v prispevku »Samo to stran zamisljene meje?« nadalje ukvarja z druž-

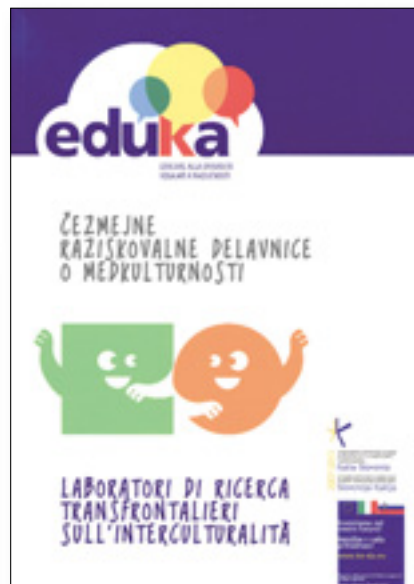

benimi predstavami o narodnosti identiteti maturantov srednjih šol druge stopnje s slovenskim učnim jezikom v Trstu. Marianna Kosic v svoji analizi »Jaz in dom dijakov srednjih šol druge stopnje s slovenskim učnim jezikom v Gorici« pa predstavlja doživljanje identitet mladih pred in po vstopu Slovenije v Evropsko unijo na Goriškem.

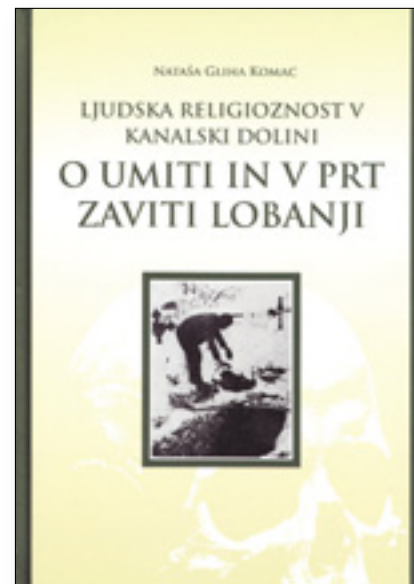

Dve knjigi sta letos izšli v sklopu projekta EDUKA – Vzgajati k različnosti, ki je bil sofinanciran iz Programa čezmejnega sodelovanja med Slovenijo in Italijo. V publikaciji »Dodana vrednost je-

zikov in kultur« so avtorji Zaira Vidau, Marianna Kosic, Moreno De Toni, Marijanca Ajša Vižintin in Delia Trice zbrali izkušnje v širjenju spoznavanja narodnih in jezikovnih manjšin ter priseljskih skupnosti med Slovenijo in Italijo. V svojih prispevkih prikazujejo vsebine in metode medkulturne vzgoje za delo z mladimi v šolah različnih vrst in stopenj ter univerzah. Publikacijo »Čezmejne raziskovalne delavnice o medkulturnosti« sta oblikovali čezmejni skupini dijakov iz licejev Slomšek in Carducci iz Trsta, šolskega centra Kosovel iz Sežane in gimnazije Carli iz Kopra. Pod mentorstvom Norine Bogatec so preučevali značilnosti tradicionalnih manjšin in priseljskih skupnosti v slovensko-italijanskem prostoru. Rezultate svojih raziskav so zbrali v obliki raziskovalnih poročil in videospinetkov z naslovom »Živeti v različnosti« in »Sežana in Trst: blizu in daleč«.

Ob koncu omenimo še monografijo Nataše Gliha Komac »Ljudska religioznost v Kanalski dolini: O umiti in v prt zaviti lobanji«. Knjiga obravnava od nekdanje prisotne obredne prakse domačega prebivalstva doline, ki razkrivajo identifikacijske prvine slovenske jezikovne skupnosti. Izdala sta jo SLORI in SKS Planika ob podpori Gorske skupnosti za Guminsko, Železno in Kanalsko dolino ter v sodelovanju z Založbo ZRC SAZU, Inštitutom za slovensko narodopisje ZRC SAZU in Inštitutom za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.

Knjižnica Pinko Tomažič in tovariši Slovenskega kulturnega društva Tabor

je letos ob 101-letnici Borisa Pahorja izdala njegovo knjigo Mali samouk. Delo je prvič izšlo leta 1963 pri Mladinski knjigi. Gre za resnično zgodbo o Josipu Godini Vrdelskemu, ki je bil doma z Vrdele nad Trstom. Ilustracije so delo Magde Starec Tavčar. Knjiga bo na voljo na ljubljanskem Knjižnem sejmu, na stojnici Slovenska knjiga v Italiji.

Skupino BK sestavljajo: Igor Černo (glas), David Klodič (klavir in glas), Davide Tomazetič (bas kitara), Stefania Ruclli (harmonika), Alessandro Bertossin (kitara) in Luca Clinaz (bobni).

Skrivnost norosti - Norost skrivnosti

“Skrivnost norosti - Norost skrivnosti” je naslov tretjega cd-ja beneško slovenske skupine BK. Na komaj izdani zgoščenki je dvajset komadov, ki so sad dela članov skupine, a tudi sodelovanja z domačimi pesniki iz nediških in terskih dolin ter Rezije. Poleg Davida Klodiča in Igorja Černa, ki sta od vedno najbolj plodna avtorja skupine BK, sta se v novem cd-ju lotila pisanja tudi kitarist Alessandro Bertossin ter basist Davide Tomazetič. Kot rečeno pa je skupina uglasbila tudi nekaj pesmi Marine Černetič, Mihe Obita in Silvine Paletti. Za realizacijo plošče je bilo povabljenih več

prijateljev, od terskega kantavtorja Denisa Pascola do solopevke Elie Iovele in tolkalista Andreja Pirjevca. Za grafično obliko je poskrbela mlada slikarka in umetnica Elena Guglielmotti, tonski mojster je Andrej Jussa.

Pesmi so v glavnem ljubezenske, a, kot sam naslov pravi, se ljubezen lahko tolmači na različne načine, včasih kot norost, včasih kot skrivnost. In še: ali je skrivnost norost? ali je norost skrivnost? Te so tematike dvajsetih pesmi, od katerih se jih je večina rodila za ta cd, medtem ko ostale so stare pesmi, ki so bile obnovljene in ki so pridobile tudi tisti sound, ki je značilen za skupino: mešanica električne kitare in akustičnih instrumentov, kot sta harmonika in klavir.

GORICA, TRŽIČ - Zadnji podatki o čakalnih dobah v zdravstvu

Daljšemu čakanju večkrat botruje veliko povpraševanje

Čakalne vrste za specialistične preglede v bolnišnicah v Gorici in Trziču gre pripisati predvsem velikemu povpraševanju, ki presega ponudbo omenjenih zdravstvenih ustanov v prvi vrsti zaradi kakovosti osebja, obenem se je treba tudi vprašati o primernosti predpisovanja določenih vrst pregledov. Tako meni zdravstveni direktor goriškega zdravstvenega podjetja Marco Bertoli, na katerega smo se včeraj obrnili, da bi pokomentiral podatke o čakalnih vrstah v goriški in trziški bolnišnici za mesec oktober.

Omenjeni podatki kažejo, da se za nekatere vrste pregledov v obeh bolnišnicah držijo standardnih oz. predpisanih časovnih rokov (npr. desetih dni za nujnejše primere ter tridesetih, šestdesetih oz. stoosemdesetih dni za preložene oz. načrtovane preglede ali pa za preglede, ki niso nujni), pri nekaterih drugih pa so čakalne dobe stalno daljše od predpisanega. Tako se časovni roki spoštujejo npr. pri kirurških, ortopedskih, uroloških, kardioloških, dermatoloških, onkoloških in ginekoloških pregledih ter pri kemoterapiji ali elektrokardiogramu, večja kritičnost pa je pri okulističnih pregledih ali pa pri pregledih debelega črevesa (kolonoskopiji oz. sigmoidoskopiji). Za okulistični pregled je bila namreč v oktobru čakalna doba v Gorici 84, v Trziču pa 117 dni, medtem ko je Dežela postavila mejo pri 60 dnevih, za kolonoskopijo pa je v Gorici za nujne primere znašala sicer deset dni (se pravi standardno dobo), v Trziču pa 36 dni, v slučaju preloženih oz. načrtovanih pregledov pa je bila krepko presežena meja 60 čakalnih dni: tako je bila čakalna doba v Gorici 150, v Trziču pa 146 oz. kar 488 dni.

To so samo nekateri od podatkov, ki jih je za oktober nudilo zdravstveno podjetje, pri čemer zdravstveni direktor Bertoli opozarja, da daljših čakalnih dob pri nekaterih pregledih ne gre pripisati npr. pomanjkanju osebja. Osebe je namreč na razpolago, problem je povpraševanje, saj se na goriške in trziške zdravstvene ustanove obrača tudi več pacientov z drugih območij Furlanije Julijske krajine. To je recimo primer okulističnih pregledov: na Goriškem delujejo po Bertolijevih besedah odlični profesionalci, ki so privlačni tudi za paciente iz drugih krajev dežele, ki se na Gorico in Trzič obračajo npr. za operacijo sive mrene ali pa za intravitrealno injekcijo, ki jo opravljajo le v Trziču, ki je referenčna točka tudi za celotno spodnjo Furlanijo.

Pri drugih pregledih, kot je npr. kolonoskopija, pa ne gre samo za to, da pregled predpiše družinski zdravnik, ampak tudi za to, da so določeni pregledi po določenem letu tako rekoč obvezni (npr. pri moški populaciji po 50. letu starosti). Razmisliti je treba tudi o primernosti določenih vrst pregledov, kjer pridejo v poštev naprave, meni Bertoli, po čigar besedah bi v kar petdesetih odstotkih primerov pregled s pomočjo naprave ne bil primeren (če si zlomiš prst, elektrokardiogram verjetno ni potreben, nam je dejal).

Na splošno pa je dogajanje okoli čakalnih dob nekoliko varljivo, pravi goriški zdravstveni direktor: v nujnih primerih nikomur ne odrečajo pregleda, ko pa gre za preložitev oz. načrtovanje, če zdravnik npr. določi, da bo pregled čez leto dni, pomeni, da se to lahko naredi. Pri tem Bertoli polaga upe v reformo deželnega zdravstvenega sistema, ki bi lahko nekoliko izboljšala stanje tudi na področju čakalnih dob. (iž)

Goriške zdravstvene storitve privlačijo tudi paciente iz drugih krajev FJK BUMBACA

GORICA Banka iz Manzana za mlade podjetnike

Prostori, ki ležijo tik ob podružnici Zadrugne banke iz Manzana v Ul. Garibaldi v Gorici, bodo od začetka leta 2015 na voljo osmim mladim pod 35. letom starosti, ki bodo tam lahko razvijali svoje podjetniške zamisli oz. dejavnosti. Gre za t.i. »Factory« oz. laboratorij podjetništva, ki ga je pred časom banka uspešno izvedla v Vidmu, zdaj pa ga ponuja tudi mladim Goričanom, ki

bi se želeli preizkusiti v podjetništvu. Pobuda je namenjena mladim med 18. in 35. letom starosti, ki razpolagajo s t.i. davčno številko (»partita Iva«) oz. so lastniki novih mladinskih podjetij. Prilagoditve te kategorije lahko zaprosijo za brezplačno enoletno koriščenje prostorov, edini pogoj pa je članstvo oz. prošnja za članstvo v Zadrugni banki iz Manzana.

Prostore v Ul. Garibaldi trenutno preurejajo po načrtih Valentine Vidoni, Marie Del Mar Aroca Aranda in Marzene Ciesielke iz skupine mladih manzanske banke Future Factory.

RONKE Intermodalni pol: sanacija je že stekla

V Ronkah je stekla sanacija območja med letališčem in železniško progo Trst-Benetke, kjer bi moral zrasti transportni intermodalni pol. V teh dneh je na delu specializirano podjetje Ccm Bonifiche ordigni bellici, ki je bilo izbrano, da preveri morebitno prisotnost neeksplozivnih bomb na območju. Leto so razdelili na pasove, kjer s pomočjo magnetometra preverjajo prisotnost kovinskih predmetov oz. neeksplozivnih bomb do enega metra pod zemljo, da bi jih odstranili. Na območjih, kjer je predvideno polaganje temeljev, pa bodo opravili dodatne vrtnice, pri čemer bodo uporabili vrtnike, opremljene s sondami za ugotavljanje prisotnosti bomb.

V nadaljevanju bodo na osmih točkah izkopali določeno količino zemlje in kamenja, nazadnje pa bodo izkopali devet jarkov v okviru predhodnega preverjanja prisotnosti arheoloških izkopanin. Za 28. november pa je predviden sklic servisne konference, na kateri bi morali sprejeti mnenja, dogovore, dovoljenja in privoljenja pristojnih ustanov.

Vsi pa niso zadovoljni z nastajanjem intermodalnega pola. To je slučaj svetnikov opozicijske liste Citta Comune Fabia Damonteja in Pier Luigija Corone, ki trdita, da bo tisto, kar se napoveduje kot temeljni poseg za prihodnost gospodarstva in zaposlovanja v Ronkah, v resnici na koncu malo več kot parkirišče v bližini letališča.

GORICA - Azbest Dobro leto po razsodbi še ni utemeljitve

Dobro leto dni po prvostopenjski razsodbi, s katero so na goriškem sodišču zaradi nenamernega umora obsodili trinajst bivših direktorjev oz. vodilnih funkcionarjev nekdanje družbe Italcantieri (sedanje Fincantieri) zaradi smrti 81 bivših delavcev tržiške ladjedelnice, ki jo je povzročila izpostavljenost azbestu, ni bila še vložena utemeljitev razsodbe. Na to je včeraj na seji italijanskega senata opozorila senatorka Demokratske stranke Laura Fasiolo.

15. oktobra 2013 je namreč v Gorici prišlo do zgodovinske razsodbe, saj je sodnik Matteo Trotta omenjene bivše direktorje in funkcionarje spoznal za odgovorne za smrt delavcev, ki so bili izpostavljeni azbestu. Od razsodbe je minilo več kot leto dni, vse do danes pa ni znana utemeljitev, na podlagi katere je sodnik Trotta omenjeno trinajsterico obsodil. Sodnik je bil medtem premeščen v Trst, do danes pa ni utegnil napisati in vložiti utemeljitve, kar utegne vplivati na prihodnost postopka.

GORICA - Zagotovilo obrambnega ministrstva »Brigade Pozzuolo ne bodo ukinili«

Brigade Pozzuolo ne bodo ukinili. Novico je včeraj sporočila senatorka Demokratske stranke Laura Fasiolo, ki se pri tem sklicuje na noto, ki jo je posredoval Simone Mazzucca, svetovalec iz kabineta italijanske ministrice za obrambo Roberte Pinotti.

Po besedah Fasiolove sta nedavni razvoj geostrateškega scenarija in nadaljevanje posebne ekonomske konjunkturo vojsko privedla do tega, da ponovno preuči možnost ukinitve poveljstva brigade, poleg tega naj bi bilo trenutno v teku dodatno preverjanje možnosti glede tega, da se poveljstvo preoblikuje z namenom, da postane bolj prožno in da v večji meri odgovarja operativnim zahtevam vojske. Vsekakor, kot izhaja iz sporočila senatorke DS, bi poveljstvo brigade ostalo v Gorici.

Sklep o višjih šolah

Goriški pokrajinski odbor je na zadnjem zasedanju sprejel sklep o reorganizaciji sistema višjih srednjih šol, ki bo stopila v veljavo s šolskim letom 2015/2016. Poročali smo že, da je pokrajinska uprava sprva predlagala korenito preoblikovanje, osnutek pa je naletel na ostre kritike. Sklep, ki ga je v sredo sprejel pokrajinski odbor, uvaja zato na italijanskih zavodih le nekatere spremembe (npr. odprtje glasbenega liceja na šoli Fabiani), na slovenskih šolah pa bo zavod za trgovske dejavnosti Ivan Cankar nadomestila nova tehniška turistična smer. V sklepu tudi piše, da se bo pokrajina zavzemala za ustanovitev evropskega liceja.

Začenja se Chocofest

V Gradišču se danes začne praznik čokolade Chocofest. Mestno središče bodo do nedelje zasedale stojnice, potekale pa bodo tudi degustacije vin, tečaji, delavnice in številne druge pobude. Uradno odprtje bo danes ob 18.30 na Trgu Unità.

Tatvina v Ločniku

Ločnik so v sredo zvečer obiskali tatovi. En poskus vloma jim je spodletel, v drugem primeru pa so neznanci brez težav vstopili v stanovanje, saj so lastniki pozabili zakleniti vhodna vrata. Tatovi so odnesli le nekaj gotovine - okrog 50 evrov -, ki so jih našli v denarnici ob vhodu. V drugo stanovanje so skušali vlomiti skozi okno, nekdo pa jih je očitno zmotil. Oba primera preiskujejo goriški karabinjerji.

Zasegli dva stota rib

Osebe luške kapitanije iz Trziča je včeraj v Gradežu zaseglo dva stota rib. Med pregledom ribiškega čolna, ki je ribe prevahal, so sile javnega reda odkrile, da vlečne mreže niso bile v skladu z zakonodajo. Ribičem so naložili 4000 evrov globe, ribe pa so podarili tržaški Karitas in menihom z Barbane.

Preložili èStoriabus

Izlet z avtobusom èStoriabus po poteh soške fronte, ki je bil predviden za jutri in nedeljo, so preložili na maj. Redno pa bo potekala ekskurzija po slovenskem Krasu, ki je napovedana za 13. december in za katero je še nekaj prostih mest.

Prispevki za šport

Na predlog odbornice Vesne Tomsic je goriški pokrajinski odbor sprejel sklep o dodelitvi prispevkov nekaterim društvom, ki so aktivna na področju športa za osebe s posebnimi potrebami. Po 4000 evrov bosta prejeli društvo Schultz iz Medeje in Polisportiva Nordest iz Gradišča, 2000 pa skupina Sport per crescere združenja Anffas. Skupina Sci Club Due bo prejela tisoč evrov, enako vsoto so namenili društvu Svoc iz Trziča.

Petje proti nasilju

Ob mednarodnem dnevu proti nasilju nad ženskami prireja danes združenje SOS Rosa koncert »Donne in coro«. Pel bo zbor Multifariam, pevke bodo tudi prebirale odlomke iz dela »Ferite a morte«. Večer bo ob 20.30 v župnijski dvorani v Podturnu.

Dvojezičnost, kako naprej?

»Dvojezičnost v Gorici: kako naprej?« je naslov klepetalnice Goriškega loka, ki bo danes ob 18. uri v Feiglovi knjižnici. Sodelovali bodo Walter Bandelj, David Peterin, Livio Semolič in Božidar Tabaj, povezoval bo Sandor Tence.

Srečanje o Negriju

V galeriji Spazzapan v Gradišču je na ogled razstava »La pittura in bosco« Graziana Negrija. Danes ob 17. uri bosta o umetniku govorila Claudio Cerritelli in Gian Mario Villalta.

Calligaro v knjigarni

V knjigarni Antonini v Gorici bo danes ob 18. uri predstavitev knjige »Le pagine del tempo« Renata Calligara.

Praznik dreves v Gorici

Na dvorišču palače Attems bo danes Praznik dreves. Dijaki zavoda Brignoli iz Gradišča bodo ob 10. uri vsadili 200 pušpanov, pred tem bo v palači predavanje o boleznih rastlin.

GORICA - 11. orientacijski tek

Trinkovci zlati in srebrni, Doberdobci najbolj številni

V goriškem mestnem središču je včeraj mrgolelo mladih orientacijskih tekačev. Na Travniku je namreč potekal 11. čezmejni orientacijski tek »Ena karta dve mesti«, katerega organizatorji so italijanska zveza športa za vse UISP, Združenje slovenskih športnih društev v Italiji in Športni zavod Nova Gorica v sodelovanju z goriškim pokrajinskim šolskim uradom za športno vzgojo in italijansko zvezo za orientacijske športe FISO.

Prireditve se je udeležilo približno 300 nižješolcev in dijakov prvih razredov športnih licejev iz dežele Furlanije Julijske krajine. Kar 42 dijakov je prišlo iz Večstopenjske šole Doberdob, ki je bila tudi najštevilčnejša šola, z 31 dijakov pa se je predstavila nižja srednja šola Ivan Trinko iz Gorice; 50 udeležencev iz sosednje Nove Gorice in iz Bovca je dalo prireditvi čezmejni pečat.

Dijaki in dijakinje so tekmovali v dvojicah. Udeleženci letnikov 2000 in 2001 so tekmovali razdeljeni po starosti in po spolu na progi, ki se je vila okoli grajskega naselja in kostanjeviškega griča in je imela dvanajst kontrolnih postaj. Letniki 2000 so tekmovali izven konkurence. Proga letnikov 2002 in 2003 pa je imela osem kontrolnih postaj z

vprašanji, vezanimi na okoljevarstvo, zgodovino in poznavanje prostora, ki so skupaj s postavljenim časom oblikovali končno lestvico.

Med našimi dijaki so se najbolje odrezali nižješolci šole Ivan Trinko. Med letniki 2003 sta prvi mesti osvojili dvojica, ki so ju sestavljali Chiara Facca in Benedetta Franzot ter Matteo Paesini in Mattia Salvi. Slovenska nižja srednja šola iz Ulice Grabizio v Gorici je osvojila tudi drugo mesto, in sicer z dvojico Mucci-Rumiel.

Tekmovanju, ki je potekalo ob naklonjenih vremenskih razmerah, je sledilo nagrajevanje. Udeležili so se ga Carla Berini za zvezo UISP, Umberto Ballarini za goriški šolski urad za športno vzgojo, Franco Tommasini za goriški pokrajinski sedež olimpijskega komiteja CONI, Vojko Orel za Športni zavod iz Nove Gorice in Igor Tomasetig za Združenje slovenskih športnih društev v Italiji. Prve tri dvojice iz vsake kategorije so prejele spominsko medaljo, prvouvrščeni par pa tudi spominski pokal. Športne liceje Buonarroti iz Trziča, Torricelli iz Maniaga in Bachmann iz Trbiža, ki so nastopili izven konkurence, so prireditelji nagradili s priložnostnim darilom.

Prireditve se je udeležilo 300 tekačev, med katerimi so bili tudi nižješolci iz Doberdoba in iz šole Trinko

BUMBACA

TRZIČ - V ponedeljek v središču Emisfero

Kradle so ličila

Karabinjerji so ovadili na prostosti tri gospodinje po rodu iz Kampanije

Karabinjerji iz Trziča so zaradi kraje ovadili na prostosti tri gospodinje po rodu iz Kampanije, a s stalnim bivališčem na Trziškem. Gre za 49-letno G.A. in 37-letno R.F., ki sta sicer že bili znani silam javnega reda, in 23-letno F.F., ki so jih v ponedeljek popoldne zasačili v trgovskem središču Emisfero, medtem ko so skušale iz trgovine odnesti razne kozmetične in usnjene izdelke, ki so jih bile skrile v torbice. Njihovo početje pa so odkrili varnostniki, ki so ženske ustavili in poklicali karabinjerje. Slednji so trojico najprej odpeljali v vojašnico

v Ul. Sant'Anna, nato pa ovadili sodstvu. Ukradeno blago, vredno okoli 400 evrov, so vrnili direkciji trgovskega središča, ki je tudi sama prijavila dogodek.

V noči na četrtek pa je karabinjerska izvidnica, ki se je peljala po Ul. Matteotti, nudila pomoč 25-letniku, ki ga je bila obšla slabost. Mladenič je kazal vidne znake slabosti, trpel je za bolečinami v prsnem košu, pri tem pa je karabinjerjem dejal, da je srčni bolnik. Takoj so poklicali reševalce službe 118, ki so mladeniča odpeljali v bolnišnico na pregled.

GORICA - Sejem MotorXmas

Na goriškem sejmišču bodo spet brneli motorji

Do nedelje avtomobilske dirke, tekmovanja z enduro motocikli in še marsikaj

Z lanske prireditve

Z današnjim dnevom bo goriško razstavišče v Ulici Barca ponovno kraj dogajanja. Trgovinska zbornica, ki je njegova lastnica, skuša javnosti (in sebi) dokazovati, da ima kraj potencial, zato ga namenja dejavnostim, ki so privlačne za obiskovalce z domačega okolja pa tudi od drugod, zlasti iz sosednje Slovenije. Na vrsti so avtomobili in motorji. Danes ob 11.30 bo svečani začetek petega sejma MotorXmas, vrata razstavišča pa bodo odprli že ob 9. uri.

Do nedelje bodo motorji brneli vsak dan med 9. in 22. uro, v sejmskih halah pa bodo stojnice z vseh vrst opreme. Dogajanje bo privlačno za amaterje in ljubitelje, obenem tudi za operaterje iz avtomobilskega sveta in izurjene pilote, napovedujejo organizatorji. Vsa tekmovanja, tudi najbolj drzna, bodo potekala s ciljem spodbujanja avtomobilske kulture in varnosti, zagotavljajo. Doživetij bo za vse okuse, še obljublajo, saj so na razstavišču uredili 570 metrov dolgo progo za avtomobilske dirke, karting, draft, štirikolesnike (t.i. Quad) in stunt ekshibicije itd. Spektakel bodo ponujali dirkalni »dvojboji« pa še tekmovanja z enduro motocikli in dirkalniki za reli. Poleg poklicnih pilotov bodo sodelovali znani športni no-

vinarji, med njimi zlasti Lorenzo Leonarduzzi iz popularne oddaje Rai Sport. Karting bo prirejen tudi za najmlajše, otrokom od 4. do 12. leta pa bodo omogočali, da se prvič preizkusijo na motorju.

Kar zadeva varnost, bodo posebno pozornost posvečali nižje- in višješolcem. Soudeležena bo prometna policija, ki je v avtobusu uredila učilnico prometne vzgoje; med drugim bo ponudila na ogled svoj dvosedezni dirkalnik Lamborghini Gallardo s petlitrskim desetvaljnim motorjem, ki premore petsto konjskih moči. Opremljen je tudi za prevoz telesnih organov. Gasilci in karabinjerji pa bodo prikazali ravnanje ob simulaciji nesreče med avtomobilom in motorjem. Letošnja novost je lepotni natečaj Miss MotorXmas. Lepotice bodo izbirali danes in jutri, med dvanajstimi finalistkami pa bodo najbolj čedno odbrali v nedeljo. Tekmovanje organizirajo v sodelovanju z BKer agencijo iz Nove Gorice. S pokroviteljstvom občinske uprave bodo na sejmišču potekale tudi sprostivne dejavnosti. Med temi izstopa koncert RockXmas, ki bo jutri z začetkom ob 21.30. Dveurni program rockovskih hitov bo izvajal bend Cindy & the Rock History. Vstop bo prost.

Na Travniku so delavci goriške občine včeraj postavili božično-novoletno jelko. Drevo, ki meri okrog 19 metrov, so pripeljali iz občinske drevesnice v Ločniku. Promet je bil zaradi tega več časa oviran.

NOVA GORICA - Do 28. novembra v galeriji Frnaža

Na ogled razstava »Magičen pogled« z deli slikarke Marie Grazie Persolja

Goriška slikarka Maria Grazia Persolja razstavlja v galeriji Frnaža v Novi Gorici. Gre za prostore na Erjavčevi ulici, ki so obenem tudi sedež Krajevne skupnosti Nova Gorica. Kot pravijo Novogoričani, je to stavba, ki je najstarejša v novem mestu, saj so v njej v obdobju med vojnama bili uradi velike opekarne, o kateri danes ni več sledu.

Na odprtju razstave, ki je potekala konec minulega tedna, se je v galeriji zbralo veliko ljubiteljev likovne umetnosti z obeh strani meje. Po pozdravu predsednika krajevne skupnosti Gregorja Humarja je slikarko in njena dela predstavila umetnostna zgodovinarica Petra Paravan iz Nove Gorice, ki je goriško likovno ustvarjalko uvrstila med avtorje, ki svojo pozornost posvečajo predvsem barvi. Maria Grazia Persolja v glavnem uporablja le štiri barve, ki jih med seboj meša in pri tem dobi zaželjene barvne nianse. Ob pogledu na slikarkine krajine, je iz-

Maria Grazia Persolja

VIP

postavila Paravanova, se prej ko ne zatopimo v nekakšno kontemplacijo brezčasnosti in brezprostornosti. V teh delih zaznavamo opuščanje realističnih detajlov in vse večje prehajanje v abstrahiranje, celo v abstraktno krajino. V okviru razstave, ki nosi naslov »Magičen pogled«, je na ogled dva ducata slik raznih velikosti, izdelanih v različnih tehnikah. Pri delu slik opazimo, je nadaljevala umetnostna

zgodovinarica, da se avtorica iz Gorice rada posveča tudi črti, kar pride do izraza predvsem pri figurah in portretih. Svojo predstavitev je Petra Paravan zaključila z ugotovitvijo, da slikarka v svojih delih tenkočutno pripoveduje, da je sporočilnost skrita in jo zaznajo le tisti, ki čutijo.

Razstava bo odprta do 28. novembra, ogled pa je možen od ponedeljka do petka od 9. do 15. ure. (vip)

GORIŠKA - Bencinski servisi ob meji

Večino »pozabljivih« kupcev goriva dobijo

Zlasti bencinski servisi ob meji so pogosta tarča tatov goriva. Ti se pripeljejo, natočijo in odpeljejo brez da bi poravnali račun. In to tudi sredi belega dneva. V nekaterih primerih po točenju goriva celo stopijo v prodajalno bencinskih servisov, s polic vzamejo nekaj malenkosti, pri blagajni pa »pozabijo« plačati tudi gorivo. Po podatkih novogoriške policijske uprave se večina kraj bencina dogaja na območju novogoriške policijske postaje, ki pokriva območje šestih goriških občin. Med storilci tovrstnih kaznivih dejanj prevladujejo italijanski državljani.

Še pred dvema letoma je bilo teh primerov toliko, da se je policija s tem ukvarjala povprečno vsak drugi dan. Podatkov za lansko oziroma letošnje leto na novogoriški policijski upravi nismo uspeli dobiti. So pa pojasnili, da so tudi letos na Goriškem obravnavali več primerov, največ na bencinskih servisih v bližini državne meje z Italijo. Tudi med storilci prevladujejo predvsem italijanski državljani, manjši del predstavljajo drugi tujci ter slovenski državljani. Toda tovrsten zločin se očitno ne izplača. »Policija v večini primerov tovrstne vozniške vozila oziroma storilce uspešno odkrije,« pojasnjujejo. Če je registrska številka voznikov osebnih vozil znana, odkriti jo je mogoče tudi s pomočjo posnetkov videonadzornih sistemov na bencinskih servisih, policisti preko italijanskih varnostnih organov zaprosijo za pridobitev podatkov o voznikih pobeglih vozil. Italijanski policisti

Ena od obmejnih bencinskih črpalk

KM

se nato pogovorijo s pobeglimi vozniki, večina jih nato pride poravnat račun.

»Število kraj goriv na obmejnih bencinskih servisih z Italijo je v rahlem upadu glede na prejšnje leto, kar gre pripisati predvsem dobremu sodelovanju s slovensko in italijansko policijo. Večina kraj namreč izvedejo italijanski državljani, Petrol pa dosledno vse kraje prijavlja obema policijama,« pritrjujejo na Petrolu, kjer dodajajo, da je delež naknadnih plačil znaten. »Imamo kar nekaj primerov, ko stranke nenamerno pozabijo plačati gorivo in seveda poravnajo dolg pozneje, je pa tudi precej primerov, ko stranke poravnajo dolg po »obisku« policistov (slovenskih ali italijanskih) ali celo v samem kazenskem postopku, ki se v tovrstnih pri-

merih relativno hitro odvija,« so za Primorski dnevnik pojasnili s Petrola, kjer, kot zagotavljajo, vseskozi sistematično namenjajo sredstva za zagotavljanje varnosti na svojih bencinskih servisih, skladno z razvojem stroke in varnostno politiko družbe. Vsi njihovi bencinski servisi so opremljeni z aktivnimi video-nadzornimi sistemi. Na najbolj izpostavljenih bencinskih servisih občasno tudi angažirajo varnostno službo.

»V primeru kraje zaposleni na bencinskem servisu naredijo zapisnik v interni aplikaciji. Zavarujejo se vsi videoposnetki in ostali dokazi, pristojne službe pa obvestijo policijo, ki potem začne kazenski postopek. Policija tudi vodi evidenco in število vseh kraj,« opisujejo na Petrolu protokol ob krajah.

Tudi na OMV-jevih bencinskih servisih, kjer ugotavljajo, da se pogostost posameznih kaznivih dejanj skozi leto in na posameznih bencinskih servisih spreminja, vsako krajo skrbno obravnavajo v skladu s predpisanimi internimi postopki. »Uspešno sodelovanje s policijo in nenehno izpopolnjevanje varnostnih sistemov na bencinskih servisih vsekakor pripomore k zmanjšanju takšnih pojavov. Naši varnostni sistemi v veliki meri pomagajo organom pregona, da storilce kaznivih dejanj odkrijejo, sprožen postopek pa tudi ustrezno dokazno podprejo. Ob tem želimo še poudariti, da so kazenski postopki v veliki meri uspešno zaključeni in nam je škoda povrnjena,« pojasnjujejo pri OMV Slovenija. (km)

MERAN - Festival Tomaž Kavčič najboljši med kuharji

Na 23. vinskem festivalu v Meranu na Južnem Tirolskem so letos prvič podelili priznanje za najboljšega mednarodnega kuharja. Laskavi naziv je prejel Tomaž Kavčič

Tomaž Kavčič

KM

iz Gostilne pri Lojzetu na dvorcu Zemono v Vipavski dolini. Organizatorje je prepričala inteligenca v kuhinji, spoštovanje tradicije in upoštevanje novih kuharskih tehnik.

Na enem najpomembnejših vinskih festivalov sicer lahko sodelujejo le povabljeni vinarji. Slovenske barve so letos zastopali Guerila iz Vipavske doline, Klet Goriška Brda, Zanut in Marjan Simčič iz Goriških Brd. Med slovenskimi kuharji pa sta se poleg Kavčiča predstavila še Uroš Fakuč iz Restavracije Dam v Kromberku pri Novi Gorici in Jure Tomič iz brežiške Oštarice Debeluh. Kavčiču je pripadla čast, da je pripravil glavno jed za gala večerjo. S posebno tehniko je pripravil svinjsko ribico, ki mu je prinesla omenjeni naslov najboljšega mednarodnega kuharja. (km)

ROŽNA DOLINA - Na sedežu univerze

Odpirajo podružnico centra o večjezičnosti

Sedež Univerze v Novi Gorici v Rožni Dolini

KM

V okviru Centra za kognitivne znanosti jezika odpira Univerza v Novi Gorici v tork svetovno-promocijski center »Večjezičnost velja«. Gre za slovensko podružnico informacijsko-promocijskega centra »Bilingualism Matters«, ki so ga leta 2008 ustanovili na Univerzi v Edinburgu. Tako matični edinburški center kot bodoča slovenska podružnica, ki bo imela sedež v neposredni bližini slovensko-italijanske meje, sta namenjena družinam, učiteljem in vsem, ki jih zanima večjezičnost. Pri svojem delu se centra opirata na rezultate trenutnih znanstvenih raziskav ter ponujata svetovanje in organizirata javne dogodke, da bi širila informacije o večjezičnosti in spodbujala ozaveščenost o prednostih, ki jih večjezičnost prinaša.

Center »Večjezičnost velja« bo odprt v okviru evropskega znanstveno-raziskovalnega projekta ATHEME (Advancing the European Multilingual Experience), v katerem Univerza v Novi Gorici sodeluje kot partner. Projekt se ukvarja z raziskovanjem kognitivnih in jezikovnih vidikov dvo- in večjezičnosti ter skuša tako nuditi pomoč pri oceni ev-

ropske politike na področjih, kot sta izobraževanje in zdravstvo. Hkrati si projekt za cilj postavlja tudi seznanjanje ljudi s prednostmi dvo- in večjezičnosti.

Center »Večjezičnost velja« bo odprt v tork, ob 16.30, v avli stavbe Univerze v Novi Gorici v Rožni Dolini. Dogodka se bodo udeležili Antonella Sorace, ustanoviteljica in direktorica centra v Edinburgu, Sandra Sodini, direktorica Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje GO, Matej Arčon, župan občine Nova Gorica, prorektor za izobraževanje Univerze v Novi Gorici, Mladen Franko, ter člani akademске skupnosti.

V sredo ob 18. uri bo v Kulturnem domu v Gorici sledilo predavanje Antonelle Sorace. Predavanje bo imelo naslov »Dvojezičnost: naložba za družino in družbo«. V predavanju bo Soracejeva govorila o težavah in prednostih dvojezičnosti, pri čemer se bo naslonila na ugotovitve nedavnih eksperimentalnih raziskav. Hkrati se bo osredotočila na temo manjšinskih jezikov in njihovega pomena za dvojezičnost. Predavanje bo v italijanščini, zagotovljeno bo simultano prevajanje v slovenščino. (km)

NOVA GORICA

Zdrava kmečka pamet koristi tudi na spletu

Ob uporabi interneta, do katerega lahko dostopamo tako preko domačega računalnika kot tudi pametnih mobilnikov, je potrebna velika mera previdnosti. Največjo varnost pa zagotavlja osveščenost uporabnikov in uporaba zdrave kmečke pameti, je v okviru 13. konference Infosek 2014 pojasnil direktor družbe NTR Inženiring Boštjan Lavuger. Lavuger je včeraj v okviru tridnevne konference Infosek 2014 v Novi Gorici nastopil kot eden od predavateljev, sicer pa vodi podjetje, ki se ukvarja z načrtovanjem, razvojem, namestitvijo ter vzdrževanjem podpornih sistemov informacijske infrastrukture.

Osrednja pozornost letošnje mednarodne konference Infosek je mobilna varnost oziroma to, kako lahko pametni mobilni telefoni, ki so že pravi mali računalniki, postanejo bolj zaščiteni. »Zgodi se, da nekdo pride z mobilnim telefonom v omrežje podjetja in tako lahko zaradi slabe zaščite mobilnega omrežja ogrozi varnost celotnega podjetja. Zato je večina naših letošnjih predavanj namenjena temu, kako lahko izboljšamo varnost pri delu z mobilnimi telefoni in tabličnimi računalniki,« je na novinarski konferenci dejal organizator konference Aleksander Šinigoj. Med pomembnejšimi temami, ki je sicer na konferenci že stalno prisotna, je tudi to, kako razmišljajo hekerji, da se lahko potem uporabniki bolje pripravijo na njihove potencialne napade. »V resnici neke absolutne varnosti ni in mi moramo iskati nek optimalen način, da posamezniki in podjetja varno poslujejo in varno uporabljajo vse te tehnologije, ki jih je danes praktično res ogromno,« je še povedal Šinigoj. Od uporabnikov je odvisna varnost, zato bi morali le-ti sami slediti novostim na področju informacijske varnosti, je dejal vodja nacionalnega odzivnega centra SI-CERT Gorazd Božič. Odzivni center vsako leto prejme več prijav različnih incidentov, letos bodo presegli številko 2000.

GORICA - Tradicionalna revija

Letošnjo Cecilijanko posvečajo skladatelju Radu Simonitiju

Jutri in v nedeljo bo na odru KC Bratuž nastopilo sedemnajst zborov

V Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici bo ta konec tedna potekala 56. Cecilijanka. Tradicionalna pevska revija, ki jo ob praznovanju zavetnice cerkvenega petja sv. Cecilije prireja Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice, bo tokrat posvečena skladatelju Radu Simonitiju ob stoletnici rojstva.

Revija je prvič potekala 23. novembra 1958, ko je nastopilo pet zborov, glavna pobudnika pa sta bila duhovnik Mirko Filej in Slovensko kulturno prosvetno društvo. Ko se je januarja leta 1959 osnovala Zveza slovenske katoliške prosvete (ZSKP), je ta prevzela skrb za Cecilijanko. Prve revije so bile tekmovalnega značaja, zbere je ocenjevala posebna komisija, izkazalo pa se je, da tekmovanje ni najboljši način spodbujanja zborov k petju, zato so ocenjevanje opustili in ohranili le revijo. Po desetletju je bila Cecilijanka že krepko utečena, na njej je nastopalo vedno več zborov in tudi občinstvo je bilo vedno bolj številno. S časom so se je začeli udeleževati tudi zbori iz tržaške in videmske pokrajine, pozneje še iz Koroške in Slovenije, pa še predstavniki furlanskega oz. italijanskega zborovskega petja. Ker je postalo število nastopajočih preveliko, so Cecilijanko leta 1972 razdelili na sobotni in nedeljski del. Revija je postala povezovalni člen zborovskega ustvarjanja v širšem prostoru dežele Furlanije Julijske krajine in zunaj nje. V tem lahko vidimo velik pomen prireditve, ki vsako leto združuje vse, ki jim je pri srcu zborovska pesem. Cecilijanka je tudi danes zelo priljubljena; vsako leto se večja števila zborov, ki bi radi na njej nastopili, prireditve pa je vsakič tudi dobro obiskana.

Zborov bo letos sedemnajst, sestavi prihajajo iz Goriške, Tržaške, Be-

nečije, Koroške in Slovenije. Jutri se bo program začel ob 20.30, ko bodo nastopili MePZ Mirko Špacapan iz Podgore (zborovodja Peter Pirih), MePZ Coral di Lucinis (zborovodja Marco Fontanot), MePZ Rupa-Peč (zborovodja Zulejka Devetak), Višarski oktet (zborovodja Anna Maria Missoni), MoPZ Mirko Filej iz Gorice (zborovodja Zdravko Klanjšček), Goriški komorni zbor iz Nove Gorice (zborovodja Mateja Černic), ŽPZ Jezero iz Doberdoba (zborovodja Dario Bertinazzi) in MePZ Lojze Bratuž iz Gorice (zborovodja David Bandelj). Na nedeljskem delu Cecilijanke, ki se bo začel ob 17. uri, pa bodo nastopili MePZ Hrast iz Doberdoba (zborovodja Hilarij Lavrenčič), Moški komorni zbor Stane Malič z Opčin (zborovodja Walter Lo Nigro), MoPZ Fantje izpod Grmade iz Devinca (zborovodja Herman Antonič), Dekliška vokalna skupina Bočeča neža z Vrha sv. Mihaela (zborovodja Mateja Černic), ŽPZ SPD Trta iz Žitare vasi na Koroškem (zborovodja Špela Mastek Mori), MoPZ Štmaver (zborovodja Nadja Kovic), MePZ E.B. Sedej iz Števerjana (zborovodja Aleksandra Pertot), MoPZ Kras iz Opatjega sela (zborovodja Pavel Pahor) in MePZ Štandrez (zborovodja Goran Ruzzier). Sobotni uvodni govor so organizatorji zaupali Martini Valentinčič, predstavnici društva Sedej iz Števerjana, v nedeljo pa bo publiko nagovorila predsednica ZSKP Franca Padovan. Vstop bo prost.

Pokrovitelji in podporniki prireditve so goriška občina in pokrajina, Javni sklad za kulturne dejavnosti RS in Fundacija Goriške hranilnice, za sodelovanje pa se ZSKP zahvaljuje tudi SSO, dirigentom, pevcem, društvom in njihovim članom.

GORICA - Posvet ARCI SC in Pokrajine

Mladi prostovoljci

Z njimi se je srečalo preko dvesto dijakov petih višjih srednjih šol

Govorniki na včerajšnjem posvetu

V auditoriju višješolskega pola Fermi-Galilei-Pacassi je na pobudo združenja ARCI SC in urada za mladinske politike Pokrajine Gorica potekal zanimiv posvet na temo Mladi prostovoljci-samostojni o prostovoljstvu in civilnem služenju ter o izkušnjah, možnostih in težavah, s katerimi se mladi soočajo v sodobni družbi. Posveta se je udeležilo preko dvesto dijakov goriških šol Alighieri, Cossar, Fermi-Galilei-Pacassi, Brignoli-Einaudi-Marconi in Trubar-Gregorčič, na njem pa je poseglo kar nekaj govornikov, med katerimi so bili pokrajinski odbornik Federico Portelli, predsednica ARCI SC iz Gorice Nives Košuta, glavni odgovorni za projekte ARCI SC Igor Tomasetig in Cristina Aguzzoli za krajevno zdravstveno podjetje, ki je predstavila vzroke, nastanek in posledice stresnih situacij in projekt What's up/Kako kaže.

Svoje izkušnje s civilnim služenjem so dijakom v dvorani predstavili mladi prostovoljci ARCI SC, Luca, Mavi, Sandra, Lisa, Giulia in Filip, ki so trenutno vključeni v projekt Attivamente 2. Z lepo izdelanim video posnetkom o po-

budah in dejavnostih, katerim so sledili od februarja dalje, so mlademu občinstvu zelo nazorno prikazali svojo izkušnjo. Psihologinja Elisa Bastiani je s pomočjo fotografskega gradiva predstavila projekt Overnight, ki skrbi predvsem za to, da mladi ne bi vozili pod vplivom alkohola in drugih substanc. Nekateri dijaki so predstavili t.i. »Projekt na svežem zraku« (»Progetto all'aria aperta«), s katerim so s pomočjo odraslih sorodnikov in prijateljev popravili rabljen kombi, ga poslikali s podoba graške lagune in briških vinogradov ter ga namenili za prevoz koles za izlete v naravo. Tako je tudi nastalo združenje mladih, ki se preko te pobude vrača k naravi in opozarja na zelo aktualno vprašanje varstva okolja. Profesor Luciano Gonano je z dijaki na svoji šoli posnel video »CineDono«, s katerim se mladi približajo prostovoljnemu krvodajcem in s tem postanejo dejavni člani naše družbe. Na posvetu so nanizali kar nekaj zanimivih vprašanj, ki bi jih tudi po mnenju nekaterih profesorjev, prisotnih v dvorani, veljalo v prihodnje podrobneje poglobiti.

GORICA - V nedeljo se v Kulturnem domu začenja Komigo baby

Gremo v gledališče!

Otrokom in staršem se bo najprej predstavilo Slovensko mladinsko gledališče - Igra Luna na cesti bo na ogled ob 16. uri

S predstavo Slovenskega mladinskega gledališča iz Ljubljane Luna na cesti se bo v nedeljo začel niz otroških predstav Komigo baby, ki ga Kulturni dom iz Gorice uvrsča med pobude ob svoji 33-letnici. S pobudo želi goriški kulturni hram ponuditi otrokom priložnost za sprostitve in spoznavanje gledališke umetnosti, ob tem pa se organizatorji nadejajo, da bodo v dvorano poleg najmlajših privabili tudi njihove starše, kar jasno izhaja že iz gesla »Mama, očka ... gremo skupaj v gledališče!«.

Komigo baby, ki je nadgradnja trijezičnega festivala komičnega gledališča Komigo, bo letos potekal drugič. Prva predstava bo popjutrišnjem ob 16. uri, ko

bosta v osrednji dvorani Kulturnega doma v predstavi Luna na cesti nastopila Ravil in Nataša Sultanov. Naslednja predstava bo Balon Velikon z Andrejem Rozmanom Rozo (26. decembra ob 16. uri), zadnja predstava v tem letu pa bo »La magia del Natale« v priredbi združenja Assi Magici iz Gorice: le-to bo nastopilo 29. decembra ob 17. uri. Po novem letu bosta na sporedu še dve predstavi: 18. januarja bo na ogled Zvezda zaspanka, 1. marca pa Gledališče iz kovčka z Luko Cimpričem. Dodatna dogodka bosta predstavi V pričakovanju Miklavža z Damjano Golavšek (6. decembra) in Otroško pustno rajanje z Evgenom Banom (17. februarja). Umetniški vodja

»Komigo baby« projekta je tudi letos tržaški gledališki igralec Franko Korošec, s katerim sta sodelovali Maša Brainin in Sandra Marvin. »Komigo baby« prireja Kulturni dom v sodelovanju z ZSKD, Dijskim domom Simon Gregorčič, ŠZ Dom in zadrugo Maja. Pokrovitelji so SKGZ, Fundacija Goriške hranilnice, Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in Pokrajina Gorica. Cena vstopnic za otroke je 5 evrov, za spremljevalce in člane družine pa 3 evre. Dodatne informacije nudi urad Kulturnega doma v Ulici Brass; na voljo so tudi telefonska številka 0481-33288, naslov elektronske pošte info@kulturnidom.it in spletna stran www.kulturnidom.it.

Danes praznuje 80. rojstni dan gopja

Marija Marc

iz Doberdoba. Vse najboljše ji želijo

vsi domači

Čestitke

Draga MARIJA! Še na mnoga leta v zdravju in zadovoljstvu s tvoji dragimi ti iz srca želi prijateljica..

Gledališče

»UN CASTELLO DI... MUSICAL & RITATE« v Kulturnem domu v Gorici: 22. novembra ob 20.30 »Natale in casa Cupiello« (Eduardo de Filippo), nastopa gledališka skupina Bottega San Lazzaro iz Salerna; predprodaja vstopnic v knjigarni Antonini v Gorici (tel. 0481-30212).

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - ABONMA V GORICI v sodelovanju s Kulturnim domom in s Kulturnim centrom Lojze Bratuž: 24. novembra ob 20.30 v Kulturnem domu »1914-1918. Trst, mesto v vojni«. Informacije in vpisovanje pri blagajni Kulturnega doma v Gorici v Ul. Brass 20 od ponedeljka do petka 10.00-13.00 in 15.00-18.00 (tel. 0481-33288).

Prireditve

»PROFESSIONE CINEMA« je naslov štiri-rih brezplačnih srečanj z delavnicami in projekcijami za ljubitelje filma, ki jih organizira združenje Hiša filma v goriškem Kinemaxu med 9. uro in 12.30 v sodelovanju z goriškimi Dams-om videmske univerze: 26. novembra »Lavorare nel sonoro: doppiaggio e sound editing«: projekcija filma »Blow Out« (Brian De Palma, 1981), srečanje z igralko Rossano Mortaro, laboratorij z zvočnim editorjem Francescom Morosinijem. 27. novembra »La sceneggiatura«: projekcija filma »Nella casa« (Francois Ozon, 2012), srečanje z režiserjem Matteom Oleottom. 1. decembra »Produzione e regia«: projekcija filma »Effetto notte« (Francois Truffaut, 1973), srečanje s Thomasom Sheridanom. 10. decembra »La scenografia«: projekcija filma »Good morning Babilonia« (Vittorio in Paolo Taviani, 1987), srečanje s scenografom Antonom Spazzapanom; informacije in vpisovanje v pokrajinski mediateki (tel. 0481-534604 ali segreteria@mediateca.go.it).

OBČINA RONKE v sodelovanju z občinsko knjižnico prireja v avditoriju v Ronkah niz srečanj z avtorji z naslovom »Autunno da sfogliare e da ascoltare« ob petkih ob 18.30: 21. novembra Fabio Favretto, »Il passo« predstavlja Rossana Vesnaver.

SEŠIVALNICA SPOMINA: jesenski večeri dokumentarnega filma ob 19. uri v Pomniku braniteljem slovenske zemlje na Cerju: danes, 21. novembra, »Mama Evropa«. Večere organizira Zavod Kinokašča v sodelovanju z občine Miren-Kostanjevica in Kinoateljstvom in se bodo zaključili s prijateljskim druženjem.

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA vabi v ponedeljek, 24. novembra, ob 17. uri v galerijo ARS na Travniku 25 v Gorici na predstavitev knjižne zbirke za leto 2015.

Društvi Jadro in Tržič v sodelovanju z župnijo sv. Lovrenca

prirejata

KONCERT v spomin na Bernardko Radetič

Mirko Butkovič - orgle
Luca Massa - klarinet
Enza Pecorari - sopran
Mirjam Pahor - alt

Sobota, 22. novembra, ob 20. uri

Cerkev sv. Nedelje v Selcah pri Ronkah

Poslovni oglasi

MLADO IN DINAMIČNO PODJETJE IŠČE

osebo za delovno mesto v pisarni, zahtevana stopnja izobrazbe višješolska, polni delovni čas. Obvezno znanje slovenščine, italijanščine in angleščine.

CV pošljite na:

pisamisko.dinamicno.delo@gmail.com

Mali oglasi

VRTEC NA KRASU išče v dar dva traktorja na nožni pogon za igro na vrtu, v odličnem stanju; tel. 328-6238108.

Pogrebi

DANES V GORICI: 9.00, Emilia Cermeli vd. Garlatti iz splošne bolnišnice v kapelo pokopališča.**DANES NA PEČI**: 14.00, Andreina Peric vd. Peteani (iz goriške splošne bolnišnice ob 13.45) v cerkvi in na pokopališču.**DANES V ZAGRAJU**: 11.00, Rita Cidin vd. Romani v cerkvi, sledila bo upepelitev.**DANES V MORARU**: 14.30, Teresa Oливо v cerkvi in na pokopališču.

Ob izgubi drage mame Andreine izreka

AŠD Sovodnje

iskreno sožalje svojemu odborniku Edvardu Petejanu.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI TRAMONTANA, Ul. Crispi 23, tel. 0481-533349.**DEŽURNA LEKARNA V ZAGRAJU** LUCIANI, Ul. Dante 41, tel. 0481-99214.**DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU** OBČINSKA 2, Ul. Manlio 14 A/B, tel. 0481-480405.**DEŽURNA LEKARNA V KRMINU** STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.**DEŽURNA LEKARNA V KOPRIVNEM CORAZZA**, Ul. Buonarroti 10, tel. 0481-808074.

Kino

DANES V GORICI**KINEMAX** Dvorana 1: 17.00 - 20.30 »Interstellar«.

Dvorana 2: 20.00 - 22.15 »Hunger Games - Il canto della rivolta« 1. del. Dvorana 3: 17.30 - 20.00 - 22.00 »Due giorni, una notte«.

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 15.00 - 17.10 - 20.00 - 22.15 »Hunger Games - Il canto della rivolta« 1. del. Dvorana 2: 17.50 - 20.00 - 21.30 »Torneranno i prati«.

Dvorana 3: 15.30 - 17.30 - 19.50 - 22.00 »La scuola più bella del mondo«.

Dvorana 4: 15.00 - 16.40 »Il mio amico Nanuk«; 18.30 - 21.40 »Interstellar«.

Dvorana 5: 16.20 »Torneranno i prati«; 17.45 - 20.00 - 22.10 »Scusate se esisto«.

DANES V NOVI GORICI**KULTURNI DOM**: 18.00 »Trd oreh« (Filmski vrtiljak); 20.15 »Philomena« (Filmsko gledališče).

Razstave

V KULTURNEM DOMU V GORICI je v sklopu 33-letnice Kulturnega doma na ogled razstava likovnega ustvarjalca Vladimirja Klanjščka iz Števerjana..**V GALERIJ** ArtOpenSpace v Ul. Diaz 4 v Gorici je na ogled fotografska razstava Tarcisia Scappina ob 25. letnici padca berlinskega zidu; do 22. novembra, od ponedeljka do sobote 10.00-12.00, 17.00-19.00.

Koncerti

DRUŠTVI JADRO IN TRŽIČ v sodelovanju z župnijo Sv. Lovrenca prireja koncert v spomin na Bernardko Radetič. v soboto, 22. novembra, ob 20. uri v cerkvi Sv. Nedelje v Selcah. Nastopili bodo organist Mirko Butkovič, klarinetist Luca Massa, sopran Enza Pecorari in alt Mirjam Pahor.**»SOZVOČENJA 2014«** v gradu Dobrovo danes, 21. novembra, ob 20. uri: nastopili bodo dekleški zbor Pueri Cantores Tolmin, Goriški komorni zbor, moški zbor Jezero Doberdob, komorni zbor Musica Viva Tolmin, mešani zbor Postojna, mešani zbor Obalca Koper, mešani zbor Cominum Komen.**»VEČERNI KONCERTI«** združenja Rodolfo Lipizer v KC Lojze Bratuž v Gorici: danes, 21. novembra, ob 20.45 koncert Trieste Early Jazz Orchestra; informacije in rezervacije na lipizer@lipizer.it, predprodaja vstopnic v knjigarni Antonini v Gorici (tel. 0481-30212); več www.lipizer.it.**V LOKALU IL CARSO IN CORSO** na Korzu del Popolo 11 v Tržiču bo danes, 21. novembra, ob 21. uri iz niza »Jazz in Progress 2014-15« koncert dua Duet '59 Ecaroh Remembered; vstop prost.

Šolske vesti

NA LITERARNEM, LIKOVNEM IN FOTOGRAFSKEM NATEČAJU »POT DO ČLOVEKA« (Srečko Kosovel), ki je posvečen spominu na dijakinjo Živo Srebrnič, lahko sodelujejo vsi dijaki, ki obiskujejo slovenski višješolski center v Gorici. Natečaj razpisuje skupina profesorjev slovenskega višješolskega centra, ki želi spodbuditi ustvarjalnost pri mladih. Prispevke je treba izročiti tajništvu tehniškega ali tajništva licejskega pola do 8. januarja 2015. Nagrajevanje najboljših prispevkov bo potekalo ob Prešernovi proslavi, 9. februarja 2015.

Izleti

ĖSTORIABUS: 13. decembra bo potekal izlet po goriškem Krasu; informacije in rezervacije po tel. 0481-539210 in 349-3052235 ali event@leg.it od ponedeljka do petka med 9. in 12. uro.

Obvestila

ZSKD obvešča, da je na spletni strani Zveze pevskih zborov Primorske (www.zpzs.si) že odprta prijavnica za Primorsko poje 2015. Rok prijave zapade 30. novembra.**STRANKA SLOVENSKE SKUPNOSTI** obvešča, da se bodo Mirka Špacapana in vseh pokojnih, ki so zastopali stranko in bili aktivni v njenih organih, spomnili pri maši danes, 21. novembra, ob 19. uri v župnijski cerkvi Sv. Silvestra v Pevmi.**STRANKA SLOVENSKE SKUPNOSTI** - sekcija za Sovodnje vabi somišljenike in prijatelje na kongres sekcije, ki bo v torek, 25. novembra, ob 19. uri v gostilni Pri Francetu v Sovodnjah.**LETNIKI 1934**, rojeni v občini Sovodnje, so vabljeni, da se udeležijo v petek, 28. novembra, ob 18. uri srečanja za pripravo skupnega jubilejnega praznovanja v Rupi na sedežu pevskega zbora Rupa-Peč; informacije in prijave po tel. 0481-532092 (Emil D.) ali 0481-882285 (Ivič K.).**PRI KD BRIŠKI GRIČ ŠTEVERJAN** zbira stare kartonaste potovalke oz. vintage kovčke za gledališko predstavo; informacije po tel. 320-1817897 (Daniela) ali 347-0162172 (Tamara). Zaboje, kovčke in škatle sprejemajo do 20. decembra

Protest pred palačo Kasacijskega sodišča

ANSA

RIM - Zaradi zastaranosti

Kasacijsko sodišče razveljavilo sodbo proti lastnikom Eternita, odgovornim za smrt delavcev

RIM - V Italiji je zaradi zastaranja padla obsodba v največjem kazenskem postopku proti odgovornim za boleznin in smrti delavcev zaradi azbesta na svetu. Italijanska javnost je ogorčena, premier Matteo Renzi pa je že napovedal spremembe zakona o zastaranju, ki da je v sedanjih obliki »nočna mora«. Sojenje nekdanjima glavnima delničarjema švicarskega gradbenega velikana Eternit - švicarskemu milijarderju Stephanu

Schmidheinyju in belgijskemu baronu Louisu de Cartieru de Marchienu - zaradi povzročitve okoljske katastrofe in kršitev pravil o varnosti pri delu, ki so vodile v bolezen in smrt skupno kakih 3000 Italijanov, se je začelo konec leta 2009.

Leta 2012 sta bila v odsotnosti obsojena na 16 let zapore in odškodnino v višini 90 milijonov evrov. Belgijec, ki je bil star že več kot 90 let, je nato lani umrl, medtem ko je prizivno sodišče Švicarju

zapor podaljšalo še za dve leti. A kasacijsko sodišče v Rimu je v sredo zvečer izrečeno sodbo in kazen razveljavilo z utemeljitvijo, da je primer vmes zastaral.

Kaznivo dejanje naj bi se namreč končalo leta 1986, ko so zaprli zadnjo Eternitovo tovarno v Italiji, medtem ko zastaralni rok znaša 20 let in se je torej iztekel leta 2006. Z zaprtjem zadnje tovarne naj bi se namreč ustavile škodljive emisije azbestnih vlaken v okolje.

Svojci žrtev azbesta so ogorčeni, več deset jih je že v sredo zvečer protestiralo pred poslopjem kasacijskega sodišča. Jezno se je odzval tudi premier Renzi, ki je poudaril, da zahteva po pravici ne zastara ter da vseh ran čas ne zacele, in napovedal spremembe zakonodaje glede zastaralnega roka. K temu sta se že zavezala tudi predsednika obeh domov parlamenta, Laura Boldrini in Pietro Grasso.

Turinski tožilec Raffaele Guariniello, pristojen za primer, je medtem napovedal, da bo Schmidheinyja obtožil umora in ga na ta način znova pripeljal pred sodišče. »Ne bomo vrgli puške v koruzo,« je zatrdil.

Eternitove tovarne so v 70. in 80. letih prejšnjega stoletja delovale v več krajih v Italiji in tudi v drugih državah. Njihovo vodstvo je dopustilo, da so se nevarni azbestni delci, ki so ostajali ob proizvodnji strešne kritine in cementnih izdelkov, po zraku razširili na okoliška območja.

Čeprav je Eternit leta 1986 bankrotiral in tovarne zaprl, naj bi nekdanji uslužbenci in lokalni prebivalci zaradi onesnaženja okolja še danes zbolevali za azbestozo, rakom in drugimi boleznimi. Simptomi bolezni, povezanih z azbestom, se lahko namreč pojavijo šele več deset let po izpostavljenosti.

Sojenje, ki se je začelo pred skoraj petimi leti, je bilo največje doslej zaradi posledic izpostavljenosti azbestu, prelomno pa je bilo tudi kar zadeva škodljive posledice industrijskega onesnaževanja. Povezano je bilo sicer le z Eternitovimi tovarnami v mestu Casale Monferrato in nekaj drugih krajih na severu Italije.

BEOGRAD Milijarda posojila IMF Srbiji

BEOGRAD - Mednarodni denarni sklad (IMF) je Srbiji odobril novo stand-by posojilo, vredno približno milijardo evrov, ki ga bo lahko koristila v treh letih. Posojilo, ki ga mora potrditi še odbor izvršnih direktorjev IMF, naj bi Beogradu pomagalo pri uresničitvi gospodarskih reform. Na voljo jim bo od 1. januarja. »Gospodarski program vlade naj bi postavil temelje za makroekonomsko stabilnost, vzdržno rast in ustvarjanje delovnih mest na srednji rok. Fiskalno prilagajanje naj bi še posebej prispevalo k ustavitvi naraščanja javnega dolga in ga do leta 2017 pripeljalo na pot znižanja,« je dejala Zuzana Murgasova, vodja misije IMF, ki se je v Srbiji mudila od 4. novembra.

Srbija, ki je januarja začela pogajanja o pristopu k EU, naj bi letos zabeležila rekordni proračunski primanjkljaj v višini osmih odstotkov bruto domačega proizvoda (BDP), medtem ko naj bi javni dolg do konca leta po oceni IMF narasel na 68 odstotkov BDP. Srbski finančni minister Dušan Vujović je pojasnil, da se je Srbija zavezala k izvedbi obsežnega programa gospodarskega okrevanja, ki bo temeljil na kratkoročnih ukrepih za fiskalno konsolidacijo in strukturnih reformah. Cilj je, da bi proračunski primanjkljaj znižali na 4,25 odstotka in do leta 2016 privarčevali okoli 1,3 milijarde evrov, je pojasnil Vujović, ki dodatnih podrobnosti ni razkril. Srbski premier Aleksandar Vučić je dogovor pozdravil. Kot je dejal, so po letih pomanjkanja discipline končno dosegli načrt gospodarskega okrevanja, ki ga bodo podpirale mednarodne finančne institucije.

Srbska centralna banka je v sredo ocenila, da se bo tamkajšnje gospodarstvo letos skrčilo za dva odstotka, medtem ko je vlada za letos napovedovala enoodstotni padec BDP. Srbija je dogovor z IMF dosegla, potem ko je že sprejela več ukrepov za znižanje visokega proračunskega primanjkljaja, med drugim je za deset odstotkov znižala pokojnine in plače v javnem sektorju, ki mesečno presegejo 200 evrov. Zagnala je tudi privatizacijo približno 500 državnih podjetij in spremenila delovno zakonodajo.

V državi s 7,2 milijona prebivalcev je več kot 700.000 ljudi zaposlenih v javnem sektorju, 1,7 milijona pa jih je v pokoju. Stopnja brezposelnosti znaša okoli 17 odstotkov, večina zaposlenih pa se mora skozi mesec prebiti s povprečno plačo 350 evrov.

ZAGREB - Zdaj tudi uradno potrjen datum

Hrvaška vlada sprejela sklep, da bodo predsedniške volitve v nedeljo, 28. decembra

ZAGREB - Hrvaška vlada je včeraj odločila, da bodo predsedniške volitve v nedeljo, 28. decembra. Udeležbo v predvolilni tekmi je zaenkrat napovedalo šest kandidatov, med njimi tudi sedanjí predsednik Ivo Josipović. Vsi potencialni kandidati morajo za potrditev kandidature do 5. decembra zbrati najmanj 10.000 podpisov podpore državljanov. Uradna predsedniška kampanja se bo začela, ko bo državna volilna komisija potrdila veljavne kandidature, kar bo predvidoma 7. decembra. Morebitni drugi krog predsedniških volitev bo 11. januarja 2015.

Hrvaška vlada je včeraj tudi odločila, da bo predsedniški kandidat z največjim številom glasov v prvem krogu dobil milijon kun (132.000 evrov) kot nadomestilo za stroške v predvolilni kampanji. Ostali kandidati, ki bodo dobili več kot deset odstotkov glasov v prvem krogu predsedniških volitev oz. več kot dvajset odstotkov glasov 11. januarja, imajo tudi pravico do finančnega nadomestila, ki bo v sorazmerju s številom glasov v odnosu na kandidata z največjim številom glasov, je pojasnil minister za upravo Arsen Bauk na včerajšnji redni vladni seji. Vlada je za nadomestila kandidatom namenila osem milijonov kun oz. nekaj več kot milijon evrov.

Poleg Josipovića, ki ga podpirajo levsredinske vladne stranke in levičarske

Morebitni drugi krog predsedniških volitev bo 11. januarja 2015.

opozicijske stranke, so predsedniške kandidature že napovedali kandidatka HDZ Kolinda Grabar-Kitarović, kandidat koalicije Zveza za Hrvaško Milan Kujundžić, predsednik mestnega sveta v Osijeku Ante Đapić, saborski poslanec Ivan Grubišić in odvetnik Ivan Rude. Poleg Josipovića sta bližje levici Grubišić in Rude, medtem ko sta Kujundžić in Đapić kandidata desnice, tako kot Grabar-Kitarovićeva.

RIM - Na mednarodni konferenci ZN o prehrani

Papež Frančišek: Zemlja človeštvu ne bo odpustila zlorabe naravnih virov

RIM - Papež Frančišek je drugi dan mednarodne konference ZN o prehrani v Rimu včeraj pozval k socialni pravičnosti. Ob tem je bil kritičen do kapitalizma in poudaril, da boj proti lakoti in podhranjenosti ovirajo prioritete trga in primat dobička. Hrana je razvrednotena v običajno trgovsko blago in celo podvržena finančnim špekulacijam, je dodal. Kot še poročajo tuje tiskovne agencije, je Frančišek ob tem citiral papeža Janeza Pavla II., ki je ob odprtju prve tovrstne konference leta 1992 posvaril pred tveganjem za paradokso obilja, ko je na svetu dovolj hrane za vse, a so nekateri vseeno lačni, drugi pa s hrano ravnamo razsipno, pojedjo preveč, uporabljajo živila v neprehranske namene ali uničujejo presežke hrane.

Frančišek je posvaril tudi, da Zemlja človeštvu ne bo odpustila zlorabe naravnih virov za dobiček. Svetovne voditelje je ob tem pozval,

Papež Frančišek na konferenci ANSA

naj obrzdajo pohlep in pomagajo lačnim, sicer bodo tvegali, da se jim Zemlja maščuje. »Bog vedno odpušča, Zemlja pa ne,« je dejal in pozval voditelje, naj pazijo na planet, da se ne bo odzval z uničenjem. »Nahranite lačne, rešite planet,« je svoj nagovor v španščini sklenil papež in požel stoječe ovacije.

Osrednja tema tridnevne mednarodne konference o prehrani, ki se je udeležujejo predstavniki 190 držav, strokovnjaki in predstavniki nevladnih organizacij, je neustrezna prehrana, ki je težava tako bogatih kot revnih.

Na drugi tovrstni konferenci, ki jo prireja Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) in Organizacija za hrano in kmetijstvo (FAO), naj bi sprejeli izjavo, kate-re osnutek izpostavlja, da so v svetu že zabeležili znatno izboljšanje pri zmanjševanju lakote in neustrezne prehrane, da pa je bil napredek neenakomeren in izredno počasen. Sprejeli naj bi tudi 60 priporočil za izkoreninjenje podhranjenosti.

V primerjavi z letom 1992, ko je potekala prva tovrstna konferenca, se je število ljudi v svetu, ki nimajo dovolj hrane, zmanjšalo z več kot milijarde na 805 milijonov.

ZLATO (999,99%) za kg	30.602,92	+294,60
SOD NAFTE (159 litrov)	78,10\$	-0,47
EVRO	1,2539\$	+0,00

EVROPSKA CENTRALNA BANKA 20. novembra 2014

valute	evro (povprečni tečaj)	20. 11.	18. 11.
ameriški dolar	1,2539	1,2514	
japonski jen	148,25	145,91	
bolgarski lev	1,9558	1,9558	
češka krona	27,657	27,677	
danska krona	7,4437	7,4439	
britanski funt	0,79890	0,7994	
madžarski forint	304,62	305,54	
litovski litas	3,4528	3,4528	
poljski zlot	4,2140	4,2141	
romunski lev	4,4426	4,4348	
švedska krona	9,2790	9,2388	
švicarski frank	1,2014	1,2013	
norveška krona	8,4920	8,4290	
hrvaška kuna	7,6755	7,6733	
ruski rubel	58,2030	58,4910	
turška lira	2,7954	2,7819	
avstralski dolar	1,4565	1,4342	
braziljski real	3,2002	3,2543	
kanadski dolar	1,4200	1,4130	
kitajski juan	7,6824	7,6605	
mehiški peso	17,0584	16,9671	
južnoafriški rand	13,7811	13,8083	

ŽENEVA - Po poročilu opazovalne misije ZN

Kljub premirju število žrtev stalno narašča

V minulih dneh je na območje Donecka pripeljal nov ruski konvoj s humanitarno pomočjo

ANSA

ŽENEVA - V konfliktu na vzhodu Ukrajine je od podpisa dogovora o prekinitvi ognja 5. septembra umrlo skoraj 1000 ljudi, je v Ženevi sporočil visoki komisar ZN za človekove pravice Zejd al Husein.

Novo poročilo je objavila tudi opazovalna misija ZN, ki je Rusiji vnovič očitala vmešavanje v konflikt, opozorila pa tudi na znamenja zločinov proti človečnosti. Od 5. septembra do 18. novembra je bilo vsega skupaj na vzhodu Ukrajine v nasilju ubitih 957 ljudi. Naraslo je tudi število razseljenih - sredi septembra jih je bilo tako še nekaj več kot 275.000, v sredo pa so jih našli že 466.000, pojasnjujejo na visokem komisariatu ZN za človekove pravice. Le nekaj manj jih je doslej že zapustilo državo. »Seznam žrtev kar naprej raste. Civilisti, vključno z ženskami, otroki, manjšinami in nizom občutljivih posameznikov in skupin še naprej trpijo posledice političnega zastoja v Ukrajini,« je v izjavi sporočil al Husein.

Vključno z 298 žrtvami julijskega strmoglavljenja letala nad vzhodom Ukrajine je bilo od sredine aprila vsega skupaj na območju ubitih že 4317 ljudi. Med njimi je nekaj manj kot 1200 ukrajinskih vojakov. Na območju Donecka je bilo medtem ubitih nekaj več kot 1700 civilistov in pripadnikov oboroženih skupin, vključno z 22 otroki, na območju Luganska pa 850 civilistov in pripadnikov oboroženih skupin, vključno s 14 otroki. Ranjenih je bilo nekaj več kot 9000 ljudi, še navajajo Združeni narodi. Ob tem poudarjajo, da je morda število žrtev v resnici še višje.

Prav tako včeraj je svoje sedmo poročilo objavila tudi 35-članska opazovalna misija ZN za človekove pravice v Ukrajini, ki ugotavlja, da ima dotok sofisticiranega orožja in tujih borcev, vključno iz Rusije, uničujoč učinek na stanje človekovih pravic v državi. V poročilu izpostavljajo resne kršitve človekovih pravic s strani oboroženih skupin, vključno z mučenjem, arbitrarnimi in tajnimi priprtji, usmrtitvami, prisilnim delom in močno razširjenim spolnim nasiljem. Po navedbah enega od ukrajinskih vojakov so mu uporniki s sekuro odsekali roko, na kateri je imel tatu z napisom Slava Ukrajini. Na območjih pod nadzorom proruskih separatistov so tovrstne kršitve sistemske narave in lahko pomenijo celo zločine proti človečnosti, opazovalci svarijo v poročilu. To sicer navaja tudi številne kršitve na strani ukrajinske vojske. Enega od upornikov iz Donecka so po lastnih navedbah vojaki dušili s plastično vrečko in pretepali.

Poročilo tudi obsoja uporabo kasetnih bomb tako na urbanih kot ruralnih območjih, kar označujejo za kršitev mednarodnega humanitarnega prava in morebiti celo vojni zločin. Navajajo tudi odkritja množičnih grobov in pozivajo k preiskavam.

UKRAJINA - Ocena analitika Klemena Grošlja leto po izbruhu krize

Država je na razpotju

»Krizo je zdaj v zelo nevarni fazi, ko je nujen dogovor tako na notranjepolitični kot na mednarodni ravni«

Levo dr. Klemen Grošelj, desno posnetek iz vzhodne Ukrajine

ANSA

LJUBLJANA - Ukrajina je leto dni po odločitvi oblasti, ki je sprožila množične proteste, s katerimi je kriza dobila mednarodno dimenzijo in prerasla v državljansko vojno, na pomembni prelomnici, je za STA ocenil politični analitik Klemen Grošelj. Meni, da je kriza zdaj v zelo nevarni fazi, ko je nujen dogovor tako na notranjepolitični kot na mednarodni ravni. Ukrajinska vlada je 21. novembra lani ustavila priprave na podpis pridružitvenega sporazuma z EU, čemur so sledile množične demonstracije, ki so po osrednjem trgu v Kijevu dobile ime majdanski protesti.

Ti so februarja z oblasti odnesli ukrajinskega predsednika Viktorja Janukoviča, Ukrajina je po referendumu marca izgubila polotok Krim, sledil je oborožen spopad med proruskim vzhodom in prozahodnim zahodom Ukrajine, ki kljub septembra sklenjeni prekinitvi ognja še traja.

Kaj bi se zgodilo, če majdanski protestov ne bi bilo, je po besedah Grošlja težko reči, vsekakor pa bi bile gospodarske razmere v Ukrajini slabe. »Vojne najverjetneje ne bi bilo, polotok Krim bi bil še vedno ukrajinski, kaj več pa je težko reči,« je dejal. Prvo pomembno prelomnico v ukrajinski krizi Grošelj vidi v februarjski odstranitvi Janukoviča, ki je pobegnil v Rusijo, nasledil pa ga je začasni predsednik Oleksander Turčinov. Z odstranitvijo Janukoviča je notranjepolitični problem Ukrajine po Grošljevi oceni dobil mednarodno dimenzijo, Rusija pa se je začela posredno in neposredno vedno bolj vpletati v dogodke v Ukrajini.

Marca sta sledila priključitev Krima Rusiji in eskalacija na že prej proruskem vzhodu Ukrajine, ki je bila sicer pričakovana. Grošelj ocenjuje, da je Zahod znat-

no podcenil grozno, ki je izhajala s tega območja. V spopadih med ukrajinsko vojsko in proruskimi separatisti, ki so se začeli aprila in s katerimi je konflikt prerasel v državljansko vojno, je bilo po podatkih ZN doslej ubitih že več kot 4100 ljudi, več kot 10.000 pa jih je bilo ranjenih. Regiji Doneck in Lugansk sta po referendumu postali ljudski republiki, ki ju ne priznavata niti Kijev niti Zahod. Proruski separatisti pa uživajo močno, tudi vojaško podporo Rusije.

Grošelj vidi za vzhod Ukrajine več možnih scenarijev. Meni, da bi bilo najslabše, če bi ukrajinske sile porazile proruske separatiste, čemur bi sledila neposredna ruska vojaška intervencija v Ukrajini, za katero je vprašanje, na kateri točki bi se končala. Drugi najslabši scenarij bi bilo po njegovem mnenju širjenje samooklicanih ljudskih republik Doneck in Lugansk proti zahodu, kar se, kot je dejal, do neke mere že dogaja.

Možen scenarij je tudi zamrznjeni konflikt, ki bi dolgoročno destabiliziral Ukrajino. Obstaja pa tudi možnost pomiritve in postopne reintegracije, za kar pa je potreben že omenjeni dogovor na dveh ravneh in precej časa, je dejal Grošelj. Sprva je kazalo, da bo težave na vzhodu Ukrajine rešil sporazum o prekinitvi ognja, ki so ga 5. septembra v Minsku podpisali predstavniki ukrajinske vlade in proruskih separatistov. A izkazalo se je, da sporazuma ne spoštuje

VARŠAVA - Nemška kanclerka na Poljskem Merkel: Rusija ključna za varnost v Evropi

VARŠAVA - Rusija je ključna za zagotavljanje varnosti v Evropi, je včeraj na Poljskem poudarila nemška kanclerka Angela Merkel. Ob srečanju s poljsko premierko Ewo Kopacz v Krzyzowu na jugu Poljske je Merklva še dejala, da sankcije proti Rusiji niso same sebi namen, temveč jih EU uporabi le, kadar je to res nujno. Zavzela se je še za dialog z Moskvo. »Za nas so sosednje države partnerke, ne območja vpliva,« je Merklva včeraj poudarila v odzivu na nedavne očitke ruskega predsednika Vladimirja Putina, da se EU vmešava v bližnjo sosesčino Rusije. »Mi verjamemo v moč zakona, ne v zakon močnejšega,« je dodala.

Merklva in Kopaczova sta se sicer sešli ob 25. obletnici zgodovinskega spravnega srečanja med tedanjim nemškim kanclerjem Helmutom Kohlom in poljskim premierjem Tadeuszem Mazowieckim. Slednja sta se v cerkvi v Krzyzowu srečala novembra 1989, med drugim pa se je v zgodovino zapisal njun prijateljski objem ob pozdravu.

Predsednici obeh vlad sta včeraj ob obletnici odprli razstavo z naslovom

Angela Merkel v Varšavi ANSA

Pogum in sprava o skupni zgodovini Poljakov in Nemcev po letu 1939, ko je nacistična Nemčija okupirala Poljsko. Med hladno vojno je med državama vladalo sovražno vzdušje, prvo spravno dejanje pa sta leta 1969 sklenila nemški in poljski škof.

Merklva in Kopaczewa sta dali vedeti, da današnje tesno partnerstvo med Poljsko in Nemčijo ni samoumevno. Nemška kanclerka je ob tem dejala, da Poljaki ob padcu Berlinskega zidu pred 12. leti niso vedeli, kaj naj pričakujejo od ponovno združene Nemčije.

Tu gre za ekonomske interese, pri čemer Rusija ne želi, da bi Ukrajina s približevanjem EU ogrozila rusko gospodarstvo. Drugi je nabor varnostnih vprašanj, kjer je, kot po besedah Grošlja postaja očitno, prisoten strah, da bi Ukrajina postala članica EU, na kar Moskva ne bo pristala. Vse to je povezano s kulturnimi dejavniki, prepletenostjo obeh narodov in že dolgo prisotnim vprašanjem Krima. »Vsa ta vprašanja so v krizi eskalirala,« pravi Grošelj.

Ne strinja pa se, da se je svet - tudi zaradi dogodkov v Ukrajini - znašel v novi hladni vojni. Nedavni vrh skupine gospodarsko najrazvitejših držav G20 je pokazal, da Kitajske, Indije, Brazilije, Južne Afrike, Turčije in drugih pomembnih gospodarskih akterjev v svetu Ukrajina ne zanima.

»To je evropska kriza, ne globalna,« je prepričan Grošelj. »Pokazalo se je, da svet ni več unipolaren ampak multipolaren in da tisto, kar se dogaja v Evropi, ne vpliva nujno na vse države v globalnem sistemu,« je dejal. Gre torej za evropsko krizo, ki pa lahko resno ogrozi odnose med Evropo in ZDA na eni ter Rusijo na drugi strani.

Čez eno leto bo Ukrajina po ocenah Grošlja videti zelo podobno kot danes. Krim je po njegovem mnenju za Ukrajino izgubljen in bo ostal del Rusije, na vzhodu Ukrajine pa se bodo razmere vse bolj nagibale v smeri zamrznjenega konflikta, kakršne poznamo s Kavkaza. Je pa marsikaj odvisno od notranjepolitične dinamike v državi, je poudaril.

Če bi se zadeve na vzhodu Ukrajine stabilizirale in bi prišlo do dejanske prekinitve ognja, lahko pride do dinamike tako v preostanku Ukrajine kot v samooklicanih ljudskih republikah, kjer je ekonomski in socialni položaj zelo slab. »Ko bo nacionalistični naboj izgorel, se bodo postavila vprašanja preživetja in socialnega statusa posameznika,« je prepričan Grošelj.

»Pretrian optimist glede Ukrajine žal nisem. Država je namreč zaenkrat sledila vzorcu s slabega na slabše. Ukrajina je imela veliko priložnost, ki jo je žal zamudila. Na obeh straneh bo prišel trenutek stremnitve in takrat bo zanimivo predvsem v socialnem in gospodarskem smislu,« je sklenil Grošelj. (STA)

nobena stran. Po mnenju Grošlja je Ukrajina po dogovoru iz Minska, ki je bil posledica hudega vojaškega poraza ukrajinskih sil na vzhodu države, na novi prelomnici.

»Zdaj smo v zelo nevarni fazi krize, ko bi moral biti dosežen dogovor na dveh ravneh. Najprej notranjeukrajinski dogovor med separatisti in trenutnimi oblastmi v Kijevu, ki je nujen, če ga ne bo, se stvari na terenu ne morejo niti minimalno stabilizirati,« opozarja Grošelj.

Druga raven pa je dogovor velikih sil - EU, ZDA in Rusije - o statusu Ukrajine, predvsem v smislu, ali bo Ukrajina članica EU in pod kakšnimi pogoji ter ali bo članica zveze Nato. Tu se sicer poraja vprašanje, ker se nekdo tretji dogovarja o usodi suverene države, a Grošelj opozarja, da so vložitvi na eni strani preveliki, po drugi strani pa zgodovina, med drugim na primeru Finske, kaže, da tovrstni dogovori niso nujno slabi.

»Mislim, da smo zdaj v zelo občutljivi fazi, ko gredo lahko zadeve na bolje, z isto verjetnostjo pa tudi na slabše,« meni.

Ukrajina je po mnenju Grošlja postala tamponsko območje med dvema velikima gospodarskima sistemoma - evroatlantskim gospodarskim prostorom na eni strani in evrazijsko zvezo držav, katerih gospodarstvo temelji na t. i. državnem kapitalizmu in predvsem izvozu surovin.

Bo Federer igral?

LILLE - Danes se bo v francoskem Lillu začelo odločilno dejanje teniškega Davisovega pokala med Francijo in Švico. Za zadnje bosta kljub vsemu igrala oba zvezdnika, Stan Wawrinka in Roger Federer, drugi igralec svet je namreč optimističen, da bo pravočasno nared po težavah s hrbtom. Toda Federer je od prihoda v Lille šele včeraj opravil trening s preostalimi člani ekipe. Današnji spored, če ne bo zaletov, je Tsonga - Wawrink ob 14. uri. sledi dvoboj Monfils - Federer.

Ilka Štuhec dvakrat prva

DENVER - Mariborčanka Ilka Štuhec je na dveh superveloslalomih Fis v Copper Mountainu v ZDA zmagala in zasedla drugo mesto. Na prvi tekmi je s časom 1:08,52 ugnala Viktorio Rebensburg iz Nemčije (+0,15) in Tino Weirather iz Liechtensteina (+0,32), na drugi pa je zaostala le za domačinko Laurene Ross, ki je zmagala s 25 stotinkami prednosti. Smučarke se v ZDA pripravljajo na začetek severnoameriške turneje svetovnega pokala

ROKOMET - Aleš Cunjač že drugo sezono brani barve tržaškega moštva Pallamano Trieste

Začasno, zdaj stalno

Aleš Cunjač, 33-letni diplomirani gradbeni inženir iz Kozine, je pred enim letom prispel v Trst prepričan, da bo v belordecem dresu tržaškega rokometnega kluba Pallamano Trieste igral le mesec ali dva, saj je tam začasno nadomeščal odsotnega Konečnika. Po enem letu je še v Trstu. Predsednik Giuseppe Lo Duca in trener Giorgio Ovegla sta bila z njim tako zadovoljna, da sta ga najprej potrdila do konca prejšnje sezone in nato še za tekočo.

Kot nam je sam rade volje pripovedoval je Cunjač rokometno zrasel v rojstni Kozini. Temu športu se je približal že osnovni šoli, ko je ekipo treniral Vili Ban.

Vse mladinske ekipe sem dal skozi v Kozini in nato nastopal s člansko ekipo, ki je takrat igrala v 1. SRL. Nastopil sem tudi v slovenski mladinski reprezentanci, čeprav sem na srednji šoli tri leta miroval, ko sem odšel študirat v Ljubljano. A ob povratku me je Ban znova prepričal. S člani na Kozini sem osvojil slovenski pokal, a iz družinskih in študijskih razlogov sem se nato nekoliko umaknil. Potem sem znova poprijel, igral v Kopru in Novi Gorici, kjer smo napredovali v 1. ligo, a se ji nato odpovedali zaradi finančnih razlogov. V Ajdovščini se nam je napredovanje izmuznilo, a tudi tam so imeli težave s financami. Po novem igranju v Novi Gorici sem se nato pridružil Sežani, kjer me je opazil Ovegla in me je povabil v Trst.

Prišli ste "začasno", a so vas nato potrdili ...

Ravnokar sem praznoval eno leto igranja v Trstu. Konečnika naj bi nadomeščal le začasno. Gre za izvrstnega igralca, vendar iskali so desnega beka in on je desno krilo. Po štirih tekmah so bili očitno bolj zadovoljni z mano in so me potrdili.

Kako ste se znašel v Trstu? Katera je bila sploh vaša predstava o italijanskem rokometu? Ste v tem času svoje mnenje spremenili?

Nikoli nisem igral v Italiji, a prijateljskih tekmah proti Trstu smo odigrali kar nekaj, tako da sem poznal nivo ekipe. Približno sem vedel, pri čem je rokomet v Italiji. Vedel sem, da je na nižjem nivoju kot v Sloveniji. V tem letu sem popravil mnenje o italijanskem rokometu in lahko zatrdim, da bi lahko nekaj italijanskih ekip igralo v prvi slovenski ligi.

Prej ste omenjali številne ekipe, ki so propadle. Ekonomске težave torej udarjajo tako v Italiji kot v Sloveniji.

Kriza je udarila povsod, ne samo v Sloveniji. V Sloveniji je vseeno premalo posluha za rokomet, čeprav sem prepričan, da nekateri izkoriščajo krizo kot izgovor za umik iz športa. Vseeno pa se igra v Sloveniji vrhunski rokomet, ker se na mladinski ravni dela zelo dobro.

Trst me je povsem presenetil glede organizacije samega kluba in

številnih mladih ter dela po šolah. Mislim, da je v Sloveniji malo društev, ki se lahko po številu mladih primerjajo s Trstom. Ko bi se v drugih mestih zgedovali po Trstu, bi se raven italijanskega rokometu precej dvignila in se približala vrhu Evrope. Italiji gotovo manjka tradicija v rokometu in tudi denar. Najboljše ekipe v Evropi imajo proračune do 5 milijonov evrov, kar je za Italijo nepojmljivo. Morali bi nedvomno več investirati za promocijo tega športa. Premalo je reklame.

Kako ste se vključili v novo okolje?

Z jezikom nisem imel težav, saj sem s Kozine in sem italijanščino že obvladal. Nekatere igralce sem že poznal in ni bilo težav z vključevanjem. Tudi zato, ker sem v preteklosti večkrat zamenjal klub.

Trenutno ste na tretjem mestu v A skupini. Ste zadovoljen z dosedanjimi nastopi?

Dosegli smo, kar smo vedeli, da lahko dosežemo. A prepričan sem, da lahko ciljamo višje. Več nas je, ki nismo v dobri formi. V Pressanu smo po zelo slabem nastopu izgubili, a povratna tekma proti njim v Trstu bi lahko odločala o drugem mestu. Mislim, da morajo mladi, ki so na mladinski ravni osvojili številne državne naslove, razumeti, da so lahko odli-

33-letni
gradbeni inženir
Aleš Cunjač
iz Kozine
ima za sabo pestro
rokometno pot

FOTODAMIJ@N

čni tudi na članski ravni. Ko se bodo tega zavedali, bomo naredili kakovostni skok. Morda pa bi to prej dosegli, ko bi lahko imeli še enega izkušenega in kakovostnega igralca.

Katera je še vaša rokometna skrita želja?

Želel bi osvojiti državni naslov. Ni pomembno če v Sloveniji ali Ita-

liji. Po koncu kariere pa bi želel ostati v rokometnem svetu.

Jutri ob 18.30 bo v devetem in zadnjem krogu prvega dela Pallamano Trieste gostila ekipo Metelli Collogne, zaradi zasedenosti športne palače pri Čarboli pa bodo Tržačani izjemoma igrali v športni palači PalaTrieste Cesare Rubini. (I.F.)

HOCKEY IN LINE - A1-liga

V Rimu eno ključnih gostovanj za Polet Kwins

Doslej se za hokejiste Poleta Kwins, novince v najvišji in line ligi, ni izšlo vse po načrtih, a morajo zdaj na preteklost pozabiti. Jutri je v Rimu na vrsti ena od odločilnih tekem sezone. Gostovali bodo namreč pri tamkajšnjih Mammutih, s katerimi delijo zadnje mesto na lestvici in so trenutno njihov edini konkurent v boju za obstanek, če vemo, da bo ob koncu rednega dela iz lige izpadla ena sama ekipa.

Predsednik in dolgoletni igralec Samo Kokorovec pravilno opozarja, da še ni rečeno, da bo porazenec tega dvoboja zagotovo izpadel iz lige. Posebno to ne velja za Polet, ki bi imel v povratnem delu, proti Rimljanom, še vedno na voljo popravni izpit na openskem Pikelcu. Vendar pomena tekme ne zmanjšuje.

»Če zmagamo v Rimu se nam lahko tudi odpre. Menim namreč, da lahko v tej ligi premagamo še nekaj drugih ekip, na primer Asiago in Padova, ki prav tako morata še priti na Opčine,« je povedal pred nastopom v Rimu. In ta svoj optimizem takole utemeljil: »Proti Asiagu smo na prvi tekmi v gosteh minuto pred koncem izgubljali s 4:3 in imeli power play. To je položaj, v katerem skoraj ne moreš ne zadeti gola, saj se v skrajnem primeru lahko odpoveš vratarju in igraš z dvema igralcema več. Zal-

pa nam je uspelo pridelati izključitev, tako da smo izgubili številčno prednost, oni pa so 5:3 zabil v prazna vrata. Če bi ustrezno reagirali, se to ne bi zgodilo, kaže pa na to, da so v našem dometu še nekatere druge ekipe, ne samo Rimljani,« pravi Kokorovec.

V Rim se bodo odpravili jutri zjutraj z dvema najetima kombijema (prosili so za avtobus ZSSDI, a je bil zaseden), tekma pa bo zvečer ob 20.30. Rimljani, ki so se lani rešili pred izpa-

dom na račun ekipe Novi Ligure, igrajo pretežno z domačimi igralci in Neapeljčani, zanje igrajo tudi trije severnjaki, najboljši igralec pa je Kanadčan z italijanskim potnim listom in reprezentančnim pedigreejem. Pomembno je poudariti tudi to, da bi ob koncu sezone v primeru enakega števila točk iz lige izpadla ekipa s slabšo razliko v golih v medsebojnem srečanju. Zato je jutri pomemben tudi končni izid. Okrogla zmaga bi bila super ...

PO NESREČI

Schumacher na vozičku in brez spomina

ŽENEVA - Nekdanjega asa v formuli 1 Michaela Schumacherja čaka dolgo okrevanje po hudih poškodbah glave, ki jih je dobil pri padcu med smučanjem v francoskem Meribelu. Kot je za francoski radio dejal nekdanji dirkač Philippe Streiff, je Schumacherjevo stanje resno, je paraliziran na invalidskem vozičku ter ima težave z govorom in spominom. »Zdravstveno stanje sedemkratnega svetovnega prvaka v formuli 1 je seveda boljše, ampak vse je relativno,« je še dejal 55-letni francoski dirkač Streiff, ki je tudi sam po nesreči na testiranjih leta 1989 ostal prikovan na invalidski voziček. Tiskovna predstavnica Schumacherjeve družine je Streiffovo oceno označila za njegovo osebno mnenje. Schumacher se zdravi doma, Jean-Francois Payen, član zdravniške ekipe, ki je na kliniki v Grenoblu zdravila Schumacherja, pa je pred enim mesecem ocenil, da bo čas okrevanja od enega do treh let.

VETTEL - Za prestop v Ferrari je Nemeč Sebastian Vettel podpisal triletno pogodbo.

Remi v Sočiju

SOČI - Deveta partija za naslov svetovnega prvaka v šahu v ruskem Sočiju med branilcem naslova, Norvežanom Magnusom Carlsenom, in izzivalcem Indijcem Viswanathanom Anandom se je po dvanajsetih potezah končala z delitvijo točke. Trindvajsetletni Norvežan v skupnem seštevku vodi s 5:4. Deseta partija bo na sporedu danes, bele figure pa bo imel 44-letni Anand.

Nigerija brez finala

LAGOS - Nigerija na Afriškem pokalu po neodločenem kvalifikacijskem 2:2 proti Južni Afriki ne bo branila naslova celinskega prvaka. Namesto nje se je uvrstil Kongo. Ostali udeleženci finala so Slonokoščena obala, Kamerun, Kongo, Alžirija, Zelenortske otoki, Južnoafriška republika, Tunizija, Zambija, Burkina Faso, Gabon, Senegal, Gana, Mali in Gvineja.

EVROLIGA - 6. krog: Milano - Fenerbache 74:80, Bayern - Barcelona 77:99 (Nachbar 15).

NBA - Goran Dragić je s Phoenix Suns na gostovanju pri Detroit Pistons po napeti končnici slavil zelo tesno zmago z 88:86. Dragić je za Phoenix prispeval 12 točk. Domači košarkarji so 35 sekund pred koncem vodili s 86:85.

ODBOJKA - Liga prvakov: Roeselare - Piscenza 3:2, Tours - Perugia 2:3. Friedrichshafen - Posaojilnica Dob 2:3.

SCHWAZER - Nekdanji hitrohodec Alex Schwazer, ki je padel na dopinskem testu, je 6 ur odgovarjal na 110 vprašanj protidopinske komisije CONI. S sodelovanjem pri oblasteh, bi si želel oprati vest in pridobiti naklonjenost za morebiten nastop na olimpijskih igrah 2016.

Ultimat smučarjem

LJUBLJANA - Izvršilni odbor Smučarske zveze Slovenije je panogi za alpsko smučanje, gre za del reprezentanc ločen od samostojne ekipe šampionke Tina Maze, izdal še zadnji ultimatum. V skladu s sprejetim sklepom bo panoga, ki je v pripravljalnem obdobju napravila že skoraj 900.000 evrov, lahko do konca sezone za izpeljavo programov porabila le še 150.000 evrov.

Predsednik smučarske zveze Enzo Smrekar je predsednika alpskega odbora in zbora Dušana Goriška, ki na tokratni seji ni znal pojasniti vseh razlogov za nastale stroške, pozval k odstopu. Omenjajo tudi možnost drastičnega krčenja ekip ter odpuščanje zaposlenih trenerjev.

JADRANJE - TPK Sirena se lahko ponaša z zelo uspešno sezono in dobrimi obeti

Zapluli na odprto morje

»V zadnjih sezonah se je vreme v Tržaškem zalivu spremenilo. Trst postaja vse bolj primeren kraj za treniranje.« Predsednik edinega slovenskega pomorskega kluba v Trstu TPK Sirena Peter Sterni se vremenskih sprememb vsekakor veseli, saj je veter kisik za klub, ki je v zadnjem četrtletju, odkar je on na njegovem čelu, razvil predvsem jadrno dejavnost. Od septembra meseca so našli v tekmovalni ekipi kluba kar 22 optimistov, jadrancev v najmanjšem otroškem razredu. »Še nikoli jih ni bilo toliko. Zagotovo je to rezultat dobro organizirane jadrne šole, ki je lani privabila nad 80 otrok, sodelujemo pa tudi z osnovnimi šolami v sklopu projekta Fare Vela. Po slovenskih šolah predavam, učence vabimo na sedež, kjer spoznavajo kulturo morja in naše delovanje.« Vse trenerje koordinira slovenski trener Robert De Lucia, ekipi pa se je letos pridružila še bivša tekmovalka Nataša Valentič, jadrno šolo pa vodi Jan Podgoršek in pomočnik Erik Gregori.

Ob optimistih razvija klub še dve klasi: dvosed 420, v katerem se je jadralka Sirena Carlotta Omari zavhtela na svetovni vrh s Francesco Russo Cirillo (članica SVBG), ter razred laser: »To sta po optimistu najbolj razširjeni mladinski klasi, obe klasi podpira tudi jadrna zveza, zato ju razvijamo pri nas. Pri enosedu je vsekakor lažje, saj ne potrebujes partnerja, na svoji nadaljnji poti si avtonomen, pri dvosedu pa se morata jadralka ujemati, hkrati pa se morata tudi družini strinjati za izbrano pot,« je pojasnil Sterni. Obe klasi razvijajo v sodelovanju s Società Velica Barcola Grignano (SVBG): pod okriljem Sirene in trenerja Matjaža Antonaza vadijo tekmovalci v razredu 420, laserji vadijo pod vodstvom trenerja sosednjega kluba, prav tako pa kluba sodelujeta tudi v razredu optimist s skupnimi treningi, pripravami in udeležbo na nekaterih državnih regatah. S SVBG so se odnosi z nastopom predsednika Mitje Gialuza izboljšali do take mere, da bosta zdaj kluba gostila tudi državno regato v razredu 420. Kluba sta se prijavila tudi za organizacijo medconске regate (kriterijske regate za nastop na EP in SP za optimiste), odgovor pa bosta dobila konec novembra.

Sezono 2014 sta pri TPK Sirena zagotovo zaznamovali jadralki Carlotta Omari in Francesca Russo Cirillo (članica SVBG), ki sta se okitili s svetovnim naslovom, temu pa dodali še absolutni državni naslov in državni naslov med ženskimi posadkami. »Z rezultatom na SP in drugimi vrhunskimi rezultati v razredih optimist, 420 in kajutnih jadrnicah smo prav gotovo dobili vidnost. Pri zvezi nas zdaj še bolj upoštevajo. Sirena je spet pojem, kot v času Arianne Bogatec,« našteva Sterni. Pri laserjih, ki so tekmovali samo na regatah nižjega ranga, letos ni bilo vidnejših rezultatov, pri optimistih pa nekaj dobrih uvrstitev na državni in deželni ravni. »Za najmlajše je bilo to sicer prehodno leto, predvsem za tiste, ki so prestopili iz kadetov v juniorese. V starejši starostni kategoriji so se morali boriti proti starejšim in bolj izkušenim jadralkam. V naslednjih dveh sezonah pa pričakujemo tudi boljše rezultate na državni ravni,« je napovedal Sterni.

Zaradi velikega števila otrok so optimiste že letos razdelili v tri ekipe ločeno po starosti (v ekipi A bodo v sezoni 2015 samo juniorese (2000–2003) in programu. Starejši bodo do decembra opravili 200 dni delovanja (vključno treningi, regate in potovanja), podobno bo tudi v sezoni 2015. Ob vikendih, ko trenirajo vse tri skupine, vadijo starejši še dvakrat med tednom: »Če ni pravih vremenskih razmer, trening odpade, vsaj dvakrat tedensko pa se srečajo in ponašajo na teoretično,« pojasnjuje Sterni. Poletni program je še bolj natrpan: starejša skupina je tudi letos trenirala vsak dan z

enim prostim dnevom, mlajši pa petkrat tedensko. »Otroci so prosti nekaj tednov v juliju ter od konca decembra do sredine januarja, a ne vsi. Vreme pa vsekakor naredi svoje, zato odpade marsikaj.«

Letošnji program optimistov je vključeval vse uradne regate (kriterijske, državna in conska prvenstva), od važnejših, na katerih se zbere jadrna smetana, pa so izbrali Spring cup v Cervii, regato Optimist d'Argento v Torbolah in Pokal Lombardi v Malcesinah ter regate pokala Kinder+sport. Zadržujejo se torej večinoma v severni in srednji Italiji. Seveda se ob prostih vikendih podajo tudi na regate v Slovenijo in na Hrvaško, tako da so skorajda vsi vikendi zasedeni. Program za sezono 2015 bo zelo podoben, prvič se bodo udeležili tudi prestižnega Meeting del Garda, kjer se zbere nad 1000 optimistov.

Pod vodstvom Matjaža Antonaza v razredu 420 trenirata ob svetovnih prvakinjah še dve posadki, mladinki Jana Germani in Sara Zuppin z ekipo Società Trie-

stina della Vela, še vedno pa bosta tekmovali pod zastavo Sirene. Vsi bodo tekmovali na državni ravni, kjer bodo lovili uvrstitev na mednarodne regate. Ekipa laserjev se še sestavlja: večina je začetnikov, zato bodo kilometrinu pridobivali na lokalnih, conskih regatah.

Za delovanje vseh treh klas uporabljajo pri klubu tri kombije in šest gumenjakov. Budžet vseh treh ekip znaša približno 90.000 evrov (kar je približno polovica celotnega proračuna kluba), s tem da bi za optimalno delovanje potrebovali še dodatnih 25.000, pravi predsednik. Približno 20.000 evrov za mladinsko delovno prispevajo sponzorji – teh je več kot deset –, ostalo pa članarine, prihodki iz jadrne šole in organizacije regat, prispevek ZŠSDI in ostali prispevki. S tem krije klub visoke stroške za trenerje, vpisnine na regate, zavarovanje in potovanja, za prenočišča in prehrano pa vsak poskrbi posebej. Tekmovalci nakupijo sami tudi opremo (jadrnico in jadra, za optimiste

od 1000 do 2500 evrov), za jadrnico pa klub poskrbi samo za začetnike (prvo sezono). »Večina kupi opremo samo enkrat, če so cilji višji in so jadranci perspektivni pa je potrebno jadrnico vsaj dvakrat zamenjati. Največ stroškov pri otrocih pa gre za oblačila, saj nenehno rastejo,« še dodaja Sterni.

Že nekaj let so pri klubu zelo pozorni tudi na kadrovanje. Licenco za inštruktorja jadrnanja je pridobil že več članov, ob trenerjih - lani je licenco trenerja prejel športni direktor Andrej Močilnik, licenco pomočnika trenerja Erik Gregori -, izšolali še tri sodnike – Andrej Gregori, Peter Sterni in Nataša Milič so nasledili trem zgodovinskim sodnikom Liviu Pertotu, Ediju Filipiču in Brunu Bogatcu. Tečaj opravljajo še štiri člani.

Kot ugotavlja predsednik Sterni, je v Tržaškem zalivu zapihal nov veter. Bonac ni več niti pri TPK Sirena. Zapluli so na odprto morje.

V. Sossa

NAMIZNI TENIS V Traminu tudi spet z Evo Carli

Po poldrugem mesecu premora bodo ta konec tedna na sporedu spet A ligaška srečanja. Krasovke v postavi Katja Milič,

Claudia Micolaucich in Eva Carli, bodo branile barve domačega društva v Traminu pri Bocnu. Carlijeva (na arhivskem posnetku) se za to priložnost vrača za zeleno mizo. Kras ZKB čakata dve tekmi: najprej z domačinkami trenerja Igorja Miliča, ki je svojo namiznoteniško kariero začel prav pri zgornjskem društvu. Tramin A zaseda prvo mesto, Kras pa solidno tretje. Nasprotnikova ekipa ima v svoji sredi nevarne igralke, med katerimi izstopa št.3 na državnih lestvicah Giorgia Piccolin. Končni izid je negotov, o njem bo odločalo več dejavnikov. Na papirju lažja tekma bo proti sardinskemu TT Norbellu, ki se nahaja za Krasom z eno samo točko na lestvici. Norbello razpolaga z novo tujko Pannak Piya-porn, proti kateri krasovke niso še nikoli igralce. Ekipo sestavlja še Atoyhan Gohar in Locci Maria Assunta.

Nadaljuje se tudi državna ženska B liga. Kras, v postavi Sonja Doljak, Katarina Milič, Monica Mosesti in Damjana Sedmak, bo v nedeljo odigral kar tri tekme v bližnjem Guminu. Najprej jih čaka prvo postavljena ekipa TT Sarameola, nato lažja Duomofolgore iz Trevisa še brez osvojene točke, nazadnje pa domačinke ekipe D'Aronco, v kateri igra tudi bivša borovka Lara Posega. (R)

NOGOMET - Jutri ob 15.30 v Križu tekma elitne lige med Vesno in tržiškim UFM

Derbi kroga in ... bratov

Kako v Trziču spremljate presenetljivo Vesnino prvenstvo?

Soigralce sem že ob našem gostovanju na pokalnem srečanju v Križu opozoril, da je Vesna solidna ekipa. Sicer smo takrat visoko zmagali in si nihče ni postavjal velikih skrbi na račun Vesne. Lahko rečem, da sem imel takrat prav. Zdaj me vsi pogosto sprašujejo o Vesninih rezultatih in novostih.

Kako pa si razlagas Vesnin uspeh?

V prvi vrsti je Zanuttig izredno podkovan trener, nič ne pušča naključju. Zelo mi je všeč njegov način dela. Ekipa pa je bila izredno dobro sestavljena.

Te je športni direktor Vesne Paolo Soavi že kdaj povabil h kriški ekipi?

Me je, ampak sem se odločil, da se bom preizkusil v Trziču, kjer sem se odlično vključil in imam tudi boljše pogoje za treningi, ki se odvija v popoldanskih urnikih.

V Trziču ste v zadnjem krogu visoko premagali OI3, sicer pa ste pred tem zbrali poraza proti Cjarlinsu-Muzane in Virtus Corno na pokalnem srečanju. Kako ocenjuješ trenutek moštva?

Potek prvenstva je dokaj pozitiven. Bremeni pa nas pekoč poraz proti neposrednemu tekmeču Cjarlinsu-Muzane. Ob tem spodrsrljajo ne smemo puščati za sabo več nobenih točk, saj bomo z ekipo iz Carlina na vrhu lestvice merili moči do konca.

Kaj pa vas posebno odlikuje?

Imamo izvrsten napad. Ob Godeasu imamo še štiri odlične napadalce. Tomizza je nedvomno največji talent. Igra lahko povsod in je tehnično ter fizično enkratna. Moramo pa popraviti pristop. Ne igramo vedno dovolj zagrizeno, predvsem na sredini, kjer smo s tako postavitvijo in vključitvijo mladincev bolj ranljivi.

V Križu bo jutri ob 15.30 na sporedu pričakovano srečanje proti tržiškemu Ufm. Trzičani skupaj z Vesno in Cjarlins-Muzane zasedajo vrh lestvice elitne lige z 28 točkami. Vse tri ekipe beležijo le en poraz. Vesni je prvič spodrsnilo na gostovanju v prejšnjem krogu v Cordenonsu, vendar se moštvo trenerja Zanuttiga želi postaviti spet na zmogovito tirnico. Gostje spadajo med favorite za končno zmagovito prvenstvo in ne skrivajo svojih ambicij po vrnitvi v D-ligo. Ob bivšem A-ligašu Denisu Godeasu, starima znancema vratarjem Contentom in Tomizzi, bo v Križu v dresu Ufm igral tudi Alen Carli. Z bratom Edvinom bo že drugič letos uprizoril mali družinski derbi. V obračunu srečanj med slivenskima bratoma vodi Alen, ki je letos v Križu že visoko slavil z 0:5 na septembrskem pokalnem srečanju.

Alen in Edvin Carli

FOTODAMI@N

V Križu se nam jutri obeta prava polastica, vaši ekipi pa bo sledilo kar veliko navijačev ...

Res je. Sledijo nam precej množično. Verjetno bo tribuna polna. Upam, da bo to lep športni praznik za vse in predvsem za kriško Vesno, ki si je tako zanimanje prislužila z dobrim delom v zadnjih sezonah.

Sta se z Edvinom kaj pogovorila o vašem prvem dvoboju iz enajstmetrske razdalje iz pokalnega srečanja?

Par besed sva izmenjala pred in po tekmi. Igrati proti bratu je nekaj, kar še težko pojmujem, vendar me na igrišču ta misel ne bremeni. Če pa bom še vztrajal z nogometom, bi nekega dne rad igral z bratom. (mar)

Se pri Vesni pripravljate na poseben način na jutrišnje srečanje?

Vsako tekmo pripravimo dobro. Srečanje proti Ufm-u ni spremenilo naših navad dela med tednom, saj je trener še posebno natančen in se dobro pozanima o vsakem novem nasprotniku.

Ob visokem porazu v prvem pokalnem srečanju si mogoče spremljal še kako drugo srečanje Ufm-a?

Ogledal sem si tekmo proti Cjarlinsu-Muzane, kjer so Trzičani izgubili s 3:0. So izredno napadalna ekipa, saj včasih napadajo kar v štirih. Igra temelji bolj na nekaterih odličnih posameznikih, čeprav imajo dobre igralce v vseh vlogah, in na hitrosti dotikov. Paziti morajo pred-

vsem na ravnotežje ekipe, saj večkrat igrajo preveč napadalno in so lahko ranljivi v obrambni fazi.

Kot kapetan kje vidiš razloge za trenutni Vesnin uspeh?

Vsi pravijo, da igramo lepo. Nihče nam ne narekuje zmage za vsako ceno, zato lahko mirno igramo na svoj način, ki temelji predvsem na kolektivnem manevru. Ob tem je ekipa zelo povezana, brez vidnih prvih violin ali ambicioznih posameznikov.

Tvoj brat Alen je med nosilnimi tebreri Ufm-a. Kako bi ga na kratko ocenil kot nogometaša?

Gotovo je pri tržiški ekipi med najboljšimi. Da lahko moštvo elitne lige računa na igralca, ki je nabiral izkušnje v višjih ligah, je seveda neprecenljiva vrednost. Kljub svojim ne več tako rosnim letom je še vedno na odlični fizični ravni, ob sebi pa ima tudi igralce z dolgo kariero, kot sta Tomizza, Contento, Godeas je še starejši.

Na kaj boste morali paziti, predvsem po porazu v Cordenonsu?

Grešiti bomo morali čim manj, ker vsaka napaka nas lahko kaznuje. Paziti bomo morali tudi na proste strele in poteze nekaterih posameznikov. Če bomo dobro zdržali v obrambi, bomo lahko uprizorili dobro predstavo.

Po odličnem začetku sezone ste že blizu obstanka, trenutna lestvica pa kaže zelo pozivno sliko vašega dosedanjega prvenstva. Se je kaj spremenilo znotraj vaše slačilnice?

Zbrali smo že veliko točk v prvih krogih prvega dela, kar je bilo ključnega pomena, saj bi bilo zasledovanje v drugem delu zelo naporno. Napredovanje ni cilj. Kar koli bomo dosegli, bomo dosegli brez pritiskov. (mar)

Cromopolis: barve Trsta

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

Kdo vodi novinarski krožek na liceju France Prešeren? Novinar Claudio Ernè.

(Kje tiči protislovje?)

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

Če bi morali izčrpno tujim obiskovalcem (ne samo) uprizoriti Trst, kako bi to storili? Ko se besede prepusti dizajnu, je rezultat čisto osupljiv. Oblikovalka Sara Sossi je pred kratkim s projektom Cromopolis zmagala nagrado Gillo Dorfles v sklopu 11. izvedbe mednarodnega natečaja za oblikovanje Trieste Contemporanea. Čeprav je še zelo mlada, je njena kreativna pot res bogata.

Kaj ti pomeni oblikovanje?

Nikoli nisem znala dobiti odgovora na to vprašanje. Nekaj let od tega bi odgovorila, da je dizajn iskanje neke oblike, iskanje demokracije ...Zdaj bi tem idealom dodala še veliko drugih. Živimo v dobi nenehnih sprememb, pred nami so številne ovire, od političnih in verskih do ekoloških itd. Neizbežno je torej, da mora biti oblikovanje nekaj več kot le zanimiva oblika. Ne sme biti preprosto avtomatsko izvajanje nečesa, kar ti je bilo ukazano, temveč mora izražati človeški odnos do ustvarjenega.

Koliko je v svetu oblikovanja pomembna dobra izobrazba? Koliko pa štejeta osebna kreativnost in talent?

Ime in priimek: **Sara Sossi**Starost: **27**

Opravljen študij:

**industrijsko
oblikovanje****v Padovi (Scuola****Italiana Design)**

Življenjski moto:

Preden začneš misliti,**zagotovi se, da so****možgani****»vklopljeni«.**

Izobrazba je pomembna, ker se tehnologija razvija zelo hitro. Oblikovalec mora biti stalno informiran glede novosti, novih trendov in mora biti pripravljen stalno raziskovati. Hkrati mora poznati tudi vse tisto, kar je že bilo, saj se ne smeš ponavljati. Tehnologije materialov in procesi izdelave sodijo v same baze dela. Kreativnost spada med procese, ki se jih človek lahko nauči. Talent pa nedvomno pomaga, da se nikoli ne navečša svojega dela.

Po opravljenem študiju ...?

Nekaj časa sem delala v pomembnem studiju za obutveni dizajn v Padovi. Zadolžena sem bila za vse, kar zadeva stilistično plat izdelka. Bila sem zaposlena tudi v grafičnem studiju, ki je specializiran za modo in v studiju za komunikacijo z javnostjo. Istočasno sem se izobraževala v proizvodnji umetniškega stekla v Muranu.

Nagrada Gillo Dorfles v sklopu 11. izvedbe mednarodnega natečaja za oblikovanje Trieste Contemporanea predstavlja nedvomno pomemben dosežek. Kaj ti je pomenila ta izkušnja?

Ta izkušnja je bila dokaz, da te pogum, trma in pozitivnost pripeljejo do uspeha. Zelo pomembna je bila tudi ljubezen do tega, kar delam. Predvsem pa je bil dokaz, da se v majhnih mestih, kakršno je Trst, le uspe ustvarjati. Odkrila sem, da je okoli mene veliko ljudi, ki so radovedne in odprte narave.

Kako bi nam opisala Cromopolis?

Tema letošnje izvedbe je bil dizajn v povezavi s turizmom. Oblikovati smo morali suvenir, ki bi s svojo podobo in sporočilnostjo poudarjal eno ali več kulturnih znamenitosti kateregakoli

mesta držav partnerk v projektu. Ko sem bila v Novi Zelandiji, sem imela s sabo beležko, v katero sem si zapisovala informacije raznih krajev, ki sem jih obiskala. Znamenitosti sem tudi narisala. S tem, da sem risala, so se mi občutki boljše vtisnili v spomin. Želela sem si, da bi lahko vsi naredili kaj podobnega. Na svetu obstaja že preveč predmetov. Pri ustvarjanju sem torej želela postaviti v ospredje predvsem čustva.

V otroških letih smo vsi preizkusili igro, v sklopu katere smo postavili list na kovanec in z barvico pobarvali površino, tako da je na listu ostala slika kovanca. Cromopolis deluje z istim principom, a namesto kovanca bo turistom ostala slika krajevnih spomenikov ali stavb. Moj projekt je sestavljen iz razglednic, zemljevida mesta, voščenk in beležke. Turist, naj bi sledil poti, na kateri so označene razne kulturne znamenitosti, in sicer cerkev sv. Antona, srbsko-pravoslavna cerkev, grško-pravoslavna cerkev, spomenik Umberta Sabe, spomenik Jamesa Joycea, spomenik Itala Sveva, palača Carciotti, kavarna Tommaseo, kavarna Torinese, trg Unità, rimski amfiteater, Ri-

hardov slavolok, Muzej Revoltella in stolnica sv. Justa. Pred vsakim izmed teh naj bi bila na razpolago ploščica na kateri izdelati frottage. Ploščice naj bi imele kovinasti ali leseni podstavček, glede na dejstvo, če je lokacija zavarovana ali izpostavljena.

Po tvojem mnenju lahko oblikovanje in Trst učinkovito sodelujeta na področju turizma?

Trst ni mesto masovnega turizma oz. do sedaj ni bil zelo dovteten za tako smer. Vsekakor uživa veliko zanimanje s strani obiskovalcev, ker je njegova zgodovinska in kulturna dediščina enakovredna tisti najbolj poznanih mest. Treba pa je skupinsko vključiti čim več izmed tistih, ki pridejo obiskat naše mesto in tako razumeti, kaj vse bi se lahko naredilo. Dizajn bi lahko bilo področje, na katerem bi se lahko veliko ustvarilo. Občutim veliko navdušenosti in volje po delu, predvsem s strani mladih. Sveže moči so sposobne spremeniti sedanje norme in razširiti vrsto tržišča, ki do sedaj ni zelo razvito. Vseeno pa je nekaj primerov sodelovanja med mestom in oblikovanjem, npr. bienale oblikovanja v Ljubljani.

Ravnokar si v Ljubljani v sklopu 24. bienala dizajna ...

V okviru natečaja Trieste Contemporanea sem imela priložnost spoznati kustosinjo Muzeja za arhitekturo in oblikovanje v Ljubljani, ki me je povabila, naj sodelujem pri kreativnem projektu z naslovom Bio 50 Hotel. Gre za začasno pobudo, na kateri se soočita turizem in posebna zvrst filozofije Bio50. V bistvu deluje kot navaden hotel: rezerviraš mesto zase in tu bivaš. Hotel pa se prelevi v muzej in njegovi gosti postanejo sestavni del »razstave«. Časa, da bi se boljše organizirala, je bilo zelo malo. Uspelo pa mi je predstaviti Cromopolis znotraj muzeja in obiskovalci so imeli možnost ga sami preizkusiti. Največ uspeha sem imela z otroci.

Prej si nam omenila, da si bila v Novi Zelandiji. Kaj bi nam povedala o tvojem večmeščnem bivanju na drugem delu sveta?

Nova Zelandija je čudovita, polna protislovij. Najbolj me je presunil njihov način življenja, ki poteka v imenu sproščenosti in produktivnosti. Ljudje lahko svobodno izražajo same sebe. Nekaj časa sem živela v Aucklandu, kjer sem delala. Predvsem sem se ukvarjala z ekološkim oblikovanjem. Preostali del svojega bivanja pa sem namenila potovanju.

Kateri so tvoji načrti za bodočnost?

Razvijam »verzijo 2.0« projekta Cromopolis, tako da bo nadalje usklajena z razsežki tehnologije. V mislih imam tudi nekaj idej na področju tridimenzionalnega tiska za sejem Maker Fair, ki bo potekal maja. Poleg tega pa z Združenjem Italija-Srbija pripravljamo bogat program za leto 2015. Trudila se bom, da bom razvijala oblikovanje v raznih mestih. Temelji so obetavni.

Šepeta se - Šepeta se - Šepeta se - Šepeta se - Šepeta se - Šepeta se

Veseli november - Ljubljana kliče!

Poletje je že zdavnaj mimo, jesen gre h koncu ...in kmalu bo spet tu veseli december, ko slovensko prestolnico preplavijo božične lučke, stojnice, vonj po kuhančkih, praznično vzdušje in radost. Ampak - hej! Pred tem je še november!!! In konec tega meseca bo v Ljubljani prav posebno živahen - predvsem za ljubitelje filmov in knjig.

Trenutno je namreč v teku **25. LJUBLJANSKI MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL - LIFFE**, ki se bo zaključil v nedeljo, 23. novembra. To je festival, ki ga vse od leta 1989 organizira Cankarjev dom in ki nudi obširen pregled sodobne svetovne filmske produkcije. Veliko pozornost posveča še neveljavljenim režiserjem in trendom sodobnega filma. Filme predvajajo v Slovenski kinoteki, Kinodvoru in Kološju. Selekcija filmov je v zadnjih letih manj komercialna, kljub temu pa občinstvo festivala kar naprej narašča, tako da se festival s skoraj 50.000 prodanimi vstopnicami uvršča med največje dogodke letnega programa Cankarjevega doma in nasploh velja za enega največjih kulturnih dogodkov v Sloveniji. Veliko zanimanje vzbujajo predvsem mednarodni gostje - režiserji, igralci in producenti, ki vsako leto v vse večjem številu obiščejo festival. Za program in druge informacije si ogledte spletno stran: www.liffe.si

Filmov pa še ni konec, saj se 29. novembra začne tudi **30. FESTIVAL LGBT FILMA**, ki ga organizira društvo Škuc v sodelovanju s Slovensko kinoteko. Festival je bil prvič organiziran leta 1984 v okviru festivala Magnus in velja za najstarejši festival gejevskega in lezbičnega filma v Evropi. Izbor prinaša najkakovostnejše filme z LGBT tematiko z vseh delov sveta, ki so bili posneti v zadnjih dveh letih in še niso bili predvajani v Sloveniji.

Per libros ad libertatem

Dragi strastni bralci, ljubitelji knjig in oboževalci slovenske besede - od 26. do 30. novembra bo v Cankarjevem domu potekal jubilejni **30. SLOVENSKI KNJIŽNI SEJEM**. Če kdo še ne ve, je to največji dogodek založniško-knjigotrske panoge v Sloveniji, ki ga vsako leto obišče prek 30.000 obiskovalcev. Prvič pa je bil organiziran leta 1972. Slavnostno odprtje bo v torek, 25. novembra, ob 18. uri v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma, s podelitvijo Schwentnerjeve nagrade. Program sejma je pester, saj ponuja obilno število spremljevalnih prireditev, kot so Debatna kavarna, Založniška in knjigotrska akademija, Forum za obiskovalce, Pisateljski oder in Šolski knjigosled. Poleg njih bo

letos na sejmu prvič organiziran »kulinART-fest« s pogovori o hrani in pijači in kuhanjem v živo, ARSov oder (terenski studio 3. programa Radia Slovenija z več kot 30 urami programa v živo s sejma), podelili pa bodo še vrsto nagrad za literarne dosežke in dosežke v založništvu. Sejem bo mednarodno odprt (letošnje gostje so Škotska, Rusija in Hrvaška), na ogled pa bo tudi del razstave o Kekcu.

Posebej pa nas razveseljuje dejstvo, da bo v nedeljo, 30. novembra, na sporedu predstava ARTSPREHOD, z besedo in glasbo po sledih Slovencev v Trstu, v režiji Danijela Malalana. Vse, ki se boste tistega dne potepali po Ljubljani, toplo vabimo, da si ogledate predstavo, ki bo v Kosovelovi dvorani ob 17. uri.

Pa še kuhanček...

Sprehajajoč se po Ljubljani je šumovka na ogromnem posloppju pivovarne Union opazila slovesen rdeč plak - kako da se tega ni prej spomnila?! Letos je namreč 150. obletnica Pivovarne Union!!! ...verjetno se tega do zdaj ni zavedala iz enostavnega razloga, ker ponavadi pije Laško. In glej! Spet jo prešine misel - Laško pivo varijo od leta 1825! Torej bo naslednje leto 190. obletnica Laškega piva! ...zunaj je mrz in misel na hladno pivo jo še bolj zmra-

zi - v teh hladnih mesecih prav gotovo bolj paše vroč kuhanček! In ravno zato, ker se je začela sezona kuhančkov, vam tu prilagamo recept:

- 1 l belega vina
- 5 dcl vode
- 300 g sladkorja
- 2 cimetovi palčki
- 10 klinčkov
- 1 limona

V posodo zlijemo vino, vodo, 300 g sladkorja, 2 cimetovi palčki, 10 klinčkov in limono narezano na rezine, premešamo ter pazimo, da odstavimo tik preden zavre. Na zdravje!

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik **20.50** TDD
 predstavlja, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik
 Slo 1

RAI1

6.10 Aktualno: Il caffè **6.30** 7.00, 8.00, 9.00,
 11.00, 13.30, 16.30, 20.00 Dnevnik in vre-
 me **6.45** Aktualno: UnoMattina **10.00** Sto-
 rie vere **10.55** Rai Player **11.10** A conti fat-
 ti **12.00** Talent show: La prova del cuoco
14.05 Talent show: Dolci dopo il Tiggì
14.40 Show: Torto o ragione? **16.00** La vi-
 ta in diretta **18.50** Kviz: L'Eredità **20.30** Igra:
 Affari tuoi **20.10** Carosello Reloaded **21.15**
 Tale e Quale Show **23.45** Tv7

RAI2

7.10 Nad.: Army Wives - Conflitti del cuo-
 re **8.30** Nad.: Il tocco dell'angelo **10.00**
 13.30, 17.45 Rubrike **11.00** I fatti vostri
13.00 18.20, 20.30, 23.30 Dnevnik in vreme
14.00 Detto fatto **16.15** Serija: Castle **17.00**
 SuperMax Tv **18.05** Športna rubrika **18.50**
 Serija: N.C.I.S. - Los Angeles **19.40** Serija:
 N.C.I.S. **21.00** Impazienti **21.10** Serija:
 Criminal Minds **22.45** Serija: The Good Wi-
 fe **23.45** Show: Troppo giusti

RAI3

6.30 Rassegna stampa **7.00** Tgr Buongior-
 no Italia **7.30** Tgr Buongiorno Regione **8.00**
 Talk show: Agorà **10.00** Mi manda RaiTre
11.00 Elisir **12.00** 14.00, 19.00, 0.00 Dnev-
 nik in vreme **12.45** Pane quotidiano **13.10**
 Rai Cultura - Il tempo e la storia **14.50** Ru-
 brique **15.15** Nad.: Terra nostra **16.00** Dok.:
 Aspettando Geo **16.40** Dok.: Geo **20.00**
 Blob **20.15** Sconosciuti **20.35** Nad.: Un po-
 sto al sole **21.05** Odd.: Questioni di fami-
 glia **23.15** Dok.: Hotel 6 stelle

RAI4

11.40 15.35 La vita segreta di una teena-
 ger americana **12.25** 17.55 Xena **13.10** He-
 roes **13.55** 19.30 Rai Player **14.05** 20.20
 Beauty and the Beast **14.50** Greek **16.20**
 The Lying Game **17.05** Novice **17.10** Streg-
 he **18.45** La spada della verità **19.35** Su-
 pernatural

21.10 Film: Final Destination 2 (triler)
22.45 Wonderland 2014 **23.20** Film: Saw 3
 (horor)

RAIS

13.30 Ubiq - Memoria **14.00** 19.40 Rubri-
 ka **14.10** Wild Italy **15.05** Acqua - Un pia-
 neta che ha sete **16.05** Senza maschera
16.40 Prima della prima Gianni Schicchi
17.15 0.45 Novice **17.20** 23.25 Ubiq - In-
 nocenza **17.45** Grandi giardini d'Italia
18.55 Divini devoti **19.50** Passepartout
20.30 Concert: Lang Lang **22.45** Scara-
 mouche Scaramouche **23.55** David Letter-
 man Show

RAI MOVIE

12.20 Film: Per una bara piena di dollari (ve-
 stern) **13.50** 17.35 Rubrika **14.00** Film: A te-
 sta alta (akc.) **15.30** Film: Don Bosco
 (dram.) **17.30** Novice **17.45** Film: Tiro in-
 crociato (det.) **19.30** Film: I mitici - Colpo
 gobbo a Milano (kom., It., '94) **21.15** Film:
 Switch (triler, '11) **23.00** Film: Linha de Pas-
 se (dram., '08)

RAI PREMIUM

11.10 Nad.: Un posto al sole **12.15** 19.10
 Rai Player **12.25** Nad.: Betty la Fea **13.10**
 19.20 Nad.: Terra Nostra **14.05** Film: Rete
 di bugie (krim.) **15.45** Aktualno: Anica -
 Appuntamento al cinema **15.50** Nad.:
 Amanti e segreti **17.35** Novice **17.40** Nad.:
 Pasion prohibida **20.15** Nad.: Un medico in
 famiglia **21.15** Nad.: Un matrimonio **23.05**
 Fiction Magazine **0.00** Serija: Squadra
 Speciale Vienna

RETE4

6.50 Serija: Zorro **7.10** Serija: Hunter **8.05**
 Nad.: Cuore ribelle **9.30** Serija: Carabini-
 eri **10.35** Sai cosa mangi? **10.45** Ricette
 all'italiana **11.30** 18.50 Dnevnik, vreme in
 promettne informacije **12.00** Serija: Detec-
 tive in corsia **13.00** Serija: La signora in gial-
 lo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Ieri e
 oggi in Tv **16.00** Film: Cimarron **19.35**
 Nad.: Il segreto **20.30** Nad.: Tempesta
 d'amore **21.15** Aktualno: Quarto grado

CANALES

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, promet-
 ne informacije, vreme, borza in denar **8.45**
 Show: Mattino cinque **11.00** Aktualno:
 Forum **13.00** 19.55 Dnevnik in vreme
13.40 Nad.: Beautiful **14.15** Nad.: Cento-
 vetrine **14.45** Talk show: Uomini e donne
16.15 21.10 Nad.: Il Segreto **17.00** Talk
 show: Pomeriggio cinque **18.45** Kviz: Avan-
 ti un altro! **20.40** Show: Striscia la notizia
 - La voce dell'indecenza **23.50** Nad.: I cer-
 chi nell'acqua

ITALIA1

7.15 Nan.: Tutto in famiglia **7.45** Nan.: Mi-
 ke & Molly **8.40** Serija: Psych **10.30** Seri-
 ja: The Closer **12.25** 18.30 Dnevnik in vre-
 me **13.00** Športna rubrika **14.05** Nan.:
 Simpsonovi **14.35** Nan.: Futurama **15.00**
 Nan.: Two Broke Girls **15.20** Nan.: The Big
 Bang Theory **16.05** Nan.: E alla fine arri-
 va mamma! **16.50** Serija: White Collar -
 Fascino criminale **19.20** Serija: C.S.I. -
 New York

21.10 Film: Homefront (akc., '13, i. J. Franco)
23.10 Show: Le Iene

IRIS

11.05 Film: Ricchi ricchissimi praticamen-
 te in mutande (kom.) **13.20** 19.10 Serija:
 Hazzard **15.30** Film: Una pistola per Rin-
 go (vestern) **17.20** Film: Un sacco bello
 (kom.) **21.00** Film: Rocky V (dram., '90, i.
 S. Stallone)

23.05 Film: La leggenda di Bagger Van-
 ce (dram., '00, i. M. Damon, C. Theron)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00 Dnev-
 nik **9.45** Coffee Break **11.00** L'aria che tira
14.00 Kronika **14.40** Serija: Il commissario
 Maigret **16.30** Film: Suor Therese **18.10** Se-
 rija: Il commissario Cordier **20.30** Otto e
 mezzo **21.10** Crozza nel Paese delle Mera-
 viglie **22.40** Bersaglio mobile

LA7D

6.30 I menù di Benedetta - Ricetta Sprint
7.40 14.05 The Dr. Oz Show **8.30** 12.55,
 18.55 Dnevnik **8.50** 12.00, 13.05 I menù di
 Benedetta **10.00** 19.00 Chef per un giorno
11.00 20.05 Cuochi e fiamme **16.50** SOS
 Tata **21.10** Serija: Josephine, Ange Gardien
0.50 La mala educaxxon

TELEQUATTRO

7.00 Sveglia Trieste! **8.30** Dok.: Luoghi ma-
 gici **11.00** Aktualno: Musa Tv **11.15** Ring
13.20 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik
13.45 Qui studio a voi stadio **18.00** 23.30,
 23.55 Trieste in diretta **20.00** Happy hour
21.00 Ring

LAEFFE

13.45 19.45 Novice **14.00** 17.45 Serija: Jam-
 ie - Ricette a cinque euro **15.05** Green
 Designs **15.45** 20.05 Serija: Racconti dalle
 città di mare **16.45** Serija: Città nascoste
18.50 Serija: Bourdain - Senza prenotazione
19.55 Dalla A a LaEffe

21.10 Film: I giochi dei grandi (dram., '04)
22.55 Nad.: The Paradise **23.55** Nad.:
 Emma

CIELO

12.30 Hell's Kitchen **13.15** 14.30, 15.30
 MasterChef Australia **13.45** 17.30 Buying
 & Selling **15.15** Novice **16.30** 18.30 Fratelli
 in affari **19.15** Serija: Affari al buio **20.15**
 Serija: Affari di famiglia **21.10** Cucine da
 incubo

DMAX

12.35 Property Wars **13.25** Container Wars
14.15 20.20 Banco dei pugni **15.10** Texas
 Tarzan **16.00** River Monsters **16.50** Affari
 a quattro ruote **17.45** Top Gear **18.35** Af-
 fare fatto! **19.30** Storage Wars **22.10** Epi-
 demie killer **22.50** 1000 modi per morire
23.40 Video del tubo

SLOVENIJA1

6.00 Kultura **6.05** Odmevi **6.55** Dobro ju-
 tro **10.35** Ugriznimo znanost **11.00** Prava
 ideja! **12.00** Panoptikum **13.00** 15.00, 17.00,
 18.55, 22.35 Poročila, športne vesti, vreme
13.30 Tarča **15.10** Mostovi - Hidak **15.50**
 Dok. serija: Village folk **15.55** 18.35 Otroš-
 ki program: OP! **16.30** Kaj govoriš? **17.20**
 Alpe-Donava-Jadran **17.50** Dok. serija: Vil-
 lage folk **18.00** Nan.: Izjemne dogodivšči-
 ne Sama Foxa **18.25** Infodrom **19.30** Slo-
 venska kronika **20.00** Slovenski pozdrav
21.25 Na lepše **22.00** Odmevi **23.05** Pol-
 nočni klub

SLOVENIJA2

6.00 9.00 Infokanal **7.00** Otroški program:
 OP! **8.25** Infodrom **8.35** Impro Tv **10.20**
 Dobro jutro **12.50** 19.10 Točka **14.10** Osmi
 dan **15.00** Pričevalci **17.15** Žogarija **17.45**
 Mostovi - Hidak **18.15** Dok. film: To, če-
 sar burja ni odnesla **20.00** Slovesnost ob po-
 delitvi Zoisovih nagrad in priznanj, pri-
 znanja ambasador znanosti in Puhovega
 priznanja, prenos **21.15** Nad.: Zavod za za-
 poslovanje **21.45** Nad.: Popravljen krivica
22.30 Film: J.A.C.E. (dram.)

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv
 - Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.30** Ci-
 ty Folk **15.00** Veselje je... **15.30** Film: Za-
 puščina Henryja Russella (kom.) **17.00**
 Dogodki **17.15** Glasba zdaj **17.30** Sredo-
 zemlje **18.00** Zlatko Zakladko **18.15** Ugriz-
 nimo znanost **18.35** Vremenska napoved
18.40 Primorska kronika **19.00** 22.00 Vse-
 danes - Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Ak-
 tualno **20.00** Potopisi **20.30** Najlepše besede
21.00 Folkest v Kopru **21.45** 23.50 Kino
 premiere **22.15** Iz arhiva po vaših željah
23.05 Dok. odd. **23.35** Avtomobilizem

POP TV

6.00 Risanke in otroške serije **7.00** 13.55
 Serija: Lepo je biti sosed **7.50** 14.50 Queen
 Latifah Show **8.45** 9.55, 11.15, 12.25 Tv
 prodaja **9.00** 15.45 Nad.: Barva strasti
10.10 16.45 Nad.: Sila **11.30** 17.55 Nad.:
 Vrtinec življenja **12.40** Serija: Velika an-
 gleška pekarija **18.55** 21.20 Novice in vre-
 me **20.00** Serija: Gostilna išče šefa **21.50**
 Film: Okus romantike **23.15** Eurojackpot
23.40 Film: Betty

KANAL A

6.50 Risanke **8.25** 12.45 Serija: Najboljši re-
 cept **9.15** 18.55 Serija: Alarm za Kobro 11
10.10 Nad.: Terra Nova **11.00** 12.30, 13.35

Rai Petek, 21. novembra
 Rai movie, ob 23. uri

Linha de passe

Brazilijska 2008
 Režija: Walter Selles
 Igrajo: Sandra Corveloni, José Ger-
 aldo Rodrigues, Joao Baldasserini in
 Kaique Jesus Santos

Štiri bratje si v San Paolu, enem naj-
 bolj obljudenih mest na svetu, pri-
 zadevajo, da bi si na novo uredili ži-
 vljenja. Najmlajši Reginaldo, skuša na vsak način spoznati očeta; Dario sa-
 nja, da bo nekoč postal slaven nogometaš; Dinho išče tolažbe v veri, Denis,
 ki pa mora skrbeti tudi za majhnega sina, se trudi, da zasluži najnujnejše za
 preživetje. Njihova mati Cleusa, ki je sinove imela vsakega z drugim mož-
 kim in je ves čas skrbela za svoje otroke, pa je spet noseča.
 Še en portret brazilskega vsakdana v pripovedi Walterja Sellesa, ki neobre-
 menjeno prehaja iz igranega filma v realistično pripoved, ki je zelo podob-
 na dokumentarcu.
 Ob protagoniski, ki si je za interpretacijo Linhe prisluzila nagrado za naj-
 boljšo žensko vlogo na festivalu v Cannesu, nastopa vrsta neprofesionalnih
 igralcev. Mladeničev, ki jih je Salles vzel na posodo, da bi čimbolj realisti-
 čno opisal življenja emarginiranih in navidez obupanih ljudi, ki pa kljub vse-
 mu verjamejo v prihodnost.

VREDNO OGLEDA

Tv prodaja **11.15** 16.35 Serija: Kako sem
 spoznal vajino mamo **11.40** 17.05 Serija:
 Naša mala klinika **13.50** Serija: Detektiv na
 Floridi **14.45** Film: Zapeljive laži **18.00**
 19.45 Svet **20.00** Film: Mojze v črnem (zf,
 i. W. Smith) **21.50** Film: Iz oči v oči **23.25**
 Film: Iz pekla

PLANET TV

11.00 12.30 Tv prodaja **11.15** Nan.: Prija-
 telji **11.40** Nan.: Chuck **12.45** Nad.: Sulej-
 man Veličastni **13.45** Ellen **14.40** Nad.: Ta-
 lenti v belem **15.35** 21.00, 23.50 Kmetija -
 Nov začetek **16.45** Film: Priznaj (dram.)
18.25 18.55 Danes **18.30** Zvezde Danes
20.00 Nan.: Castle **22.00** Nan.: Ujeti pod
 kupolo **22.55** Nan.: Pod lupo pravice

RADJSKI PROGRAM

RADIO TRST A
 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar;
 7.25 Prva izmena, Dobro jutro; 8.00 Poro-
 čila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena,
 Radioaktivni val; 10.00 Poročila; 10.10
 Prva izmena, Kulturne diagonale; 11.00
 Studio D; 11.15 Izziivi časa; 12.15 V priča-
 kovanju vikenda.; 13.20 Zborovski utrip;
 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10
 Music box; 14.20 Otroški kotiček; 14.40 Je-
 zikovna rubrika, sledi Music box; 15.00
 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kro-
 nika; 17.10 Music box; 17.30 Odprta knji-
 ga: Daniel Glattauer: Proti severnemu ve-
 tru - 9. nad., sledi Music box; 18.00 Kul-
 turni dogodki, sledi Music box; 19.20 Na-
 povednik, sledi Slovenska lahka glasba;
 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (slovenski program)

5.00 Jutro na RK; 5.30, 5.50 Kronika; 6.30,
 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 14.30 Poročila; 7.00
 Jutranjik; 7.20 Jutranja zagonetka; 7.45 Pri-
 morske novice; 8.00 Pregled tiska; 8.15 Istra-
 ski kaledoskop; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10,
 16.20 Prireditve danes; 9.40 SMS; 10.00 Ev-
 ropa osebno; 10.40 Pesem tedna; 11.00 Ob
 enajstih!; 11.45 Pesem in pol; 12.30 Opol-
 dnevniki; 13.30 Botrstvo; 14.00 Aktualno;
 15.00, 18.55 Pesem tedna; 15.30 DiO; 17.00
 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik;
 18.00 Radio Blabla; 19.00 Dnevnik in kro-
 nika; 19.30 Rončel na obali; 21.00 Ari Zona;
 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Glasbena za-
 vesa; 0.00 Nočni program.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30,
 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30,
 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik,
 vremenska napoved in prometne informa-
 cije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli
 orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.15 Caleidos-
 copio Istriano; 8.35, 17.33 Euroregione
 News; 8.40, 15.00 Pesem tedna; 9.00 Il dia-
 rio di Athena; 9.35 Appuntamenti; 10.10
 Vremenska napoved; 10.15, 19.15 Sigla
 single; 10.25 Televizijski in radijski progra-
 mi; 10.35, 20.30 Il vaso di Pandora; 12.30
 Dogodki dneva; 13.00, 20.00 Pairapapà;
 13.35 Ora musica; 14.00 McGuffin; 14.35,
 19.00 Glasba; 15.30 Dogodki dneva; 16.00
 Pomeriggio ore quattro; 18.00 Il suono
 nell'immagine; 19.30 Večerni dnevnik; 22.30
 Sonoricamente Puglia; 23.00 The Magic
 Blues; 0.00 Nottetempo.

Primorski dnevnik

Lastnik:
 Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:
 Družba za založniške pobude
 DZP doo z enim družabnikom
 PRAE srl con unico socio
 Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
 fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,
 tel. 040 7786300, faks 040 7786339
 email: trst@primorski.eu
 Gorica, Ul. Garibaldi 9,
 tel. 0481 356320, faks 0481 356329
 email: gorica@primorski.eu
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,
 tel. 0432 731190, faks 0432 730462
 Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,
 fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba
 Trst, Ul. dei Montecchi 6,
 tel. 040 7786300, faks 040 7786339
 Gorica, Ul. Garibaldi 9,
 tel. 0481 356320 faks 0481 356329

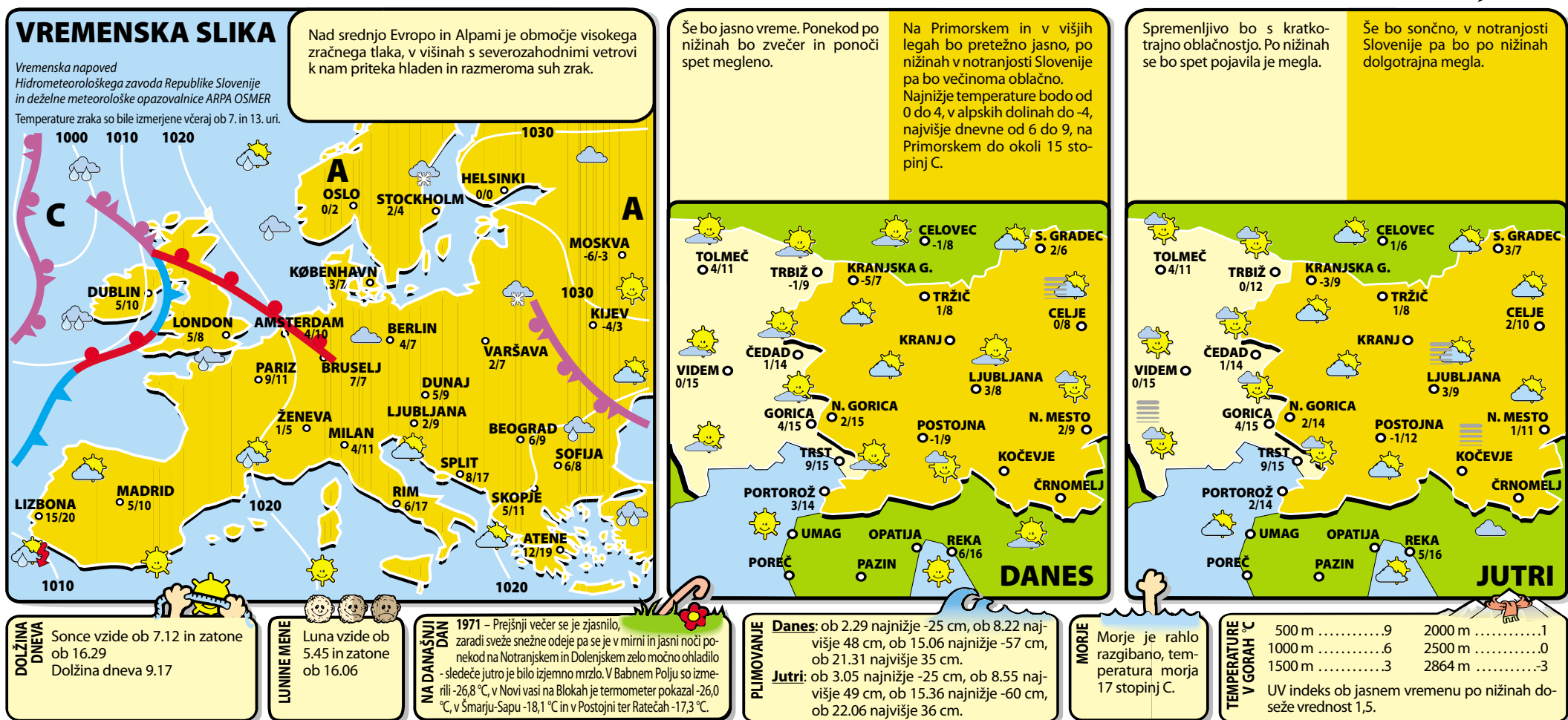
Cena: 1,20 €
 Celoletna naročnina za leto 2014 230,00 €
 Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €
 Letna naročnina za Slovenijo za leto 2014
 230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,
 Partizanska 75, Sežana,
 tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
 transakcijski račun pri banki SKB D.D. v
 Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne
 prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
 Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
 www.tmedia.it
 GORICA, ul. Malta 6
 TRST, ul. Montecchi 6

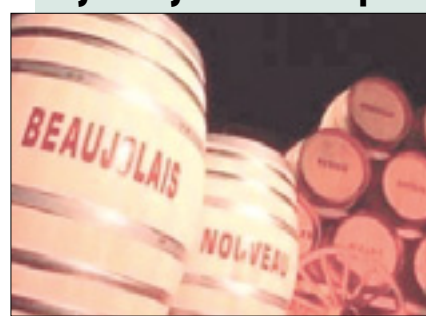
KOMERCIALNI OGLASI
 advertising@tmedia.it

Umrla španska aristokratinja vojvodinja Alba

MADRID - Na svojem domu v Seville je v 89. letu starosti včeraj umrla španska aristokratinja vojvodinja Alba, ki je veljala za eno najbogatejših oseb v Španiji, je sporočil tiskovni predstavnik njene družine. Vojvodinjo Albo s polnim nazivom Maria del Rosario Cayetana Alfonso Victoria Eugenia Francisca Fitz-James Stuart y Silva so v nedeljo zaradi pljučnice in domnevnih težav s srcem sprejeli v bolnišnico. V torek so jo iz bolnišnice na njeno željo odpustili v domačo oskrbo šestim otrokom in 64-letnemu soprogu Alfonsu Diezu. Uporniška aristokratinja ima glede na podatke v Guinnessovi knjigi rekordov največ plemiških naslovov na svetu. Zaradi številnih plemiških prednikov iz različnih držav ima kar 57 plemiških naslovov.

Ljubitelji navdušeno pozdravili mlado vino beaujolais nouveau

PARIZ - Tisoči ljubiteljev vina so v sredo kljubovali mrazu, da so si lahko privoščili prvi požirek mladega vina beaujolais nouveau v njegovem rodnem kraju Beaujeu v Franciji. Gre za dolgoletno tradicijo proslavljanja prihoda znanega mladega vina, ki so se ji s podobnimi dogodki pridružili tudi drugje po svetu, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Množica ljudi se je malo pred polnočjo zbrala pred cerkvijo v mestecu Beaujeu na vzhodu Francije, ko so ob vzkliku »prišel je beaujolais nouveau« začeli pokušati francosko mlado vino. Iz sodov se je nekaj tednov staro vino začelo zlivati v kozarce in prek obrazov se je razlezel nasmeh.

FINANCE - Močan udarec zaupanju v globalne finančne trge

Rekordne kazni komercialnim bankam zaradi manipulacije deviznega trga

Devizni trg, v angleškem žargonu znan z izrazom »Forex«, se zelo težko manipulira. Kljub temu pa je nekaterim bančnikom-traderjem uspelo, da so v teku zadnjih let vplivali na devizne tečaje oziroma na menjalno vrednost valut. To so storili zato, da bi si sami povečali dobiček poslovanja na tem trgu. Do teh ugotovitev so prišli angloameriški regulatorji v teku nedavne preiskave v ZDA in Veliki Britaniji. Zaupanje v globalne finančne trge je torej znova doživelo močan udarec zaradi omenjene afe. Gre za nov primer netransparentnosti pri poslovanju na določenih finančnih trgih oz. medbančnih segmentih, pri čemer ne gre pozabiti na ostale škan-dale, kot npr. pred nedavnim razkrita afero »Libor« v zvezi z manipulacijami z istoimensko medbančno obrestno mero.

Devizni trg je prostor, kjer se tuje valute (na primer britanski funt, ameriški dolar, japonski jen itd.) tržijo za domače valute (npr. evro). Tak trg nima neke pravne, strogo centralizirane lokacije: gre pač za trg v obliki razvejanega omrežja, ki je odlično povezan po zaslugi sodobnih informacijskih tehnologij in globalne komunikacije. Ker deluje neprestano 24 ur dnevno, je zelo težko oceniti njegovo pravo dnevno vrednost. Ker pa je za poslovalce vsekakor koristno in pomembno, da so seznanjeni s cenami oziroma s števili nakupov in prodaj posameznih valut, se ob določenih trenutkih poskrbi za podrobno sliko v tistem trenutku (t.i. fixing). Kako je torej sploh prišlo do manipulacije?

Premišljena manipulacija deviznih trgov je traderjem, ki opravljajo devizne transakcije na račun nekaterih mednarodnih komercialnih bank, uspela po zaslugi predčasnih dogovorov in usklajenih, pa čeprav netransparentnih, operacij. Traderji so najmanj od leta 2008 dalje vplivali na vrednost tržnih menjav valut s tem, da so naenkrat sprožili naval naročil v izjemno kratkem časovnem obdobju,

kar je imelo kot posledico komaj zaznaven premik v ponudbi in povpraševanju valut na trgu, in torej na končno tržno vrednost valut v določenem trenutku. Zaradi masovnega obsega naročil in izmenjav na tem trgu – gre namreč za enega izmed najbolj likvidnih trgov na svetu –, so tudi komaj zaznavni premiki posameznim bančnikom pomenili velike denarne prihodke.

Kot so ugotovili preiskovalci, so se traderji, da so se med seboj lahko nemoteno dogovorili in pravčasno določali naročila, posluževali t.i. elektronskih klepetalnic, v katerih so se med seboj menili in si izmenjevali informacije, včasih celo zasebne podatke o premožnejših strankah. Drugače povedano, poslovali so nemoteno z vzpostavljanjem kartelov, ter se pri tem niso držali principov konkurenčnosti in transparentnosti, kakršne zahtevajo regulatorji na mednarodnih finančnih trgih, kajti le na tak način lahko omejijo tržne nepopolnosti in preprečijo špekulacije.

K sreči standardni uporabniki, kot so recimo dopustniki v državah s tujimi valutami, niso zabeležili večjih razlik pri nakupu tuje valute. Regulatorji in preiskovalci so ugotovili, da so višje izgube zabeležili le nekateri pokojninski skladi, investicijske družbe in najbrž nekateri premožnejši investitorji. Največje breme za nezakonito poslovanje na finančnih trgih bodo tokrat nosile ravno tiste komercialne banke, za katere so traderji opravljali devizne transakcije na nepošten način. Ne-katere mednarodne banke so bile že deležne globe v vsoti dveh milijard britanskih funtov, kar predstavlja rekordno kaznen za banke na globalni ravni. Regulatorji in preiskovalci sicer ne izključujejo, da bi lahko na dan prišla še nova kazniva dejanja ali podobne afe, kar bi seveda pomenilo dodatne globe za banke, vpletene v nezakonska poslovanja na finančnih trgih.

Mitja Stefancic

LE PEN Za žalitev Romov bo plačal kazni

PARIZ - Francosko prizivno sodišče je včeraj odločilo, da mora ustanovitelj skrajno desne Nacionalne fronte Jean-Marie Le Pen zaradi svojih izjav na račun Romov plačati kazni v višini 5000 evrov. Le Pen je na kongresu stranke leta 2012 dejal, da so Romi ptice, v naravi katerih je, da kradejo. Njegova obramba je na sodišču vztrajala, da je šlo pri tem za »humorno igro besed«, saj se v francoščini za »krasti« in »lete-ti« uporablja ista beseda.

A tako po oceni prvostopenjskega sodišča decembra lani kot sedaj še prizivnega sodišča v Parizu te besede predstavljajo rasistično klevetanje. Le Penovi odvetniki so sicer že napovedali pritožbo na vrhovnem sodišču. 86-letni Jean-Marie Le Pen je danes častni predsednik Nacionalne fronte, medtem ko je prvo besedo v stranki prevzela njegova hčerka Marine. Ta skuša tako francosko kot širšo evropsko javnost prepričati, da je Nacionalna fronta zmerna domoljubna in ne skrajna rasistična stranka. Pri tem je precej uspešna in že nekaj časa žanje en volilni uspeh za drugim.

Njen oče ji pri tem ne pomaga ravno, saj je bil v preteklosti že večkrat obsojen zaradi svojih izjav. Med drugim je ocenil, da nacistična okupacija Francije med drugo svetovno vojno ni bila »nič posebej nečloveška« ter da so plinske celice, v katerih so nacisti pobijali Jude, zgolj »detalji zgodovine«.